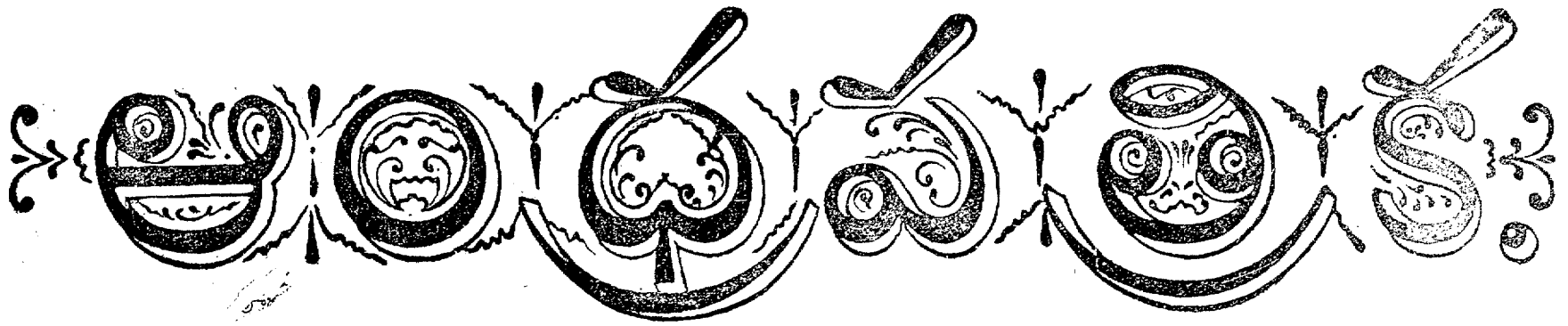

Register No. M. 1118. చందా సం॥ 1-కి రూ. 24-0-0. విడివృత్తిక 1-కి 0-1-6

3/2331

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౭
Vol 17

చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ ఆగష్టు నెల 13-వ తేది మంగళ వారము

శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర శ్రావణమాస శుద్ధ సవతి

సంచిక ౧౧౨
No 112

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా

పత్రములు పొందియున్నది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విచేతము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

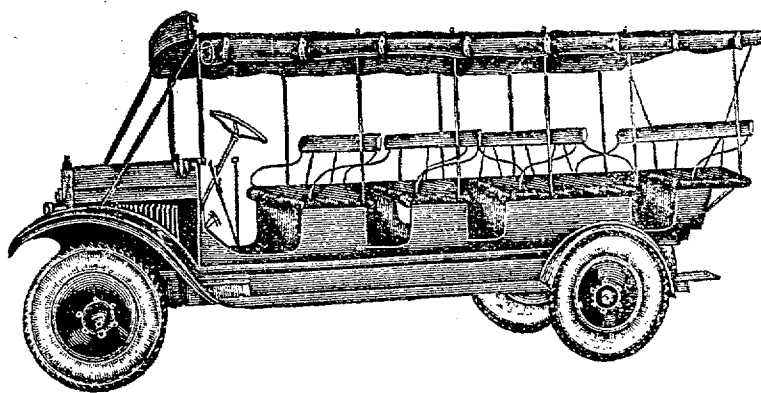
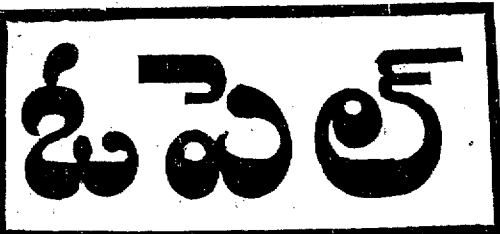
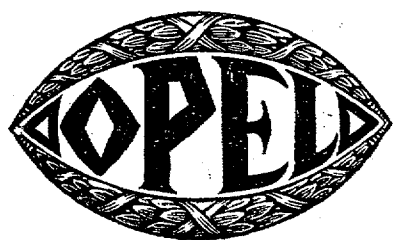
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుంచదగినది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
తేక

109, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

కావలసినవారు వచ్చి (ట్రయలు) పరీక్షించవచ్చును

జగత్ ప్రసిద్ధమగు జర్మన్ ఓపెల్ కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది.

కార్లు, బస్సులు, ఉత్తమమైనవి. 1½ టన్ను బస్సు గ్యాలక్సు 23 మైళ్లు గ్యారంటీగా పనిచేయును.

Max.—H. P. 45.

“గ్రహం-వేజ్” కార్లు, బలిష్ఠముగను, అందముగను యుండును.

కార్ల స్పేరు పార్టుస్ ఎల్లప్పుడు స్టాకులో యుండును.

ధరలు, వివరములకు దిగువ చిరునామాకు వ్రాయుడు:—

వాణీ మోటార్సు, బెజవాడ.

VANI MOTORS

కృష్ణా, గుంటూరు,

(Proprietors: VANI PRESS)

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలకు ఏజెంట్లు.

BEZWADA

2

బాలనూధ (రిజిస్టర్)

మద్రాసు, వరంగల్, బెజవాడ, మొదలగు పట్టణముల
యందలి ధర్మవైద్యశాలలందు నుమారు 10 వేలమంది చంటి
బిడ్డలకు వాడబడి అమోఘములైన గుణముల నిచ్చియున్నది.
చంటిబిడ్డలకు దివ్యామృతము. సీసా 1 కి రు 1-0-0. 185
డాక్టర్ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

చంద్రా నర్సరీతోటలు- నేలం జంక్షన్

3 సం॥ అంటుమామిడిచెట్లు, నిమ్మ, నారంజి, చక్కెర-
దబ్బర 7½, జామ, దాలిమ, అంజూరు, అంగూర దబ్బర
రు 4½, గులాబి, క్రొటెన్సు, పూలచెట్లు దబ్బర 5. సీసా
తర్కారీ, పూలవిత్తులు 24 దినములు రు 2½. స్వచ్ఛ తర్కా-
రివిత్తులు 12 ది నుములు సీసా రు 1½. క్యాలిటాను ఇనాం.
Chandra Nursery, P. O. Salem Junction

ఘనసారచందిని

సెగరోగములకున, స్త్రీల కుసుమవ్యాధులకున, శ్రీ
ప్రభుయనది. ఎరుపు, తెలుపు, పసుపు, మొదలగు అంటు సెగ
రోగములను, స్త్రీలకు సంభవించు కుసుమ రోగములను, నిర్మా
లము గావించును. సీసా 1-కి రు 1-8-0.

దీనికి అనుపానముకై చందిని అత్తరు సువయోగించుట
మృదువు. చందిని అత్తరు సీసా 1-కి రు 1-4-0. వి. పి. ఖర్చు
లు ప్రత్యేకము.

పి. సి. ఎ. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాజం- పెరిదేవి, నెల్లూరుజిల్లా

తెలుగు కావ్యాదర్శము రు. ౧-౦-౦
(సంస్కృతములో) దండిమహాకవి వ్రాసిన కావ్యా
దర్శ మనుఅలంకారకాస్త్రగ్రంథమునకు సరియ
గు తెలుగు. విద్యార్థుల కత్యంతోపయోగకరము.

వైవలము (భక్తిప్రధానపద్యకావ్యము) ,, ౦-౪-౦
శివమృత్తి, విదేహమృత్తి (సాగ్రంధము) ,, ౦-౪-౦
సుకుంభాపానన, నిర్గుణాపానన (లోనివి) ,, ౦-౪-౦
ఇట్లు వ్రాయవలెను:-

అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి,

ఆంధ్రగోర్యవిద్యాలయము, కొవ్వూరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా.

TRACTOR SAW MILLS

Tel. Address Hunsur
"Tractor" (Mysore State)

స్వదేశి ట్రాక్టరునుచే చేయబడిన
ఎడ్లబండిచక్రములకు కావలసిన

ఆకులు & అందుకు

సంబంధించినవి

మైసూరు సంస్థానమునకు చేరిన హున్సూరు
నందు ట్రాక్టరు యంత్రాలయమువద్ద
గల గొప్పస్టాకు మిక్కిలి చౌకగా విక్రయించ
బడును:-

ఈదిగువ జిల్లాలలో కమీషను పద్ధతిపైన
అమ్ముటకు పూర్తిగా బాధ్యతవహించునట్టి నిలు
కడయైన ఏజంట్లు కావలెను.

కృష్ణా, నెల్లూరు, గుంటూరు,
కర్నూలు, బెల్లారి, అనంతపురం,
కడప, చిత్తూరు, చెంగల్పల్లు.

దరఖాస్తులు ఈ దిగువవిలాసమునకు పంపుకొన
వలెను.

మేనేజరు, ట్రాక్టర్ సామిల్సు హున్సూరు,
(మైసూరు సంస్థానము).

Manager,
THE TRACTOR SAW MILLS,
Hunsur, Mysore State

రాజకీయశైలీలు

విచారణయందున్న శైలీలు

జయిల్లో పరిపాలనా నిబంధనలు

పునర్విచారణ అవసరమని నిర్ణయించుట

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన

సిన్హ, ఆగస్టు 10:- ఇండియా ప్రభుత్వమువారు
యిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:- పంజాబులో శైలీల పరిపా
లనగూర్చి పంజాబు ప్రభుత్వమువారు ఆగస్టు 6 వ తేదీన ఒక
ప్రకటనగావించిరి. ఈ విషయమున యీమధ్య యొక్కదు
చర్చింపబడుటచేతను, శిక్షననుభవించుచున్న శైలీల విచారణ
యందున్న శైలీలగుల వ్యత్యాసముగూర్చి మరికొంత సమాచా
రము దెలుపుటవసరమని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తలచిరి.

ముఖ్యమగు భేదము

శిక్షితులను తరగతులుగ విభజించుటలో మొదట గమ
నించునది వారినిచ్చిన సేర మెట్టిదని. రెండవది శైలీల విద్యా
గుణములు చదువు సంఘగౌరవము మున్నగునవి.

శిక్షితులగువారు వారి విద్యాగౌరవము శీలమునబట్టి
అర్హులనచో సామాన్యశైలీలవలెగాక ప్రత్యేకసౌకర్యముల
బడయవచ్చునని స్థానిక ప్రభుత్వములు నిబంధనల సేర్పరచినవి.
కాని ఆతదేనర్చిన సేరముమాత్రము ప్రత్యేకముగ నెంచబడిన
కొన్ని ఘోర అపరాధములలో చేరినది కాకూడదు. ఎవరైన
వ్యక్తులపైని ఆస్తులపైని దౌర్జన్యమొనర్చుట, అట్టి దౌర్జన్యము
నర్చినవారికి తోడ్పడుట, సైనికులను పోలీసువారిని వారి
ధర్మమునుండి తొలగింప ప్రోత్సహించుట
రాజకీయోద్యమములందు కూలికి
పాల్గొనుట మున్నగు సేరము లొనర్చినవారు యెంతటి
గౌరవనీయులయినను ప్రత్యేకతరగతి శైలీలుగ జూడబడరు.

ప్రత్యేక సౌకర్య నిబంధనలకింద చేరెడి సేరములు
చేరని సేరముల విభజన చాలయోచించిన పిదప జరిగినది. సేర
మెట్టిదైనను యుద్ధేషమే ముఖ్యమున సురక్షణ ఇండియా
ప్రభుత్వమువారు అంగీకరింపజాలరు.

విచారణయందున్న శైలీలు

విచారణయందున్న శైలీలగుగూర్చి వివిధరాష్ట్రముల
లో స్వల్పభేదములున్నను, యీ దిగువ పరతులు మాత్రము
సామాన్యముగ గమనించబడును. వారు శిక్షితులనుండి వేరుజేయ
బడుదురు. వారిలోగూడ యిదివరకు వేరేకేసులో శిక్షనొంది
నవారిని, అట్లు శిక్షనొందని క్రొత్తవారిని వేరుగ నుంచెదరు.
విచారణయందున్న శైలీలను భద్రముగనుంచి జెయిలు నిబంధ
నలను తప్పకుండనుశిక్షితులుగ నుండుట కెంతనిర్బంధము అవసర
మో అంతకన్న యొక్కవ నిర్బంధము జేయరు.

వారికి స్వంతప్రము, పరుపు, భోజన పాత్రలు వాడు
కొననిత్తురు. గ్రంథములను కొనవచ్చును. లేదా మిత్రులవద్ద తె
ప్పించుకొనవచ్చును. జెయిలులో నొసంగు భోజనముతోబాటు
బయటనుండి భోజనము తెప్పించుకొనవచ్చును. వారి బంధు మి
త్రులతోనూ, ఇకిళ్లతోనూ మాట్లాడవచ్చును. వ్రాత మూలకముగ
తెలియపరచుకొనవచ్చును. వారిని జూచుచుండుటకు సకల
సదుపాయము లొసంగబడును. వారు పనిచేయ నవసరములేదు.
కాని వారివ్యవధిచేయే యేదేనివృత్తి నమసురించి డబ్బు సంపాదిం
చుకొనవచ్చును.

పునర్విచారణ అవసరము

ఇట్లున్న జెయిలు నిబంధనలగుగూర్చి ప్రజల కేమయిన
అపోహలున్నచో యీ ప్రకటనలవలన తొలగిపోగలవని ప్రభు
త్వమువారు నమ్ముచున్నారు. అయినను ప్రజల ప్రస్తుతనిబం
ధనలపట్ల అసంతృప్తి జెందియున్నారని వారెరుగుదురు. ఇందు
న్న లోపముల సవరించు నుద్దేశముతోపాటున్నిటిని గూర్చి పున
ర్విచారణ యవసరమని దలంచుచున్నారు.

ఈ ముఖ్యవిషయము సాధ్యమయినంత త్వరలో పరి
ష్కారము జేయు నుద్దేశముతో, విచారణయందున్న శైలీల
పరిపాలనగూర్చియు, శిక్షితులగు శైలీల తరగతి విభజన, ప్ర
త్యేక సౌకర్యములగుగూర్చియు నిబంధనలను స్థానిక ప్రభుత్వము
వారు చెంబు సే పునర్విచారణ జరుపవలెనని ఇండియా
ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు. స్థానిక ప్రభుత్వములు అధి
కారేతరులను యీవిషయమున సంప్రదించుట మంచిదని అట్లు
జేయగోరెదరు. ప్రజానాయకులుగూడ తమఅభిప్రాయములను
దెలిపి స్థానిక ప్రభుత్వములకు తోడ్పడెదరని ఇండియా ప్రభుత్వము
వారు నమ్ముచున్నారు. (ఫీ తెను)

గవర్నరులు వైస్రాయి సంప్రదింపు

లాహోరు, ఆగస్టు 11:- సంయుక్త రాష్ట్రములు, పం
జాబు గవర్నరులు యీవిషయమున వైస్రాయిగారితో సంప్ర
దించిన ఫలితముగ సోమవారమునాడు వేరొక ప్రభుత్వప్రకటన
చెలువడునని తెలిసినపెద్దలు కొందరు నొనరుచున్నారు. (ఫీ తెను)

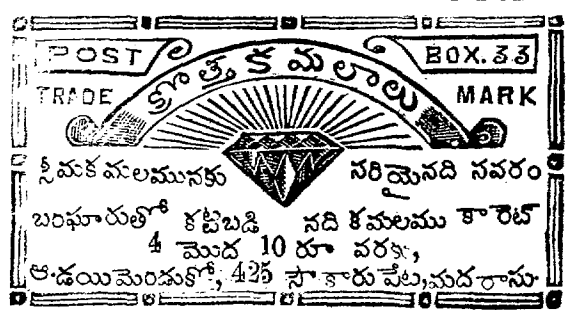
ఆంధ్రనాటక సభ

ప్రతాపసింహ నాటక ప్రదర్శనము

చెన్నపురి ఆంధ్రనాటకసభవారు ఆదివారము (11.8.29)
సాయంకాలము 5/45 గంటలకు విజ్ఞాపింప జల్లి కు హాజరందు
ప్రతాపసింహనాటకమును ప్రదర్శించిరి. నాటకమున రెండు
భూమికలు మాత్రము చక్కగ యొప్పెనని చెప్పవలసి
యున్నది. ప్రతాపుని భూమికను ధరించినవారు రూపమునం
దేమి, గాననాధుర్యమునం దేమి, హాసభావములం దేమి శక్తివం
చనలేక తమపాత్రమును చక్కగానే పోషించిరి చెప్పకతప్ప
దు. కాని కొంచెము వీరు పద్యములను జదువుటలో నిలిపి చది
విన మరింత రక్తికట్టును. నాటకరంగమునకు చిరపరిచిగుడుగ
గన్నించెను. సహజముగనే భావములను ప్రకటించిరి. నాటకము
నకు రెండవవారు పద్మసింహునిభూమికను ధరించినవారు వన్నె
దెచ్చినవచ్చును. కాని కొంచెము లోట్రుపాటు గాన్నించెను.
ముందు ప్రదర్శనములం దిట్టివి గన్నించదని నమ్మెదము. భావి
నాటకరంగమున ప్రతాపసింహుని పాత్రధారుడును, పద్మసిం
హపాత్రధారుడును వన్నెగాంతురనుటకు సందియము లేదు.

స్త్రీపాత్రములు అంతగా యొప్పెనని వ్రాయ వీలులే
దు. కాని పుష్పలతపాత్రమును ధరించిన వారు దాక్షిణా
త్యులైనను ఏసలేకుండ చాలవరకు శ్రమపడి తమపాత్రను
పోషించుటకు ప్రయత్నించిరి. ప్రతాపసింహుని
చేపట్టలేనికతమన ఉన్మాదావస్థయందు బడినపుడు
ఉన్మాదావస్థను చాలవరకు నిరూపించుటకు కృషిసల్పెను. ఈ
వ్యక్తిగూడ మున్నుండు ఇందుక కృషిసల్పినచో నాటకరంగము
నకు వన్నె దెచ్చును. ప్రతాపసింహుడు, పద్మసింహుడు ఆంగ్ల
దేశపురుషులను ధరింపుట విరుద్ధముగ గన్పట్టెను. నాటకాంత
మున శ్రీయుత దేశోదారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
పంతులుగారు నటకుల నభినందించుచు ఆంధ్రనాటకసభను
ఆంధ్రసభలోజేర్చి ఒకేసభగా ఆంధ్రసభను మరల పునరుద్ధరించి
నాటకకళను పెంపొందజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నార
మనియు ఆంధ్రు లందరును చేయుత నొసగవలెననియు కోరిరి.

Artificial NEO - DIAMOND

ఉత్తరములు ఇంగ్లీషునందే వ్రాయవలెను

ఇమిటేషన్ ఆచార్యులు

స్వస్థలం తంగుడుబిల్లి అగ్రహారం
వైయ్య- వాల్టర్ ఆర్స్ Rly Station విశాఖపట్నంజిల్లా
ఎవరైననూ, వీరి ప్రదర్శనం కావలసినవారు పది రోజు
లు వ్యవధివుండగా యీ వై ఎడ్లకు వ్రాయవలసి వుంటుంది.

ప్రకటన

'బాలవ్యాకరణ గుప్తార్థప్రకాశిక'

100 పుటలు. మేల 5-0-0

శ్రీమన్మహాపాధ్యాయ

బ్రా కల్లూరి వేంకటరామశాస్త్రిగారి కృతము

ఇయ్యది చిన్నయనూరి బాలవ్యాకరణమునకు వ్యాఖ్యా
నము. తెనుగుభాష నభ్యసించుగోరువారికిని విద్యాకా పరీక్షకు
జదువు విద్యార్థులకును నిది నత్యంతోపయోగము. ఈద్వితీయ
ముద్రణమందనేక విశేషంకములు చేర్చబడియున్నవి. గ్రం
థము కొరవారు త్వరపడుడు.

విలాసము:-

కల్లూరి రామచంద్రమూర్తి బి. యే. బి. యిడి.

అసిస్టెంటు టీచరు, బోర్డు హైస్కూలు, కొవ్వూరు.

తమిళరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము

మండల కాంగ్రెసుసంఘ ఎన్నికల

తగాదా పరిష్కారము

తమిళరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘపు సాధారణ సమావేశము మహాజనసభ హాలునందు గత శనివారం ఉదయమున శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. సభ్యులు చాలామంది సభకు విచ్చేసిరి. సంఘముయొక్క వార్షిక నివేదికయును తదితర తిక్కలును ఆమోదింపబడెను.

మండల కాంగ్రెసుసంఘ తగాదావిషయమై రాజీ సమావేశము అంతమొనర్చక పూర్వము తిరువల్లి క్లెజి కాంగ్రెసుసంఘమువారికిని మండల కాంగ్రెసుసంఘమువారికిని ఎన్నికల విషయమై కలిగిన తగాదా పరిష్కారమాయెనని అధ్యక్షులు నుడివీరి. మండల కాంగ్రెసుసంఘమునందు తిరువల్లి క్లెజి సంఘము తరపున 10 సభ్యులును, రాష్ట్రీయసంఘమునకు 4 గురు సభ్యులును నెన్నుకొనునటుల రాజీకుదుర్పడ మైనది, యస్. గణేశ్ కన్ యీ రాజీకి సమ్మతించెను.

తమిళ నూతన రాష్ట్రీయ

కాంగ్రెసు సంఘము

కార్యనిర్వాహకుల ఎన్నికలు

నూతన తమిళరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము మహాజన సభహాలునందు గతశనివారము 10 వ తేదీని ఉదయమున కార్య నిర్వాహకుల ఎన్నికలకుగాను సమావేశమయెను. శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

శ్రీనివాసయ్యంగార్ గారిని రాష్ట్రీయ సంఘమునకు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనలేనని సత్యమూర్తిగారు ఉపపాదించి రి. సి. యస్. ముత్తరంగ మొదలియారుగారు దీనిని బల పరచిరి.

కార్యనిర్వాహకులు

అధ్యక్షులు-శ్రీమాన్ శ్రీనివాస అయ్యంగారు. ఉపాధ్యక్షులు-సి. యస్. ముత్తరంగ మొదలియారు. కార్యదర్శులు కే. భావ్యం, బషీరు అహ్మద్ సయ్యద్.

కార్యనిర్వాహకవర్గము - శ్రీయుతులు యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, సి. యస్. ముత్తరంగ మొదలియారు. కే. భావ్యం అయ్యంగారు, సి. మరుదవనంపిళ్ళ, సి.వి. వెంకటర మణియ్యంగారు, బషీరు అహ్మద్ సయ్యద్, ఎస్. సత్యమూర్తి, ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, టి. ఆదినారాయణ చెట్టియారు, సి. రాజగోపాలాచారి, యస్. రాజారామపాండ్యన్, యల్. కుళసీరామ్, సి. వెంకటరంగంనాయుడు, యం. భక్తవత్సలం, వేదరత్న పిళ్ళ, టి. పి. మినాక్షి సుందరపిళ్ళ, అబ్దుల్ హమీదు ఖాను, ఓ. కందస్వామి చెట్టియారు, యస్. పళణియండి మొదలియార్ గార్లు.

శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు యీక్రిందితీర్మానము ఉపపాదించిరి.

సంపూర్ణ జాతీయస్వాతంత్ర్యమే కాంగ్రెసుయొక్క పరమావధిగా నిర్ణయించుచు కాంగ్రెసుయొక్క మూలసిద్ధాంత మున మార్పుపలసిన దని లాహోరుకాంగ్రెసువారికి తమిళనాడు కాంగ్రెసుసంఘమువారు నివేదించుచున్నారు. ఈ తీర్మానము పై కొంతచర్చ జరిగిన పిదప తీర్మానము అధికసంఖ్యాకులచే నామోదింపబడెను.

సుప్రసిద్ధ

ఉన్నాద వైద్యాలయము

స్థాపితము 1753 సం॥రము

మతిపోవుట అనే రోగమును బాగుచేయుట యందు మంచి నేర్పు గలదు. సుమారు 150 సం॥రముల నుండి బాగుచేయుచున్నాము. వేలకొలది రోగులు ఆరోగ్యమును పొంది, యోగ్యతాపత్రముల నిచ్చి యున్నారు. వలయువారికి క్యాబులగు ఉచితము.

అంగర పాపాచార్యులుఅందు

బ్రదర్స్, వెనికేరు

ఆలమూరు పోస్టు, తూర్పుగోదావరి జిల్లా.

మీ టింగు నోటీసు

గోదావరి పడమర డెల్టాలోని రెండవపంట

భూముల యొక్క బోన్సు

1. శాశ్వతముగా రెండవపంట మాాయబడిన భూములు.
2. ప్రభుమంట సాగుచేయుటకు పీలులేని భూములు; వాటికి రెండవపంట ప్రతిసంవత్సరము నీరుయిచ్చుట.
3. వంతుల ప్రకారము మాడు సంవత్సరములకు ఒకప ర్వాయము రెండవపంటకు నీరు యిచ్చుటకు గవర్న మెంటు వారు ఒక రిపోర్టును తయారుచేసి అందుపైని ప్రజలయొక్క ఆక్షేపణలు తెలుపు కొనుటకు యీ నెలఖరువరకు గడువు యిచ్చినారు. ఇందునుగురించి చాలా ముఖ్యవిషయములు ఆలో చించవలసి యున్నవి. గనుక 28-8-29 వ తేదీ శుక్రవారం పగలు పర్యేందు గంటలకు భీమవరం సినిమాహాలులో దివాన్ బహద్దూర్ మోవిల్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద పశ్చిమగోదావరి డెల్టా రయితుల తరపున ఒక మీటింగు జరుపుటకు యేర్పాటు చేయబడినది. కనుక రయితు సోదరు లెల్లరును విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

ఇట్లు విధేయులు

1 దంతులూరి నారాయణరాజు.

2 కలిదిండి గంగరాజు.

3 గోకరాజు రామరాజు.

4 యర్రా సూర్యారావు.

5 ద్రోణరాజు బుచ్చినారాయణమూర్తి

యస్. వి. ఇదిరలో మీటింగు ది 18-8-29 తేదీ ఆదివారము భీమవరములో జరుగునని నోటీసులు పంచిపెట్ట బడెను. అధ్యక్షుని అనుమతి ప్రకారము తిరిగి 23 వ తేదీకి మార్పుబడెను.

1929 కాంగ్రెసు మహా

సభాధ్యక్షుల

మధ్యవరగణాలలో మహారాష్ట్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారి సూచన

అభయంకరుగారి అధ్యక్షత క్రింద నాగపూరులో సభ జరిగినది. అధికసంఖ్యాకులు గాంధీమహాత్ముని నెన్నుకొనిరి. ముగ్గురుమాత్రమే జనహరిలాలుగారికి వోట్లు నిచ్చిరి. దండేకరు గారు జైల్లోడించిన ధైర్యసాహసాదులను ప్రశంసించుటకున, కా రాగృహములందు నిరశనప్రతమును బూనినవారిపట్ల సాను భూతిని ప్రకటించుటకున సర్ జి. వి. చిట్టువీరుగారి మరణ మునకు సంతాపమును వెల్లడించుటకున గూడ తీర్మానము లామోదింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

కర్నాట రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘసభ

ఈసభలో 1929 కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షుని తుది యెన్నిక జరిగినది. గాంధీ మహాత్మునకు 27 వోట్లును, జనహర లాలుగారికి 27 వోట్లును వచ్చినవి. వల్ల భాయిగారికి 28 వోట్లు వచ్చినవి. వల్ల భాయిగారి కేరు నూచింపబడెను. (శ్రీ ప్రె.)

ఆర్వరసాయనశాల

ముక్త్యాల (కృష్ణా)

ప్రశస్తమైనవి. కాశ్మీర్యమైనవి. ఆయుర్వేద దౌషధ ములు దొరకుచోటు. మీ కేమందు కావలసిననుమాకే వ్రాయు డు. కేటలాగు ఉచితము.

మా చెన్నపురి ఏజంటు-

కే. వి. శేషయ్య

8/15 నల్లతంబిడి. తిరువలిక్కిణి, మద్రాసు

ఈసబ్బును వాడకున్నచో సహజసౌందర్యముగల శ్రీగూడ యితరుల నాకర్షింపజాలనిదే యగును. దీనిని నిత్యమును వాడు చున్నచో సామాన్యసౌందర్యముగల యువతియైనను ప్రజల ప్రశంస నధికముగా బడయగలుగును. శ్రీల సౌందర్యమునకు ముద్దు లొలుకు మొగమే ముఖ్యలక్షణము.

Let

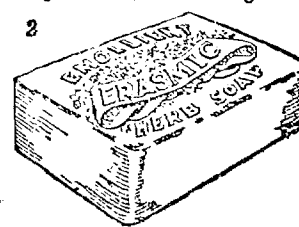
ఇది చర్మమునకు ప్రకాశమును మృదుత్వమును స్వేచ్ఛ తగ్గునాడ యెల్లప్పుడును కలిగింపును. అతిమనోహర

ERASMIC HERB SOAP

మైన ఈసబ్బునే యెల్లప్పుడు వాడుడు. ఇది చర్మరంధ్రములను శుభ్రపరు చుటయేగాక చర్మములోని టిన్యూలుకు పుష్టినిగూడ కలిగించును. గహజ మగు యజ్జ్వల బాహుమార్మముపోకుండనిది కాపాడును. చర్మమునకు మృదుత్వ మును కలిగించును. దీనిని వాడుటవలనచర్మము యెల్లప్పుడును మృదువుగను

సుందరముగను యుండును.

Made in England by the Manufacturers of the famous Erasmic Toilet Specialties

చెన్న పురి శాసనసభ

కాంగ్రెసు జాతీయపక్షములు చర్చింప నిరాకరించి వెడలిపోవుట

నైమను రాష్ట్రీయోపసంఘ నివేదికపై చర్చ

చెన్నపురి, ఆగష్టు 12:—నైమను కమిషనుతో సహా కాంగ్రెసు మొదట్ను నియమింపబడిన రాష్ట్రీయోపసంఘమువారి నివేదిక ఈ దినమున చెన్నపురి శాసనసభలో చర్చకు వచ్చి నపుడు, కాంగ్రెసు ముఖ్యవారు, జాతీయపక్షమువారు, నైమను కమిషనువారు, విచారణలో సంబంధించిన విషయముల తాము మొదట్నుండియు బహిష్కరించినవియు ఇటీవల సంభవించిన విషయములగుడ అట్టి చర్చయే సరియైనదని రుజువు చేసె ననియు అందుచే తా మిచర్చయందు పాల్గొన జాలమనియు, ప్రకటించి సభనుండి లేచిపోయిరి. శాసనసభ రా. బి. సి. వి. ౧౯, నరసింహారాజు గారి అధ్యక్షతక్రింద ఈ యందయము 11 o'cl లకు సమావేశమయ్యెను.

ప్రశ్నోత్తరములు ముగియగానే, గౌ. సర్ మహమ్మదు ఉస్మాన్ సాహెబుగారు (హోంమెంబరు) శాసనసభవారిది నరకు "న్యూఢివారగృహములచట్టము"ను చర్చించుటకు నియమిం చిన ఉప సంఘము నం దు రౌ లం డ్స్ గా రి ని గూ డ ఒక సభ్యునిగ చేర్చవలసినదని ప్రతిపాదించిరి. జేమ్సుగారిని గూడ మరయొక సభ్యునిగ నియమింపవలెనని, సి. గోపాల మీననుగారు సవరణను ప్రతిపాదించుచు, ఇందువలన, ఇదివర కున్న సభ్యులసంఖ్య హెచ్చదనియు, ఇదివర కీసంఘమునం దున్న ఒక యూరపియను సభ్యుడు రాజీనామా నిచ్చెననియు, ఆ స్థానమున జేమ్సుగారిని నియమింపవలెనని తాను గోరుచుంటి ననియు నుడివెరి. వోటునకు బెట్టగా, సవరణయు, ప్రతిపాదనయు కూడ అంగీకరింపబడెను.

నైమను రాష్ట్రీయోపసంఘ నివేదికము

సర్ ఎ. సి. పాత్రోగారు పిమ్మట, నైమను సంఘ ముతో సహకార మొనర్చుటకు శాసనసభవారిచే నియమింప బడిన ఉపసంఘమువారి నివేదికమును సభవారికి నివేదించిరి.

గౌ. సర్. మహమ్మదు ఉస్మాన్ సాహెబుగారు (హోంమెంబరు) "నదరు రాష్ట్రీయోపసంఘమువారి నివేదికను చర్చింపవలెను" అని ప్రతిపాదించిరి.

పి. సి. వేంకటపతిరాజు (కాంగ్రెసు పక్షనాయకుడు) గారి సమయమున లేచి ఈ ప్రతిపాదనసందర్భమున, మా పక్ష మయొక్క వైఖరిని స్పష్టముగ ప్రకటింపవలసి యున్నదని నుడివెరి.

అధ్యక్ష:—మీ రేప్టానింగు ఆర్డరుక్రింద నీ ప్రకటనను గావించుచున్నాడు.

వేంకటపతిరాజుగారు:—సభవారియెదుట నున్న విష యముపై ప్రసంగించుట కీ సభలో ప్రతిసభ్యునకును హక్కు గలదు. ఆ హక్కును పురస్కరించుకొని, నేను నాయొక్కయు నాభక్తుమువారియొక్కయు, అభిప్రాయములను ప్రకటించు చున్నాను.

అధ్యక్ష:—మీరు డెలుపువిషయములు, ప్రస్తుతాంశము నకు సంబంధించినవిగ నుండవలెను. మీపక్షముయొక్క వైఖరిని గురించి నుడువువాక్యములు అందుకు సంబంధించినవిగ నుండి ననేగాని, మాటలాడుటకు వీలుండదు.

పి. సి. వేంకటపతిరాజుగారు:—ప్రస్తుతము సభవారి యెదుటనున్న విషయమును గురించియే నేను మాటలాడుచున్నా ను. ఈ సభలో ప్రతివారికిని అట్టిహక్కు గలదు.

నైమనుకమిషనుతో సహకారమునకు అంగీకరించుచు, దానిని బహిష్కరింపవలెననియు, కాంగ్రెసుపక్షమువారును, దేశము నందు పలుకుబడిగల రాజకీయపక్షములన్నియునుగూడ అభి ప్రాయపడియే, అదేవిధముగ బహిష్కరించెను. ఈదేశమున, పలుకుబడిగల వారందరిచేతను నైమనుకమిషను బహిష్కరింప బడెనని, ఇటీవల, ఆంగ్ల ప్రధానమంత్రియే అంగీకరింపవలసివచ్చె ను. భారతరాజకీయపక్షము లన్నియు బహిష్కరించినవిమ్మ బగూడ, నైమను కమిషనువారలంబించినపద్ధతులను, రాష్ట్రీయ, కేంద్రసంఘములను. బాల్యరచిన అవమానములను గాంచినయెడల సదరుసంఘమును బహిష్కరించుటకంటె ఆత్మ గౌరవకరమున మార్గము మరియొక టె ద్ది యు ను లే దని యు, స్పష్టముచున్నది. భారతరాష్ట్రీయ, కేంద్రసంఘములకు ఎంతమాత్రమును పరిపూర్ణ హోదా నొసగలేదు, ఈసంఘము లకు కమిషనువారిచే విచారింపబడిన ఇతరసాక్ష్యచర్యమునకంటె ఎక్కువ హోదా, ప్రతిపత్తులు లేవు. ఈ విషయముల నన్ని

టిని గమనింపగా, నైమనుకమిషనును బహిష్కరింపవలెనని శాసనసభవారు మొదట గావించుకొనిన నిశ్చయమే సరియైన దనియు, దానిని మార్పుకొనుట కెట్టిఅవసరమును. కారణమును గనిపింపదనియు చెలియవలెను. కనుక ఈచర్చలో పాల్గొనుట వలన నెట్టిప్రయోజనమును లేదని మేము భావించుచున్నాము. ఈ ప్రతిపాదనవలన నీసభ అవమానకరమున స్థితికి పాల్పడ జేయుటకు మే మేమాత్రము సంగీకరింపజాలము.

భారతదేశపు ఆదర్శమునుగురించి ప్రభుత్వమువారికిని ఆంగ్ల దేశమునకును స్పష్టముగ చెలియును. భారతజాతీయశక్తి యులు భారతశాసనసభవారిచే నొకతీర్మానరూపమున నిదివరకే ప్రకటింపబడెను. మే మాతీర్మానమునే బలపరుచుచున్నాము. భారతీయశక్తియులు తగ్గించిగాని ఇట్టి ప్రతిపాదనలను చర్చించి గాని మేము జాతీయప్రయోజనముల భంగపరుచుటకు ఏమాత్ర మును అంగీకరింపజాలము.

అధ్యక్ష:—ఈ వాక్యములు ప్రతిపాదనమున కెట్టుల సం బంధించునో చెలియవచ్చును.

పి. సి. వేంకటపతి రాజుగారు:—ఇకను మే మిచర్చ యందు పాల్గొన నిరాకరించుచున్నాము.

పి. అంజనేయులుగారు:—రాష్ట్రీయసంఘమువారి నివే దికను చర్చకు గైకొనవలెనని ప్రతిపాదనయందు గలదు. దానిని మేము చర్చకు గైకొనజాలమనియు, అందుకు కారణములను కాంగ్రెసు పక్ష నాయకుడు చెలి పె ను . అందుచే వారి వాక్యములు ఏ మాత్ర మును, ఆప్రస్తుతములు గావు.

పి. బి. ఆరోగ్యస్వామి మొదలియగుగారు:—ఈప్రతి పాదనను నేనును మా పక్షమువారును చర్చింపజాలమని మనవి చేయుచున్నాను. రాష్ట్రీయసంఘ నివేదికమునుగాని నైమను సం ఘ నిర్మాణ సిద్ధాంతమునుగాని యేమాత్రమును ఆమోదించి యుండలేదు. నైమను సంఘముతో సహకార మొనర్చుట భార త జాతీయాభివృద్ధికి భంగకరము. భారతదేశమున కీసంఘములు స్వపరిపాలనను నొసగునని మే మేమాత్రమును విశ్వసింపము. అంతియేగాక నైమను సంఘ నియోజనమును దానితో సహకార మును భారతజాతీయాత్మగౌరవమునకు భంగకరము. కనుక మే మి ప్రతిపాదనను చర్చింప నిరాకరించుచున్నాము.

సభనుండి వెడలిపోవుట

నై విధముగ కాంగ్రెసు జాతీయ పక్షనాయకులు ప్రక టనల గావించినపిమ్మట రెండు పక్షముల నాయకులును, అను చరులును సభనుండి వెడలిపోయిరి.

నైమనుసంఘమునకు నివేదించుట

సర్ ఎ. సి. పాత్రోగారు పిమ్మట "మరియు ఈ ని వేదికను, రాయలు కమిషనువారికి అందజేయవలెను"అనువాక్య మును సర్ మహమ్మదు ఉస్మాన్ సాహెబుగారి ప్రతిపాదనకు వివర చేర్చవలెనని సవరణనుపాదించుచు, ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితుల సింహావలోకన మొనర్చుచు ప్రసంగింప ప్రారం భించిరి.

అధ్యక్ష:—ఈ యుపన్యాసమునకును ప్రస్తుత సవరణకును సంబంధము గన్పడుటలేదు.

పి. సి. ఎతిరాజులునాయకుగారు సవరణను బలపరచిరి.

వోరై రాజుగారు:—ప్రతిపాదనపై మాటలాడ ప్రారం భించుచు, స్వరాజ్యమునకు పలువరియ కాంగ్రెసుపక్ష సభ్యులు, చాధ్యత యనునది కంటబడిన మాత్రముననే, పరుగెత్తిపోవుట విచారకర మనిరి.

అధ్యక్ష:—గౌరవనీయ సభ్యుడు, ప్రతిపాదనకు సంబం ధింపని ప్రసంగము గావింపరాదు. అంతియగాక ఆ ప్రసంగ ము ను వి ని జ బా బు ని చ్చు ట కు కాంగ్రెసు పక్షమువారిచ్చట లేరను విషయమునుగూడ గమ నింపవలెను.

అర్జుదస్వామి ఉడయూరుగారు, ప్రతిపాదనను బలపరు చుచు, నివేదికయందలి శిఫార్సులపై వ్యాఖ్యాన మొనర్చిరి.

అధ్యక్ష:—శిఫార్సులపై వ్యాఖ్యానముల నొనర్చుట అప్ర స్తుతమును.

పి. మునుస్వామినాయకుగారు:—శిఫార్సుల గురించి మాటలాడుట అశాస్త్రీయము గాజాలదని తోచుచున్నది.

అధ్యక్ష:—శిఫార్సుల నామోదించుచుగాని, ప్రతిఘటించు చుగాని, సవరించుచుగాని ప్రసంగింపవచ్చును, అటులగాక, శిఫార్సులకు వివరణములుగను, వ్యాఖ్యానములుగను ప్రసంగము

ల గావించునెడల, నీచర్చల సరియగు మార్గమున నడటకు నాకవ కాశముండదు.

కాంగ్రెసు పక్షమువారు చెల్లిన పిమ్మట వారిస్థానము లో కూర్చొనియున్న జేమ్సుగారి సమయమునలేచి, ప్రతివాద నను గురించి ప్రసంగింప ప్రారంభించెను.

అధ్యక్ష:—గౌరవనీయసభ్యుడు ప్రభుత్వ సభ్యులస్థా నములకు వచ్చి మాటలాడవలెను. ప్రతిపక్షాల పక్షస్థానములలో నుండి మాటలాడినయెడల, ప్రతిపక్షముగ ప్రవర్తించు చున్న ట్లు భావింపబడెదరు. (నవ్వు)

యూరపియనులు

జేమ్సుగారి వైఖరి ప్రభుత్వ సభ్యులస్థానముల వైపు కువచ్చి ప్రతిపాదనపై మాటలాడుచు రెండు మూడు విషయ ముల యందు తప్ప, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ నిర్మాణమును గురించి రాష్ట్రీయ సంఘమువారు గావించిన శిఫార్సుల నన్నిటిని ఆ మోదించుచున్నామని నుడివెరి. నియోజక వర్గమునకు నిర్ణ యింపబడిన ఆర్హతల తగ్గించి వికాల మొనర్చరాదని యూరపి యనుసభ్యుల యభిప్రాయము పరిణామ సమయమున నియోజ కవర్గమునందెట్టి మార్పులను గావింపరాదు. అయినను నిమ్ను జాతులకును, కార్మికులకును ఇప్పటికంటె నెక్కుడు ప్రాతి నిధ్య మొసగవలెనని మా వర్గమువారు రభిప్రాయపడుచున్నాము.

పోలీసుశాఖను ప్రజాయుత్తశాఖగ నొనర్చుటకు మా వర్గమువారు రంగీకరించుచున్నాము. లా ఆర్డరులను కేంద్ర ప్రభు త్వము క్రింద నుంచవలెనని మా యభిప్రాయము. రాష్ట్రీయుల యందు రెండు శాసనసభల నేర్పరుచు విషయమున ఉపసంఘ మునందే అభిప్రాయ భేదమున్నటుల గన్పడుచున్నది. రెండవ శాసనసభ అవసరమని ఆ అభిప్రాయము. కేంద్రప్రభుత్వమునందు, ద్వంద్వ పరిపాలనా విధానమును ఏర్పరుపవలెనని రాష్ట్రీయ సంఘమువారు శిఫార్సుచేసిరి. మే మిమానవ సంగీకరింపజాలము. ద్వంద్వ పరిపాలనా విధానముగల ప్రభుత్వము చాల దుర్బలము గ నుండును. ద్వంద్వ పరిపాలన, అన్ని తరగతుల రాజకీయ జ్ఞుల చేతను నిరసింపబడెను. ద్వంద్వ పరిపాలనకు బదులు— కేంద్ర ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకవర్గము, భారత శాసనసభ్యు లనుండి రాజప్రతినిధిచే నియమింపబడవలెనని మా యభిప్రాయ ము. కేంద్ర ప్రభుత్వమున ద్వంద్వ పరిపాలన పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టి దుర్బల మొనర్చుట చాల అపాయకరము. పరిణామసమయమున కేంద్రప్రభుత్వము చాల బలమైనదిగ నుండవలెను.

ఈదేశముయొక్క సహజ, స్వపరిపాలనా పరిణామ మును అడ్డుదగులుట మాయభిప్రాయముగాదు. కాని ఈదేశము నందు పరిశ్రమల స్థాపించుకొని వ్యాపారము చేయుచున్నవి. దేశీయులయెడల విభేదమొనర్చు శాసనముల గావించుటకు వీలుండరాదని మాకోరిక. ఆంగ్ల దేశమున భారతీయుల కెట్టి జాతివివక్షతయులేక చాణిజ్య, సౌకర్యములు గలవో మాకుగూడ ఈదేశమున నట్టి సౌకర్యములే యుండవలెను. ఇందు, మేమెట్టి ప్రత్యేకహక్కులను గోరుటలేదు.

జేమ్సుగారు ముగించుచు, భారతదేశమున నొక క్రొత్త యుద్ధమును వ్యాపించుచున్నదనియు దానిని వ్యాపింప నిచ్చిన యెడల, ప్రస్తుత సాంఘిక, ఆర్థికనిర్మాణ మంతయు తల క్రిందులగుననియు దేశమునందు చాల సిరచరాస్తులుగల జాతీయ వాదు లందరును ఆయుద్ధయమును నిరసించి నిరంతరూపవరుప వలెననియు నుడివెరి.

శ్రీ. వి. వి. మునిసామిశైలగారు ఉపపాదనము బలప రచుచు నిమ్ను జాత్యభివృద్ధి ఇటీవల కొలదిసంవత్సరములనుండి దేశీయులచే గుర్తింపబడుచున్నను ఇంకను నిమ్ను సంఘముల వారు అన్ని శాఖలందును చాల వెనుకబడియున్నారనియు, వారికి సమానానకాశములొసంగబడుట లేదనుయు స్థానిక సంస్థలందు వీరికి తగినంతప్రాతినిధ్యము లేదనియు, రాజకీయాధి కారమందు నిమ్ను జాతివారికి తగినంత ప్రాతినిధ్య మొసంగ బడవలెననియు, రాష్ట్రీశాసనసభ, అసెంబ్లీయందు తగినంత ప్రాతినిధ్య మావశ్యకమనియు, నిమ్ను జాతు లింతవరకును ప్రభు భక్తిపరాయణులై, యనేకవిధముల సేవగావించియుండిరి. కావున వారికోర్కెలను దీర్చుట ప్రభుత్వవిధియని పట్టిరి.

శ్రీ. సి. గోపాలామిసన్ గారు ఉపపాదనను బలపర చుచు కమిటీవారు రిపోర్టునందు నూచించిన రాష్ట్రీ స్వపరిపా లనము, అధినివేత ప్రతిపత్తి, స్థానికస్వపరిపాలన, ఆరోగ్య వైద్యశాఖాసౌకర్యములనుగూర్చిన శిఫార్సులు సమంజసముగనే యున్నవని పట్టిరి.

శ్రీ. పి. వి. పెట్టిగారు ఉపపాదనపై మాట్లాడుచు కమిటీవారు నూచించిన రాజ్యాంగనిర్మాణము బ్రిటిషుపార్ల మెంటురీ విధానము ననుసరించి ఏర్పరబడెననియు, క్రమనిర్మిత ములగు రాజకీయపక్షముల నిర్మాణముపైనే పార్ల మెంటురీసత్వ రిపాలనాపద్ధతి ఆధారపడియుండునను విషయము సర్వవిదిత మే మునదేశమునం దింతవరకును క్రమనిర్మితరాజకీయపక్షములు లేవనటు నిక్కువము. కమిటీవారి రిపోర్టునందు సాంఘిక ప్రాతి

నిధ్యము సూచించబడుట సంతోషకరము. మదరాసు ప్రభుత్వమువారి మొహరాండమునందు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము ఉపద్రవకరముగ నిరసింపబడినది. మాంటేగూ-భలమ్యుఖర్జుని వేదీయందును ఈపద్ధతి ఖండింపబడినది. కాని కొన్ని అల్పసంఖ్యాకుల సంఘముల హక్కుల గాపాడుటకై కొంతకాలమువరకు వారి పద్ధతి నామోదించిరి. అఖిలపక్షసమావేశమునందు హిందూ మహమ్మదీయుల సర్వసంఘములవారు ఈ విషయమై ఒక నిర్ణయమున కరుదెంచిరి. మహమ్మదీయులందు జాతీయభావములు గల కొందరు నాయకులను, యితర స్వల్పసంఖ్యాకులసంఘములవారును సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును వదలుకొనుట కంగీకరించిరి. సంయుక్త నియోజక గణములు, కొన్ని సంఘములకు బ్రత్యేక సానములు యుక్తవయస్కులైగల వోటింగు అధికార మొసంగుపద్ధతి నామోదించిరి. భారత క్రైస్తవమహాసభ యందును ఈపద్ధతి అంగీకరింపబడినది. సిక్కులును ఇందులకామోదమును దెల్పిరి. సిలోనుసంస్కరణముల విచారణసంఘము వారిదే యభిప్రాయమును ప్రకటించిరి. వెనుకబడియున్న సంఘములవారి హక్కులను సంగ్రహించుటకై కొన్ని ప్రత్యేక పదు పాయము లొసంగబడవచ్చును. మరియు రెండవ ఛేంబరురూపమున అల్పసంఖ్యాకుల హక్కులు సంగ్రహింపబడవచ్చును. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము గల దేశములందెల్లెడల రెండవ ఛేంబరు ఉండేయియున్నది. మొదటిసభ కేవలము ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వపద్ధతిపై నిర్బంధబడియుండవచ్చును. రెండవసభయందు స్వల్పసంఖ్యాకుల ప్రతినిధులును, పరిపాలన పక్షములు ఆనుభవజ్ఞులు నుండవచ్చును. అందుచే మొదటిసభవారే దైన అనాలోచితముగ చేసిన కానూనులను రెండవసభవారు సంస్కరింపవచ్చును. మాంటేగూ-భలమ్యుఖర్జుని రిపోర్టునందును ఈసంస్థ యొక్క ఆవశ్యకత గుర్తించబడియే యున్నది. కావున రెండవ ఛేంబరు ఉండవలెను-అని పట్టిరి.

పిదప ఉపపాదన వోటుకు పెట్టబడి ప్రతిహతులు లేక యే ఆమోదించబడినది.

పట్టికుసర్వీసు కమిషనుబిల్లు

పట్టికు సర్వీసు కమిషను బిల్లుపై మరల చర్చ ప్రారంభింపబడగనే ప్రతిహతులకు సభ్యులెవ్వరును సభలో లేకుండునని 6-వ క్లాజువరకు ప్రతిహతులకు సభ్యులు పాదించిన సవరణలన్నియు ఉపసంహరించుకొనబడినందుల పరిగణింపబడినది. 6-వ క్లాజు చర్చింపబడునదికి ప్రతిహతులకు మువారు సభలోని కరుదెంచిరి.

కార్యదర్శి వేతనము

కమిషను కార్యదర్శికి 1500 ల వేతనమును నిర్ణయించు 6-వ క్లాజు తీసివేయబడవలెనని శ్రీ సి. వి. వెంటర్చురయ్యంగారు యుపపాదన గావించుచు ఈ కమిషనుస్వరూపమే అధికవ్యయకరమైనదనియు ఇంత వేతనముతో కార్యదర్శి అనావశ్యకమనియు కార్యదర్శి వేతనమునకుగూడ సభ్యుల ఆమోదనావశ్యకముగాకుండ జేయుటచేలనీ క్లాజున కనలే అంగీకరింపబడాలనియు కమిషనే నిరుపయోగకరమగు సంస్థయైయుండ కార్యదర్శికింతటి ఉన్నత వేతనము అనావశ్యకమనియు పట్టిరి. ఆర్ట్ హుమిన్ ఖానుగారు సవరణను బలపరచిరి.

గౌ. రివిన్యూమెంబరుగారు మాట్లాడుచు ఈ కమిషను రాజకీయకర్తల సలహాబడికి లోబడకుండునట్లు జేయవలయునెడల వారి స్వాభావికముతో జోక్యము కలిగించుకొనరాదనియు కార్యదర్శి సమర్థుడైయుండవలెననిన వారికి తగినంత వేతనము నొసంగవలెననిరి.

శ్రీ సర్వేనూర్తి, హుమిన్ ఖాను, జె. ఏ. సల్మానా, ఏ. కాశీశ్వరరావుగార్లు కారణము బలపరచిరి. సవరణ వోటుకు పెట్టబడి నిరాకరింపబడినది. ప్రతిహతులపక్ష సభ్యులు పోలుగోరిరి. పోలుగోరినగా 56 ప్రతిహతులు 28 అనుమాలుచే సవరణ ఓడింపబడినది.

కార్యదర్శి వేతనము

రు 1500 లనుండి రూ 1000లకు తగ్గింపబడవలెనని శ్రీ విశ్వనాథదాసు మహాశయోగారు సవరణ ముపపాదించుచు పెద్దదేశమగు భారతదేశము కార్యదర్శి వేతనమును రు 1000 ల కంటే నధికముగ నొసంగవలదనియు, మదరాసు విశ్వకళా పరిషత్తు రిజిస్ట్రారుగూడ రు 1000 లకు పైగా నొసంగుట లేదు. కావునను, సభజడ్డలకు కైతము రు 1000 లే ఉన్నత వేతనముగా నొసంగబడుచున్నది. కావున రు 1000 ల కంటే వేతన మధికముగ నిర్ణయింపబడరాదనిరి.

ఆర్. నాగన్న గౌడగారు సవరణను బలపరచుచు స్వతంత్రపరిపాలన గల దేశములందంతయు ఉన్న తాధికారులకు స్వల్ప వేతనములొసంగబడుచున్నదనియు, ముఖ్యముగ వేదవేతనం దింతకంటేను పెక్కును వేతనము లొసంగబడరాదని పట్టిరి.

గౌ. రివిన్యూమెంబరుగారు సమాధానమొసంగుచు సభ జడ్డలుపన్నెండుసంవత్సర మాసవేతనమును పైకొనుచున్నారనియు, వారికింకను ఉన్న లోదోగములు, హెచ్చువేతనముల కనకాశము గలదనియు, కార్యదర్శినిపుణముగ తన విధుల నిర్వహింపవలసినచో రు 1500 లు వేతన మావశ్యకమేనని పట్టిరి.

కె. ఆర్. కరంశుగారును, కె. కోటిరెడ్డిగారును సవరణను బలపరచిరి.

పిదప సభ్యులు ఖలాహారములకు లేచిరి.

ఒక పోలిక

సురాజ్ మల్ వారి నీమకమలములను ఇతర కంపెనీల వారివద్దనున్న వాటితో సరిపోల్చి చూచిన సురాజ్ మల్ వారివే మిక్కిలి మేలురకమైనవని, తక్కువధరగలదని నిదర్శములచే రూఢియగుచున్నది కాంతియందు, నిష్పవలె ప్రకాశించుటయందు వీటికి సమామైనదేదియు లేదు.

సురాజ్ మల్ లల్లుభాయి & కంపెనీ

సుప్రసిద్ధమైన నగలు, నీమకమలముల వర్తకులు, 313, ఎస్టేబ్లిష్మెంట్, మద్రాసు.

మా అభివృద్ధి సూచకమగు ఆంకెలను పరికింపుము

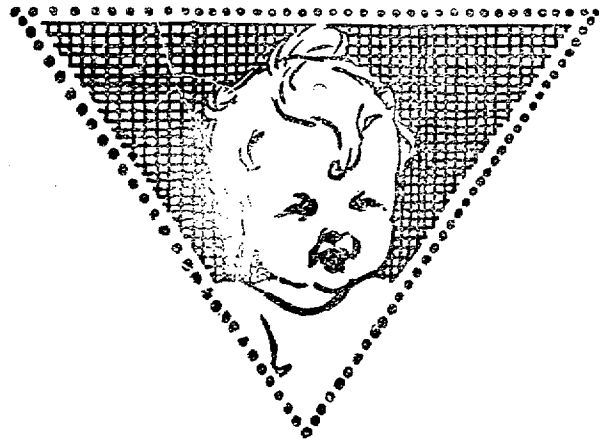
జనరల్ అసూరన్స్ సొసైటీ లిమిటెడ్ (అజ్మీరు)

The General Assurance Society Ltd., (Ajmer)

సం	నామరూపము.	పూర్తివిని.	
1926	రూ. 27,80,500	రూ. 19,25,500	1926 సం లో బోనస్
1927	55,74,500	88,01,500	1000 కి రు 22½ ఇండియన్
1928	80,56,500	60,13,000	కంపెనీలలో కెల్లా హెచ్చైనది.

మీ పాలసీ యొక్క సొసైటీలోనుండుకొనుదు. వివరములకు వ్రాయుదు.

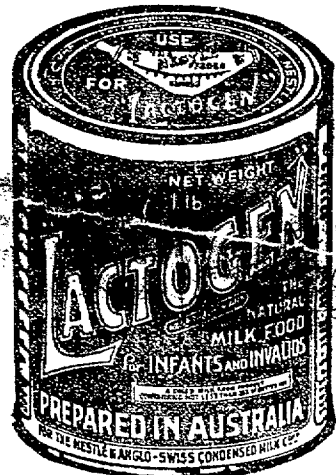
V. Rama Rao, B. COM. Chief Agent for Ganjam & Vizag Dts. Tuni.

అద్యంతరహితమైన సమస్య

తల్లి తండ్రుల సహజమైన తన పాలచేత పోషించబాలవృక్షము, కడు శ్రమతో గమనించవలసిన సమస్య నెదుర్కొనవలసి యున్నది. ఏదియైన బిడ్డకు తగు ఆహారమిది? నేనీహితులు, ఇది అది యని చలచలత్తురు. కాని బిడ్డ ఆరోగ్యముగాను పుష్టిగాను నుండబాలకు కారణము ఏకేవమై యున్నది. బిడ్డకు తగు జీర్ణింపుకొరవలసి ఆహారము నిచ్చుటయే. కావున అడిమించి కంటే కీడు ఎక్కువజేయుచుండును. తెలివితలు తల్లి లాక్టోజెనునే ఉపయోగించును. అందువలన బిడ్డ ఆరోగ్యంబుడగును. బిడ్డకు కాపాడుటకు తల్లి పాలలో సరియగునట్లుగా కాక్రీయముగా ఆవుపాలతో తయారుకాబడిన, లాక్టోజెను, పసిపిల్లలకూడ జీర్ణింపుకొనగలిగినట్లుగా తుద్రమైన ఆవుపాలనుండి శేరోకాచుడిగా తయారుకాబడిన జీవాధారమైన ఆహారము లాక్టోజెను.

మీ బిడ్డకు లాక్టోజెన్ ను యియ్యుడు

రెల్లూరారా! తపోలభ్యుపకరణజాలబిడ్డ లంసినచో అమృతమైన ఆహారముయొక్క నమూనాను ఒక అల్బ్యూమినియమ్ కొలెర చెంచాతో సహా ఉచితముగా పంపబడును. 4

నెస్లెల్ అందు ఆంగ్లో స్విస్ కన్ డెన్సును మిల్కు కంపెనీ,

తపాలపెట్టె, నెం. 396, కలకత్తా.

ఉత్తరములు వ్రాయునపుడు ఈ పత్రిక పేరును పేర్కొనుదు.

వేళనములగురించి వివాదము

కమిషను ఖర్చులు

అ. వెంకటరామయ్యగారు:— శాసనసభనుండి, బా
న్యతాయంత్రమున సంస్థకు, కమిషనుచర్యల విమర్శించుటకు అధి
కారమును, అవకాశమును ఉడవలెననియు,
కమిషనుచాలనిరంకుశముగ ప్రవర్తింప
కుండబొందుటకు శాసనసభ కామితము అవకాశ ముండవలె

మౌన రాజుగారు - సవరణ సెషన్స్.

శ్రీ పి. సి. వేంకటపతిరాజుగారు సవరణను బలపరచుచు కమిషను స్వీకరణముల నీసభవారు చర్చించెడి అవకాశమొసవరణలన కలుగుచున్న దనియు, మరియు అల్పసంఖ్యాకుల సంఘములహక్కు నీ సవరణలన సంగక్షింపబడుచున్న వనియు. పత్రి.రి.

నూతన 612 నందుగలిదు

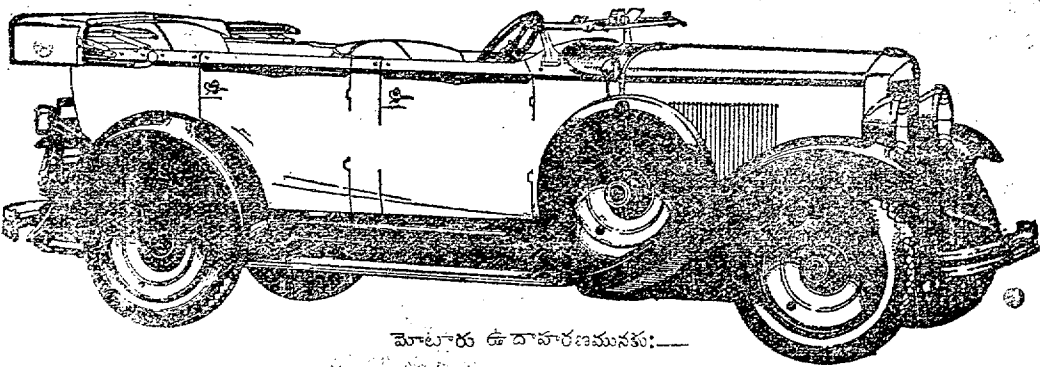
నూతన గవర్న-పేజ్ మాడెలు 612 దీని

యందున్న ఉత్కృష్టమైన విలువను బయలుపరచుటచేతనే వాటిని గొనుచున్నట్లు వీటి స్వంతదారులు మా వర్తకులతో తెల్లపుచున్నారు. ఈ కారును సరిశీలించుటకును, మీరు స్వంతముగా సరిపోల్చి చూచుటకును, ఒకసారి ప్రయాణ మొనర్చి అనుభవించుటకును, మేము విముఖులను భలవంతపరచుచున్నాము.

Joseph B. Graham
Robert C. Graham
Ray A. Graham

గ్రహస్థ-శాఖలో రోడ్డుస్టర్ కాబితయై
తెల్లు, మాప్-స్పార్ట్ స్టేటస్స్, మాదీరీలు
5 చానీస్ అమీన 6,8 సిలండ్ల ధరలో ఎక్కు
వ తేడాలు యుండునటుగా తయారై నవి.

మోటారు ఉదాహరణమునకు:—

[illegible]

సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు:— షైడన్ బర్ అందు కంపెనీ.

2/11, మకాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

బాంచీలు:—బెంగుళూరు, ఉదకమండలం, సెక్రదాబాదు.

ట్రావెలింగు ప్రతినిధులు:—ఉత్తరజిల్లాలు:—టి. పి. వాట్సు ఎస్సైవోర్, హెడ్ క్వార్టర్సు, విశాఖపట్నం.
 దక్షిణజిల్లాలు:—టి. ఎన్. వెంకట్రామలియ్యర్, ఎస్సైవోర్, హెడ్ క్వార్టర్సు, తిరుచినాపల్లి.
 సీడెడ్ జిల్లాలు:—టి. హెచ్. పి. ఎస్వర్దన్, హెడ్ క్వార్టర్సు, బళ్లారి.

1718

1718

GRAHAM-PAIGE

శ్రీ శ్రీమద్గృహమంత్రిగారు కమిషనరుల కనవ్యయముపై సభవారి సమక్షమున గౌరవనీయముగా ప్రభుత్వమువారి ధనమునుండి గైకొనని పక్షమున ఈ మొత్తమును ఆయవ్యయపట్టికయందు ప్రత్యేకింపవలసి యుండెనని పట్టిరి.

గౌ. అధ్యక్షులు ఆయవ్యయపట్టికకు సంబంధించినవర్షమును, ప్రస్తుత యువపాదనకును సంబంధములేనందున ఆ విషయమై ప్రస్తావించరాదని నిర్ణయ మొసంగిరి.

ప్రభుత్వమువారు మరుసటిదినము మరల సవరణ నుపపాదించుటకు అధ్యక్షుని నూచన నామోదించిరి.

శ్రీ సత్యమూర్తిగారు చర్చను రాబోవు శాసనసభా సమావేశమువరకు నిలిపివేయవలెనని ఉపపాదన గావించుచు ప్రభుత్వమువారు తమ హృదయమునే తామెరుంగలేకున్నారనియు, అడ్వోకేటు జనరలుగారి సలహాను ప్రభుత్వమువారు గైకొనలేదనియు, లేక సలహా యొసంగినను ఆ సలహా ననుసరించియుండలేదనియు ఇంత ముఖ్యులగుబిల్లు శాసనముగావించబడునపుడు నెల్లెట్టు కమిటీవారు పెక్కుదినము లీబిల్లును విచారించి రిపోర్టుప్రచురించిన విషయముగూడ ప్రభుత్వమువారు తాముజేయు శాసనమందలి న్యాయశాస్త్రనియమముల నెరుంగజాలని స్థితియందుండి సభవారిని శక్తులపై నోటుజేయగోరుటయు కట్టకడపట సవరణలను ఉపపాదించుటయు సేమాశ్రమము తగనిపనులు. కావున ఇట్టి యుపదర్శములనుబట్టి ప్రస్తుత మీ బిల్లుపై చర్చనిలిపి వేయు టావశ్యకమగుచున్నది అని పట్టిరి.

శ్రీ సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు అధ్యక్షుని నిర్ణయముచేత ఈ వ్యయము శాసనసభవారి యామోదముపై వెచ్చింపబడవలెనా లేదా యనువిషయమును చర్చింప వీలులేకుండ నిరోధింపబడితిమనియు లేపటిదినము ప్రభుత్వమువారు సవరణ నుపపాదించి ఆ సవరణ ఆమోదింపబడినచో ఈ శక్తులను ప్రయోజనములేదనియు ఈ క్లాజు సేడు తీర్మానింపబడిన మరల తాము సవరణలను పపాదించవలసియుండుననియు, కట్టకడపట ప్రభుత్వమువారు సవరణలనుపపాదించుటకు దలపెట్టినచో వానిని తాము చర్చించుట కెట్లు అవకాశము కలుగుననియు, సవరణను ముందుగ తెలుపవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వముపై కలదనియు పట్టిరి.

అడ్వోకేటు జనరలుగారు:—మాట్లాడుచు గౌ. విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులు (సత్యమూర్తిగారు) తమ పేరును చర్చలోనికి లాగియుండిరినియు, తా మీ బిల్లునంతను చూచియుంటిమనియు, బిల్లును తయారుజేయుటయం దేవైన లోపములుండిన అధ్యక్షు లట్టిలోపములు నూచించినచో వానిని సవరించుకొనుటకు తమకెట్టి యభ్యంతరమునులేదనియు, ప్రభుత్వమువారు తమ విచారించలేదనిగాని తమ సలహాను నిరాకరించినగాని యనుట నిజముగాదనియు, ఏదైన లోపముగలిగిన అందులకు తామే బాధ్యులమనియు, అందులకు ప్రభుత్వమును నిందింపరాదనియు, ప్రభుత్వమువారు సలహాగైకొనలేదను కారణముచే యుపపాదన అంగీకరింపబడరాదనియు పట్టిరి.

శ్రీ సామివేంకటాచలంకెట్టిగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు ఈ సభయందు గావించబడిన ప్రసంగములం దెల్లను ఆసంబధములగు ప్రసంగములలో అడ్వోకేటు జనరలుగారి ప్రసంగము మొట్టమొదటిది. సత్యమూర్తిగారి యుపపాదనను ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపజాలనిచో, ప్రభుత్వమువారు సవరణ నుపపాదించువరకైనను చర్చను నిలిపివేయ తగునని పట్టిరి.

పిదప సత్యమూర్తిగారి యుపపాదన వోటుకుపెట్టబడి 29 రు. అనుకూలురు, 58 రు ప్రతికూలురతో నిరాకరింపబడెను.

శ్రీ సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు 7 వ క్లాజుపై మాట్లాడుచు ప్రస్తుతమున్న విధమున కమిషనరు లీఖర్చును తామే స్వయముగ భరింపవలసి యందురనియు, ఈ ప్రభుత్వమువారిం తవరకును ఉన్నతోద్యోగుల కెక్కువవేతనము లొసంగుచు చిన్నవారలకు జీవనమునకు చాలినంతయైన వేతనమొసంగుట లేదనియు, కార్యదర్శికి రు 1500 లు మాసవేతనమును, కమిషనరుల ఎస్టాబ్లిషమెంటు, ప్రయాణబట్టెలు, మొదలైనవాని కన్నిటికిని రు 1000 లు మాత్ర మొసంగబడినవినియు, అందుచే నీవేయిరూప్యములందు కమిషనరులే సహజముగ తమఖర్చుల కెక్కువవ్యయపరుచుకొని గుమాస్తాలకు తక్కువవేతనము లొసంగెదరనియు, ప్రభుత్వమువారికి గాని, సభవారికి గాని యిందు తోక్యము కలిగించుకొనుట కవకాశము లేదనియు, పట్టిరి.

పిదప ఉపపాదన వోటుకు పెట్టబడవలెనని సాందర్భ పాండ్య నాడారుగా రుపపాదించగ 58 రు అనుకూలురు 27 రు ప్రతికూలురతో ఆమోదింప బడెను.

సవరణ వోటుకుపెట్టబడి 47 రు ప్రతికూలురు, 38 రు అనుకూలురతో శ్రోసివేయబడెను.

పిదప సభ ముగింపబడెను.

ఫైదీలస్థితి-విచారణసంఘము

పంజాబుప్రభుత్వమువారు నియమించుట

లాహోరు, ఆగస్టు 12:—ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఆగస్టు 10 వ తేదీని గావించిన ప్రకటన ననుసరించి, విచారణ యందున్న ఫైదీలు, శిక్షితులైన ఫైదీల స్థితినిగూర్చి విచారించ పంజాబు ప్రభుత్వమువారు ఒక రాష్ట్రీయోపసంఘమును నియమింప నిశ్చయించిరి. ఆర్థిక అధికారతరప్రముఖులను సభ్యులుగ నుండగోరిరి. (అ. ప్రె.)

గ్రామములలో బాంబులుపడుట

పంజాబునందు క్రొత్తయాగడము

లాహోరు, ఆగస్టు 13:—హాషియాబూరు జిల్లా యందు గౌరీశంకర గ్రామములో నూడుబాంబులు ప్రేలినవి. 9వ తేదీన జంగియాను అనుగ్రామములో నొకటి, 10వ తేదీన గౌరీ శంకరు పోలీసుస్టేషనుమీద రెండువేయబడెను. జెయిలుదారు కుమారునకు స్వల్పగాయములు తప్ప యెవ్వరికి యెక్కువ అపాయము కలుగలేదు. (అ. ప్రె.)

మోరిస్ ఆనగా మంచిమోటా రని అర్థము

మోరిస్ ఆనగా మంచిమోటా రని అర్థము

క్రొత్త మాదిరీలు తక్కువధరలు వింతరంగులు నవీనపు పోకడలు

మోటారింగునందు సాధ్యమయినంతవరకు ఎక్కువ సౌకర్యములను జేహూర్చి విలువైనదని పొగడ గాంచగిన క్రేషమైన కారునే కోరుకొనుట యుత్తమమైన పని.

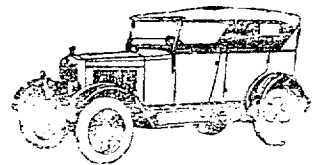
మోరిస్ కాలే 14/28 కారుకంటె యితరములు ఎక్కువ సంత్వప్తిపరుపజాలవు. హిందూదేశపరిస్థితుల కనుకూలమగునట్లు ప్రత్యేకముగా తయారొనర్చబడినది.

మధ్యస్థ రకమువారు లండరుకు అందుబాటులో నున్న చక్కని కారు. ఎక్కువ వైశాల్యము గలదియు చూచుట కింతైనదియు నై తక్కువధరలో సర్వవిధముల సౌకర్యములు చేహుర్చునున్నది. భరించుట కగుఖర్చు సహితము స్వల్పము.

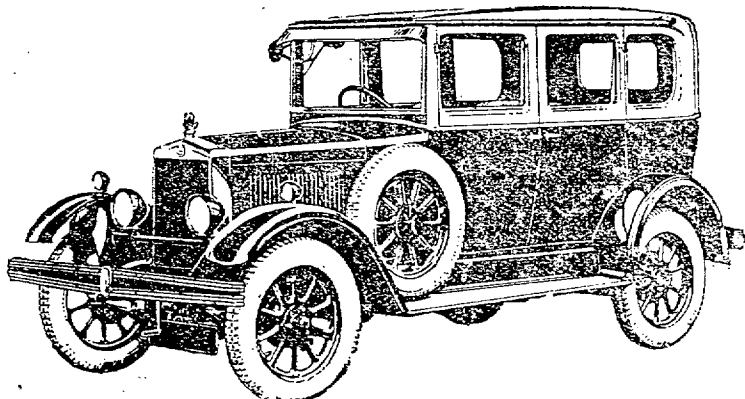
లోకల్ డిలరవద్ద స్టోక్-ట్రాక్, బ్లా-బ్లాక్, స్టోక్-మెరుక్ మొదలగు డ్యూకోరంగులలో గాంచనగును.

ప్రపంచమునకు చక్రమువంటిది

మోరిస్ కారు విశిష్టాగములు డీలర్లందరివద్దను, కేబలాగు ధరలకు అనగా పిల్లింగునకు రు/-చొప్పున ఒకేధరకు పొంద వీలును. మోరిస్ నమ్మకం స్వంతదారుని బాధ్యతమీద ఏర్పడి యుండును.

14/28 మోరిస్ కాలి యార్ 8 ముఖ్యతలవద్ద ధర రు. 3625.

14/28 మోరిస్ కాలి సెలూక్ ముఖ్యతలవద్ద రు. 3,925

మోరిస్ కారు ప్రత్యేక అమరకమునందు 11.9 మోరిస్ కాలే

ముఖ్యాంశములు.—

2 సీటరు రు. 8000

4 సీటరు రు. 8250

సెలూన్ రు. 8650

గడియారము.

పనిముట్లతోదు.

పెడ్ అండ్ డిప్లింగ్ పెడ్ లైట్లు.

డ్రైవింగ్ మిర్రర్.

లగ్జి గ్రీడ్.

16/40 మోరిస్ ఆక్స్ ఫర్డ్

సెలూన్ రు. 6175

టూరర్ రు. 5600

ఫాబ్రిక్ సెలూన్ రు. 4700

డబుల్ బంపర్.

సెలూన్, సెలూన్ డి లక్స్, తలుపులకు తాళములు

అప్పుగా కొనుక్కొనుటకు

సదుపాయములుగలవు.

మోడిలరు నడుగుము

MORRIS

అడిసన్ అండు కో.,లి మిటెడ్,

మద్రాసు - కల్లికోట.

సానికవార్తలు

రాకపోకలు—తేడి మార్గ రి బ్యాంకుగారు నేటి యంతరమునకు మద్రాసు వచ్చిరి.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు నిన్న రాత్రి బెజవాడ కేగిరి.

రా. బి. ఎస్. గోపాలస్వామి అయ్యంగారు గతరాత్రి బెంగళూరున కేగిరి.

జన్మినీ కథ:—నిన్న సాయంకాలము జన్మినుపత్తు కార్యమునకు సమావేశమై రానున్న చెన్నపురి బాసవస్వామిస్వామిగారు, డాక్టరు సి. సతేశములయ్యగారిని వారి సంఘపక్షమున పోలిచేయుటకు తీర్మానించిరి. మరియు జన్మినుపత్తు మొదలైన సాంఘికవిమర్శనము నెల్లూరు పురమున అక్టోబరు 5, 6 తేదీలలో జరుపుటకు తీర్మానించిరి.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

సెనేటు సభ్యుల ఎన్నిక

రాజ్ పు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సెనేటునకు 14 గురు సభ్యుల ఎన్నిక విషయమున నామినేషన్లను గురించి యీనెల 20 తేదీ భాగ్యలక్ష్మి బెజునందు ప్రకటించబడును.

నామినేషన్ల కేసులకు ఈ నెల 30 తేదీలోగా రిజిస్ట్రేషన్లు గానికీ చేరవలెను. నామినేషన్ల ఫారములు ఈరీతి నుండ వలెనని యొక నిర్ణయములేదు అని రిజిస్ట్రేషన్ గారు వ్రాయుచున్నారు.

తమిళ రాష్ట్రీయ మహాసభ

వేదారణ్యమున 24 తేదీని ప్రారంభమగును

మద్రాసు, అగస్టు 13:—తమిళ రాష్ట్రీయ మహాసభా కార్య దర్శిగారిట్లు వేదారణ్యమునుండి తిరిగి వచ్చిరి. తమిళ రాష్ట్రీయ మహాసభ ఈనెల 24, 25 తేదీలను వేదారణ్యమునందు శ్రీ యంతర వల్ల భాయిపట్టుల గారి యధ్యక్షత క్రింద జరుగును. ఎన్. శ్రీనివాసాచార్యగారు సభను తెరచెదరు. మహాదేవదేవాయి గారు బాతీయతాకమును స్థాపించెదరు. ఖడ్గప్రదర్శనమును సి. రాజగోపాలాచారిగారు, గ్రంథప్రదర్శనమును ఎ. రంగ స్వామిఅయ్యగారు తెరచెదరు. రాజారాం పాండ్యుగారి యధ్యక్షత క్రింద స్వచ్ఛంద సేవకుల సభనుగూడ జరుపుట కేర్పాటు చేయబడెను. (అ. ప్రె)

మద్రాసు సంగీతవిద్యత్సభ

శ్రీలకు సంగీతపోటీ

మద్రాసు సంగీతవిద్యత్సభా కార్యదర్శిగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—పదునెనిమిదేండ్ల వయసుమించిన శ్రీలకు సంగీతమునందు పోటీజరుపుట కేర్పాటు చేయబడెను. అందు మొదటి బహుమతి రి సవరములు. రెండవ బహుమతి రెండుసవరములుగల బంగారుపతకము లొసగుటకు నిశ్చయింపబడెను. రాజ్ పు సెప్టెంబరు మాసమున యాహోటిజరుపబడును. కాలము స్థలము ముందు ప్రకటించబడును. పోటీచేయువారు రెండుపాటలను పాడవలెను. అందులో నొకటి త్యాగరాజు, దీక్షిత్, శామశాస్త్రి, లేక పట్నం కుబ్రాస్వామియ్యగార్ల కృతులలో నొకటియై యుండవలెను. ఇందు పోటీచేయదలచువారు నె 323 రు తింటు చెట్టినిధి అను చిరునామాకు తమ పేరు, వయస్సు, చిరునామా లను ఈనెల 28 తేదీలోగా తెలియజేయవలెను.

బంగారుపతకముల కను వ్యయములకై కె. ఎన్. జయ రామయ్యగారి సతీమణి నూరురూపాయలను విరాళముగా నొసంగెను.

"GERMAN GEMS"

సీమకలములపై ఆకణదులు. వాటిక

వ నే కింపలకు నూరుగునిమించు కాంతి గట్టి

తనముగలిగి యిండియాకు వచ్చి వున్నా ని. 14

నెట్టా రి రుతులు రూ. 15. నాణ్యములేదన్నట్లు చెప్పు

యిచ్చెదము. వివరములకు

Agents, Gupta & Co., Chicacole.

బెంగుళూరు జోలాల్ టైలుమార్గము:— ఈ మార్గము మరమ్మత్తు చేయబడి రైలుబండ్లు నేటియందు యను 11 గంటలనుండి క్రమముగ నడచుచున్నవి.

మద్రాసు కార్పొరేషను

ఎన్నికలకు నామినేషన్లు

ఈ నెల 17 తేదీని జరుగబోవు మద్రాసు కార్పొరేషను ఎన్నికలకు యీ క్రింద పేర్కొనబడినవారి నామినేషన్లు క్రమ మైనవి ప్రకటించబడెను.

4 వ డివిజనునకు:—సి. ఎం. ఆదికేశవులు నాయకర్, సజ్జా మునిస్వామిచెట్టి, వి. వెంకటేశ్వర్లుశాస్త్రిలు, డా|| ఎం. విజయరావులుగారు.

5 వ డివిజనునకు:—బషీర్ అహమ్మద్ సయ్యద్ సా హెబ్, మహమ్మద్ అబ్దుల్ రజాక్ సాబ్బీసాహెబ్ గారు.

22 వ డివిజనునకు:—సి. రంగనాథం చెట్టిగారు.

25 డివిజనునకు:—డా|| సి. సతేశములయ్య, సి. రాజుడిపేట మొదలియ్యగారు.

29 వ డివిజనునకు:—జి. నారాయణస్వామిచెట్టి, సి. పాణినిరావు, కె. కుబ్రాస్వామి అయ్యగారు.

కార్పొరేషను ఎన్నికలు

మిర్ సాహేబుపేట కాంగ్రెసు అభ్యర్థియగు యం. భక్తవత్సలంగారి అభ్యర్థితము బలపరచుటకు సభ

గతనివారము 10 వ తేదీని సాయంకాలము 6 గంటలకు మైలాపూరు మధువన్ పేరుమాల్ దేవాలయమునందు మద్రాసు కార్పొరేషనునకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థియగు యం. భక్తవత్సలంగారి అభ్యర్థితము బలపరచుటకు మిర్ సాహేబుపేట ఓటర్ల సభ జరిగెను. ఈ డివిజను ఓటర్లకు కందస్వామిచెట్టియ్యగారు అధ్యక్షతవహించిరి. ఈ సమావేశము జరుగునని ప్రతికలయందు ప్రకటన గావించినపిదప జన్మినుపత్తు మువారుకూడ అదే స్థలము నందు ఎ. రామ స్వామిమొదలియ్యగారి అధ్యక్షత క్రింద ఒక సభ జరుగునని ప్రకటించిరి. జన్మినుపత్తు మువారిసభ యాధ్యక్షము నందు జరుగకూడదని పోలీసువారు నిషేధించి యాసభ వేరు స్థలమునందు జరుగునట్లు చేసిరి.

దేశీయగీతములతో సమావేశము ప్రారంభమయెను. అభ్యర్థులు ఉపన్యసించినపిదప టి. కే. పవలగురవన్యసించిరి. కాంగ్రెసు దేశమునం దన్ని సంఘటనలకల్గి గొప్ప సంస్కరణయొందున నెల్లరు కాంగ్రెసును బలపరచవలెనని వీరుకోరిరి. కాంగ్రెసు సంస్థ ఒక్కటియే ప్రజాస్వాతంత్ర్యము గోరుచున్నది. పిదప ఉపన్యాసములు యం. భక్తవత్సలంగారి కే కే సామర్థ్యముల పొగడి వారి అభ్యర్థితమును ఎల్లరును బలపరచవలెనని వీరుకోరిరి.

శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యగారు ఉపన్యసించుచు ఓటర్ల కల్గి కాంగ్రెసు అభ్యర్థి కే జేట్లనొసగవలెనని కోరిరి. కాంగ్రెసు సభ్యులకు కొందరిలో లోపములుండినను కాంగ్రెసు సంస్థతప్ప మరియే సంస్థయు ప్రభుత్వమువారి నెదుర్కొన గలుగదని వీరు నుడివీరి. భారతదేశీయు లెల్లరు నైపుణ్యమును బహిష్కరించినపుడు వారాయణస్వామిచెట్టియ్యగారు ఒక పట్టు దలతో కార్పొరేషను తరపున ప్రమాణ సంఘమునకు సన్మాన పత్రము నొసగుటలుజేసిరి. వీరు కాంగ్రెసు ప్రతికలలో చేరిన వారగుటచే కాంగ్రెసు ఆశయములకు ప్రతికూలై యున్నారు. అట్టివారికి మీరు ఓట్లనొసగరాదు. కాంగ్రెసు అభ్యర్థియగు యం. భక్తవత్సలంగారు కాంగ్రెసు ఆదేశములలోబడి కాంగ్రెసు సలహాలను మియొక్క సలహాలను వారు గైకొని కార్పొరేషనునందు పనిచేయుదురు గనుక మీ రెల్లరు కాంగ్రెసు అభ్యర్థి కే మివోట్లనొసగవలెనని శ్రీనివాసయ్యగారు సభవారికి విన్నవించిరి.

శ్రీయుతులు మేరై రత్న సభాసతి మొదలియ్యరు, డి. కుళండ్లై, కృష్ణకుంతు, స్వామిసాధ చెట్టియ్యగారు మాట్లాడిరి. పిదప ఎం. భక్తవత్సలంగారు పన్యసించిరి. కొందరు ఓటర్ల నన్ను అభ్యర్థి గానిలువమని కోరుటచే నేను నిలుచుచున్నాను. ఈ డివిజనునందు కొన్ని పిట్టలు చాలామరికయై అనారోగ్యకరమై యున్నది. ఇవిబాగుపరచుటకు నారాయణస్వామిచెట్టి యారు శ్రద్ధపహించలేదు అని భక్తవత్సలంగారు నుడివీరి. అభ్యర్థులకు వందలములతో సభ ముగిసెను.

కార్పొరేషను ఎన్నికలు

తిరువల్లి క్షే. కె. కాంగ్రెసు అభ్యర్థితముగూర్చి తమిళ నాడు కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి తీర్మానము

రాజ్ పు కార్పొరేషను ఎన్నికలకు గాను తిరువల్లి క్షే. డివిజనునకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థిని యామకవిషయమై తగదా యుండినటుల తిరువల్లి క్షే. కె. కాంగ్రెసు సంఘమువారు యావిషయమువల యాలోచన జేయవలయునని తమిళ నాడు కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారిని కోరుటచే యీసంఘమువారు యీక్రిందివిధముగా తీర్మానించిడమైనది.

ఈనియామకము నెదుర్కువారితరపున తిరువల్లి క్షే. కె. కాంగ్రెసు సభయొక్క కార్యదర్శులున్ను సత్యమూర్తిగారి అభ్యర్థితము బలపరచుటనుంటి ఓటర్లకు శ్రీనివాసచారి, జగన్నాథనాయకులు గార్లను ముగ్ధులగు ఓటర్లను యీసంఘమువారు విచారించడమైనది. మద్రాసు మండల కాంగ్రెసు సంఘమువారు, మహాజన సభవారు ఆంధ్ర ప్రతినిధులును కలిసి తిరువల్లి క్షే. కె. డివిజనునకు సత్యమూర్తిగారిని నియమించవలెనని తీర్మానించిన విషయమున తమిళ నాడు కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘము వారు మార్పు డము నకు ఏలాటి తగిన కారణములు లేనందున పూర్వనియామకము స్థిరపరచడమైనది. కాంగ్రెసు అభ్యర్థి నే ఎల్లరు బలపరచవలెనని సంఘమువారు కోరుచున్నారు.

పానగలుగారి చిత్ర పటము

గవర్నరుగారు బహిరంగపరచుట

ఈ నెల 12 తేదీని సాయంత్రము హిందూ దేవాదాయ బోర్డు కార్యాలయమున మద్రాసు గవర్నరుగారు కీ|| శే|| సర్ పి. రామారాయణంగార్ పానగలురాజాగారి చిత్రపటమును బహిరంగపరచిరి. గవర్నరుగారి సాటమును బహిరంగపరచినదని కోరచు రా. బి.సి. వెంకటరంగారెడ్డిగారు హిందూ దేవాదాయబోర్డు అధ్యక్షులు ఈక్రిందివిధమున నుపన్యసించిరి

నేటి సాయంకాలము కీ|| శే|| పానగలురాజాగారి చిత్రపటమును బహిరంగపరచుటకు మీరు అంగీకరించినందున హిందూదేవాదాయ బోర్డువారితరపున మీకు మావందనములను డెలుపుచున్నాను. పానగలురాజాగారు హిందూదేవాదాయ చట్టనిర్మాణమునకు ముఖ్యకారకులై యుండిరి. గత డిశంబరు 16 తేదీని పానగలురాజాగారి మరణమును విని హిందూదేవాదాయ బోర్డువారు అమితదుఃఖమునొందిరి. హిందూదేవాదాయచట్టమునకు విక్రీలి తోడ్పడి యీరాజధానిలోగల హిందువులకు మహాపకార మొనరించిన పానగలురాజాగారి చిత్రపటమును మాకార్యాలయమునందుంచుటకు మేము నిశ్చయించితిమి. రాజాసాహెబ్ గారు కాళహస్తిలో 3-5-1865 తేదీని జన్మించిరి. తెలుగు సంస్కృతభాషలందు వీరు అధికమగు పాండిత్యమును గడించిరి. మద్రాసు వెనిడెన్స్ కాలేజీలో ఎం. ఏ. డిగ్రీనిపొందిరి. వీరు ప్రధానమంత్రిగనుండి హిందూదేవాదాయ చట్టనిర్మాణమునకు తోడ్పడిరి. మాంబుళ్ళు సంస్కరణములకు పూర్వమును తరువాతను గూడ వీరు దక్షిణహిందూస్థానమున గావించిన దేశసేవయును, మహాత్మాగర్వములను ఇచ్చుడు పేర్కొన నవసరములేదు.

పానగలురాజాగారి చిత్రపటమును బహిరంగపరచు వలెనని గవర్నరుగారిని కోరుచున్నాను.—అని విరమించిరి.

పిమ్మట గవర్నరుగారు పానగలు రాజాగారి చిత్రపటమును బహిరంగపరచిరి.

కె. శ్రీరాములు నాయుడుగారి అభ్యర్థితము

తమిళ నాడు కాంగ్రెసు సంఘ ప్రకటన

మద్రాసు, అగస్టు 13:—తమిళ నాడు కాంగ్రెసు సంఘమువారు మద్రాసు శాసనసభకు కె. శ్రీరాములు నాయుడుగారి అభ్యర్థితమును అంగీకరింపలేదు. బాతీయతమునుండు నాయుడుగారు విడివడలేదనియు, తమిళ నాడు కాంగ్రెసు సంఘమునకు వీరు దరఖాస్తు మామూలుగ పెట్టలేదనియు, శాసనసభకు నగర అభ్యర్థులను నెత్తుచేయుటలో ఆంధ్ర, తమిళ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘములు జాయింట్లుగా విచారించవలసివదనియు అంతేగాని నీటి ఆంధ్రకమిటీవారలు చేయగూడదనియు కారణములు పేర్కొనబడెను. (శ్రీ ప్రెస్.)

రాజకీయనిర్బంధితులదినము

కలకత్తా పోలీసులు ఊరేగింపు నడ్డగించుట

చాలమంది శాంతిసైనికులకు దెబ్బలుతగులుట

4 రు అరెస్టులు

కలకత్తా, ఆగస్టు 11:—రాజకీయనిర్బంధితుల దినమున సలుపుటకు దక్షిణ కలకత్తా కాంగ్రెస్ కమిటీవారి యాజమాన్యమున శ్రీయుత సుభాష్ చంద్రబోసు నాయకుడుగా నొక ఊరేగింపు బయలుదేరి కొంతదూరము పోయినతరువాత కొంత మంది పోలీసులు జనసమూహములపై బడి 'విప్లవము చిరస్థాయిగానుండుగాక' సామ్రాజ్యము విచ్ఛిన్నమగుగాక! యని వ్రాయబడిన పెద్ద అట్టలను లాగుకొనిరి. చాలమంది శాంతిసైనికులకు దెబ్బలుతగిలెను. దుండగములు చేసినారనునెపమున 4 అరెస్టులు కాబడి తరువాత జామీనుపై విడుదల చేయబడిరి. ఈ ఊరేగింపులో చేరినవారు ఒక సభ గావించి రాజకీయ నిర్బంధితులను అమానుషముగా చూచుచున్నందులకు అధికారులను ఖండించుచు, చరసాలలోని ఖైదీలకు మానవులకు తగిన భోజనముజ్జనాది సదుపాయములను చేయవలసిన దని కోరిరి. రాజకీయ నిర్బంధితుల స్థితిని బాగుపరచు ఏకకారణమున నిరశనవ్రతమును బూనియున్న నిర్బంధితులను సభవారు అభినందించిరి. నిరశనవ్రతదీక్షితుల పట్టు నెగురవలసి దేశీయులు ఆందోళన సలుపుదురని సభవారు ఖైదీలకు అభయ మొసంగిరి.

పురమందిరమునందలి సభ

పురమందిరమునందలి సభలోగూడ నిట్టి తీర్మానములే చేయబడెను. ఈ సభకు శ్రీయుత జే. యమ్. నేన్ గుప్తాగారధ్యక్షత వహించిరి. రాజకీయ ఖైదీయెడల ప్రభుత్వమువారు చూపుచున్న కాశిన్యమును శ్రీయుత రామానందభట్టి, నేన్ గుప్తా, సర్ పి. సి. రాయ్, జే. చౌదరీ, జోతిర్మయ్యా గంగూలీ కన్య మొదలగువారు తీవ్రముగా ఖండించిరి. 1930 జనవరి మొదటి తారీఖున ప్రారంభమగు సాత్వికపోరాటమునకు తయారై ఇట్టి కష్టములు ముందు రాకుండ చేయవలెనని ఉపన్యాసములు సభికుల నుద్బోధించిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

పోలీసు అరెస్టు వివరములు

కలకత్తా, ఆగస్టు 12:—ఆదివారమునాడు రాజకీయ బాధితుల దినము ఊరేగింపునందర్భమున ముగ్గురు అరెస్టుకాబడి ఆతిథ్యాలలో రెండవ పోలీసు మేజిస్ట్రేటు యొడుట నుంచబడిరి. రాచబాటయందు క్రమవిరుద్ధముగా ప్రవర్తించిరని వారిపై సేరము మోపబడెను. 'విప్లవము చిరస్థాయిగానుండుగాక' సామ్రాజ్య విచ్ఛేదమగుగాక! యను కరపత్రములను పోలీసులు లాగుకొనుటకు వచ్చినపుడు వారు ప్రతిఘటించి క్రమమునకు విరుద్ధముగా నడుచుకొనిరి. ముద్రాయాలు చెరి 100 రూపాయల జామీనుపై విడుదలచేయబడిరి. కత్తిపట్టుకొని యుండెననియు, పోలీసు ఉద్యోగియులను కొట్టబోయెననియు సేర మారోపింపబడిన ప్రేమసింగుగూడ 100 రూపాయల జామీనుపై విడుదల చేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

రాజమహేంద్రవరపావుల

మహాసభ

స్వరాజ్యస్థాపన మొక్కటే రాజకీయఖైదీలస్థితిని బాగుపరుచును

రాజమహేంద్రవరము, ఆగస్టు 12:—రాజకీయ బాధితుల దినమున ఆసేతుహిమాచలము జరుపవలసిన దని శ్రీయుతపండిత మోతీలాల్ గారి యాదేశముననుసరించి, రాజమహేంద్రవరపావులు పురమందిరమునందు ఎట్టుమట్టి జగ్గన్న శాస్త్రిగారి యధ్యక్షత నొక గొప్పసభను జరిపిరి. ఈ రాజకీయనిర్బంధితులస్థితిని బాగుపరుచుట నిరశనవ్రతదీక్షనుబూని శ్రమపడుచున్న దత్తు, దాసు, భగోష్ మొదలగువారి దైర్ఘ్యనైర్మయులను సభవారు ప్రశంసించుచు నిరశనవ్రతము నంతమొందించుటకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు దట్టు ప్రభువుల మరతుల నంగీకరించుట సుభావ్యమని తెల్పిరి. రాజకీయనిర్బంధితుల స్థితిని బాగుపరుచుటకు స్వాతంత్ర్యమొక్కటే సాధనముగనుక తత్ సాధనార్థమై కృషి సలుపవలసినదని సభ్యులు ప్రబోధింపబడిరి.

పై తీర్మానము లామోదింపబడినతరువాత శ్రీయుత గురుమూర్తిగారును, డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యముగారును సభికులను ప్రబోధించుచు కాంగ్రెస్ మహాసభలో సభ్యులుగా చేరవలసిన దని కోరిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

కాంగ్రెసు మహాసభ కధ్యక్షత వహించుటకు నేనంగీకరింపను

గాంధీమహాత్ముడు బొంబాయిలో హిందూ

పత్రికావిలేఖరితో సంభాషించుట

నిన్న 12 వ తేదీన హిందూపత్రికా విలేఖరి బొంబాయిలో గాంధీమహాత్ముని సందర్శించి ప్రశ్నింపగా మహాత్ముడిట్లు నుడివెను.

సార్వభౌముని ప్రసంగము

"నే నా ప్రసంగమును శాంతముగా చదువలేదు గాన దానిని గూర్చి నేనేమియును తెలుపజాలను.

ఇండియా మంత్రిప్రభువులు భారతీయ

ప్రముఖులతో దెలిపిన విషయములు

"భారతీయనాయకులను సంత్కృతులను గావింపవలెనని కార్మిక ప్రభుత్వమువారు మనఃపూర్వకముగా గోరుచున్నారను విషయము ను నే ను గూడ విని యుంటిని కార్మిక ప్రభుత్వము నకు గల యిట్లు బుందీ నే నెరుగుదును. వారు మనకు తెలియపరచెడు విషయముపైననే అంతయు సాధారణముండును." నైపును సంఘమువారి పని యింకను పూర్తిగాకపోయినను కార్మిక ప్రభుత్వమువారు మనఃపూర్వకముగా మనకు స్వరాజ్యము నీయగోరినచో దాని కెట్టి అభ్యంతరమును కలుగజాలదు.

లాహోరులో జరుగనున్న

కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షత

నే నీ గౌరవమును అంగీకరింపను. నేను వెనుకనే యుండదగినవాడను. రాష్ట్రీయ సంఘములలో హెచ్చు సంఘములు నాపేరునే నూచించుచున్నను నేను దాని నంగీకరింపను. సన్మానసంఘమువారు దీనిని పరిష్కరింపజాలరు. ఇది చివరకు భారతకాంగ్రెసు స్థాయిసంఘమువారివలననే పరిష్కరింపబడును.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యప్రకటనము

"నేను నిరాశచెందుట కెట్టికారణమును కనబడుటలేదు. నేను అధినివేత స్వపరిపాలనమునే కోరుచున్నాను. 31-12-29 వ తేదీ రాత్రి 12 గంటలకొట్టునరకుగూడ నేను నిరీక్షించెదను. ఆలోగానే అధినివేతసాత్వంత్ర్యము మన కియ్యబడగలదని నేనాశించెదను. అట్లు జరుగనిచో 1-1-1930 వ తేదీ ఉదయమున నేను సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యవాదినే యగుదును."

అవకాశహారము

అవకాశహారమును నేను తినుచుండుటవలన వెనుకటి ఆరోగ్య మేమియును తగ్గలేదు. శరీరస్థితి మిక్కిలి బాగుగా నున్నది. వైద్యులుగూడ సదభిప్రాయమునే యిచ్చిరి. కాని, నేను తూకములో 10 పౌనులు తగ్గిపోతిని. నే నింకను యేదియును నిర్ధారణచేసికొనలేదు. మిరడిగిన అన్నిచక్కలలోను యిదియే శ్రేష్ఠమైనది. అని మహాత్ముడనెను.

మద్రాసు శాసనసభ - ప్రశ్నోత్తరములు

ఈనెల 12 తేదీన జరిగిన ప్రశ్నోత్తరములు

జైల్లు

కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు:—ఖైదీలకు ప్రత్యేకడివి జను ఎప్పుడు ఏర్పాటుచేయబడెను?

వి. అప్పటినుంచి ప్రత్యేక డివిజనునందు జేర్పబడిన ఖైదీల సంఖ్యయెంత?

ఉ|| (ఎ) 1922 సంవత్సరమున ఖైదీలకు ప్రత్యేకడివిజను ఏర్పాటు చేయబడెను.

(బి) 1923 సంవత్సరమున 7 గురు ఖైదీలు ప్రత్యేకడివి జనులో చేర్పబడిరి. తదుపరి ఎవరును చేర్పబడలేదు.

రాబోవు శాసనసభ ఎన్నికలు

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు:—(ఎ) రాబోవు శాసనసభ ఎన్నిక లెపుడు జరుగును?

(బి) బడ్జెటు సెషనుఅయిన వెంటనే ప్రస్తుతశాసనసభను అంతరింపచేసెదరా?

ఉ|| (ఎ. బి.) ప్రభుత్వశాఖవారి నె 209 రు గత మేనెల 24 తేదీ ఫోర్టునెంటు జార్జిగజిటునందు ప్రకటింపబడిన ప్రకటనను గౌరవసభ్యుడు చూడవలెను. అప్పటికిని ఇప్పటికిని ఏమియు మార్పులేదు.

"ప్రాతకథలను వివరించుట కూడ రాజద్రోహమే"

అన్నపూర్ణయ్యగారికి 2 సం|| 6 నెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి. తూర్పుగోదావరిజిల్లా మేజిస్ట్రేటు బ్రౌనుగారిత్తు

రాజమండ్రి, ఆగస్టు 12:—శ్రీయుత మహాత్మ అన్నపూర్ణయ్యగారు తమ "కాంగ్రెసు" పత్రికలో "చిచ్చులపిడుగు" అను నొక కథను ఏకాంకగద్య నాటకరూపమున ప్రచురించి యుండిరి. ఈ నాటకములోని యితివృత్తము 1857 సం||ము లోని సిపాయిల తిరుగుబాటు కథకు సంబంధించినదై యుండెను. మిడ్లోన్ టైలరు అను ఆంగ్లేయ గ్రంథకర్త రచించిన "సీతా" యను గ్రంథములో గల కథావిశేషములను పురస్కరించుకొని యీ ఏకాంకనాటకము రచింపబడెను. ఈ నాటకము ప్రచురించుటపల్ల ప్రజలలో రాజద్రోహమును, దౌర్జన్య సహితమైన ప్రజావిప్లవమును పురికొల్పబడుచున్నదని జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు తీర్పుచెప్పిరి.

సిపాయిల తిరుగుబాటు 1857 సంవత్సరములో జరిగి యుండెననియు ఆనాటికి హిందూదేశములో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము స్థిరరూపమును దాల్చి యుండలేదనియు, కాబట్టి ఆనాటి పీరులనుగూర్చి రసోచితముగా ప్రస్తావించినను బ్రిటిష్ గవర్నమెంటువారియెడ రాజద్రోహము చేయుటగాని పురికొల్పుట కాని కాజాలదనియు అన్నపూర్ణయ్యగారిత్తరపున వాదించబడెను. కాని, ఇది సమంజసముకాదు. ఈనాటి దేశపరిస్థితులను బట్టియే తీర్పుచెప్పవలసి యున్నది. ఈ ఏకాంకనాటకము యీనాటి పరిస్థితులయందే ప్రచురింపబడినది. ఆనాటి ప్రాతవరిత్ర కిది సంబంధించియున్నట్లుగా కథారచనయందెచ్చుటను నూచింపబడలేదు. కనుక యిది ఆనాటి ప్రాతకథయని తెలియజేయబడలేదు. కనుక ప్రాతకథలను యీ రీతిగా వివరించుట కూడ రాజద్రోహమే యగుచున్నది.

అన్నపూర్ణయ్యగారు ప్రచురించిన యీ ఏకాంకనాటకమునందలి భాషయొక్కజోరు అందలి వ్యంగ్యభావము నాకు మనస్సునకు నాటినవి.

అన్నపూర్ణయ్యగారు తామదౌర్జన్యరాహిత్య మతావలంబుల మనియు, తామెప్పుడును దౌర్జన్యరాహిత్యమునే బోధించుచు పత్రికలో న్యాసములు వ్రాయుచుంటిమనియు వాదించిరి. కాని, అన్నపూర్ణయ్యగారు పురికొల్పదలంచిన భావోద్రేకమును యీఏకాంకనాటకమువల్ల పురికొల్పినదవ అంతకుపూర్వము వ్రాసియుండిన యితరవ్యాసముల నుద్బిజ్జితైనను తార్కాణముగా తమనేరమును త్రోసిపుచ్చుకొనుటకై సిరూపింపవచ్చును.

ఈనాటకములోని మాడవరంగము చివర పలుకబడిన జయజయశబ్దములు యీకథయొక్క ప్రయోజనమును విశదీకరించుచున్నవి.

ఈకథలో పాండ్యఅనునత డొక్క మహావీరుడనియు, అతడు జనుల కాదర్శప్రాయుడనియు స్ఫురించునట్లుగ వర్ణింపబడెను.

ఈ కథయంతయును తాతలనాటిప్రాతగాథయని చదువరుల కెచ్చుటను తెలియజేయబడలేదు. ఈ కథావిధానమంతయు మిడ్లోన్ టైలరుగారి "సీతా" యను పుస్తకములోనున్నమాట వాస్తవమే. కాని, చరిత్రాంశములనే తమ రచనాసాధనతార్కమలతో టైలరుగారు తమ నవలయందు పొందుపరచిరి. ఈ నాటకములోని విషయములన్నియు యీనాటి పరిస్థితులకు పూర్తిగా అతికినట్లున్నవి. ప్రస్తుతపరిస్థితుల కిది వర్తించజాలదని వాదించుట కవకాశములేదు. ఈపాక్షితోటాలకు ఆవులకావునను, పందులకావునను పూయబడియుండెనను అంశమొక్కటిమాత్రము యీనాటి పరిస్థితులకు వర్తించకపోవచ్చును. కాని, మొత్తముమీద ఆనాటి ప్రాతకాలపు సిపాయిల కష్టనిష్ఠాభిమాన రోషానేతములను అభివర్ణించి యీనాటిప్రజలలో రాజద్రోహమును పురికొల్పి చెచ్చుకొట్టవలెననియు యీ నాటకము రచింపబడి ప్రచురింపబడెనని నేను భావించుచున్నాను. కాబట్టి, యీ నాటకములోనికథ పూర్వగాథ యనుకారణమున యీ నేరముక యపూర్వసందర్భముగా భావించి త్రోసివేయవలసిన కారణము కన్పించుటలేదు. కనుక, 2 సం||రముల కఠినశిక్షను రు 500 లు జరిమానాయను విధించడమైనది. జరిమానా చెల్లింపనిపక్షమున 1 సం|| 6 నెలలు విధించడమైనది.

(ఆ. ప్రె.)

యూరపు- సంయుక్త రాష్ట్రములు

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములవలె, యూరపు సంయుక్త రాష్ట్రములను స్థాపించవలయు నని, ప్రాచీనమౌత్రియగు బ్రయండుగారు కోరియుండిరి. విదేశాత్మిక లీనిచయమై విశేషవ్యాఖ్యానముగా వించుచున్నది. ప్రాచీనమౌత్రిక దీర్ఘవ్యాసములను ప్రాయచున్నటుల, మాంఛెస్టరు గార్డియనుపత్రికకు, స్వారిసు విలేఖకుడు ప్రాయచున్నాడు. బ్రయండు గారి యూహా సఫలమగు నను సమ్మతము మాత్ర మెవరికిని గలుగజేడు. యూరపునందు పెక్కు దేశ ములు, పెక్కు జాతులు గలవు. వీరలమధ్య మన స్పర్ధలు పెక్కులు గలవు. ఇట్టివారందరును ఒక్క సమాఖ్యక్రిందకు వచ్చెదరని తలంచుట కవకాశము లేదు. బ్రయండుగా రయినను ఈసంగతిని నమ్ము చున్నారా? ఇది సాధ్యమని తలంచుచున్నారా? అధికముగను, రాజకీయముగను, యూరపు సంతను ఏకముజేసి, యూరపుపట్ల ప్రతిదేశమునకును అభి మానము గలుగునటుల జేయవలయునని, బ్రయండు గారు కోరుచున్నారు. నానారాష్ట్రసంఘమువారు వీరి యూహా నామోదించెదరా? బ్రయండుగారు యూరపుసంయోగమును గోరుచో, ముందుగ జర్మనీకిని ఫ్రాన్సుకును సఖ్యము గుదుర్చవలయు గద. ఇప్పటి కింకను బ్రిటీషు ప్రాంతీకములు, రైనులెండు ప్రదేశమును ఎట్టిపరతు లేకుండ విడచిపోవు నని తోచలేదు. ఇందుకుగాను, వేరొకకమిటీనిపేగు సమావేశమువా రేర్పరచుచున్నారు. ఇది కాలయా పనకు కారణ మగునని తలంపవచ్చును.

బ్రయండుగా రింకను జర్మనీతో పూర్తిగ సఖ్యపడుట కాతురము జూపుటలేదు. అట్టితరి, వీరు యూరపుసంతను ఎటుల కలుపగలుగుదురు? రుష్యా ను వీరు బహిష్కరింపదలచుచున్నారు. యూరపు సందు రుష్యా ముఖ్యదేశమగుటచే, దానిని విడచి యూరపుసంతను ఏకముజేసినను ప్రయోజన ముం డదు. మాంఛెస్టరు గార్డియను విలేఖకుని యుద్దేశ్యము ప్రకారము, బ్రయండుగారి అసలు ఉద్దేశ్యము, యూరపుసంతను ఏకముజేయునంతదూరము జోపుటలేదు. ఇట్టి దేశము తన పలుకుబడిని బా ల్కను రాష్ట్రములలో వ్యాపించుకొన జూచు చున్నది. ఫ్రాన్సుకును, ఇటలీకిని, భిస్నాశయము లేర్పడుచున్నది. అందుచే ఇటలీ విజృంభణము సరి కట్టు తలంపు నిమిత్తము ఫ్రాన్సు మరొకన్ని దేశ ములతో సఖ్యపడ జూచుచున్నటుల దెలియు చున్నది. అంతియగాని, యూరపుసంతను ఒక్క సమాఖ్యగ నేర్పరచు తలంపు నిజముగ లేదని,

సూచింపబడెను. యూరపు అన నేల? బాల్కను రాష్ట్రముల నన్నిటిని నేకముజేసి, వానిమధ్య గల మనస్పర్ధలను తొలగించిన చాలును. ఆ పిమ్మట యూరపుసంతి జూడవచ్చును. రాజకీయసమాఖ్య యటుండ, ఆర్థికసమాఖ్య యయినను ఎటుల సాధ్య మగును? బ్రయండుగారి విధానము నెరవేరుచో, యూరపుసం దంతలను స్వేచ్ఛావాణిజ్యము జరు గును. అమెరికను సరకులపైనను, ఆసియా సరకుల పైనను సుంకములను విధింపవలసివచ్చును.

యూరపునకు వెలుపల అధినివేశరాజ్యములు గల ఇంగ్లండు ఇందుకు సమ్మతించునని తోచదు. అధినివేశ రాజ్యవస్తువులపై గాని, అమెరికా వస్తువులపై గాని సుంకములను విధించుటకు, యూర పు సంయుక్త రాష్ట్రములకు సాధ్యమగునా? ఇట్టి సూర్యము నవలంబించుచో, యూరపు అమెరికాల వైషమ్య మతిశయించుట తథ్యము. యూరపుసంయు క్త రాష్ట్రము లేర్పడినను, వీనిని నడుపుట కేదియో యొక దేశము ప్రాముఖ్యము పహింపవలసివచ్చును. ఏదేశమున కీపట్టము గట్టబడును? ఏదేశపు ఆధి పత్యముక్రింద, మిగిలిన దేశములవారు పనిజేయుట కంగీకరించెదరు? ఏవిధమున జూచినను, బ్రయండు గారి యూహలు నెరవేరునని తోచదు. ప్రాచీనకాల మున రోము యూరపుసంతనుపాలింప యత్నించెను. రోముక సామ్రాజ్యమున కన్ని దేశములును లోబడి యుండెను. రోమువంటి ఉన్నతస్థానము గలదేశ మే దియు యూరపుసం దిపుడుగనుపింపదు. నెపోలియను గారు ఫ్రాన్సు నట్టిస్థానమునకు దెచ్చి, ప్యారిసునుండి యూరపుసంతను పాలింపజూచిరి. కాని, వీరియత్న ములు అనతికాలములో విఫలమయ్యెను. బ్రయండు గారు సంకల్పించిన యూరపుసంయుక్త రాష్ట్రముల ఏర్పాటుయినను వీరికన్న నెక్కుడు సఫలత గాంచ బోదు. యూరపుసందలి పెద్ద జాతుల మధ్యనే భేదము లధికముగ వ్యాపించి యు న్నవి. అట్టితరి, ఇతరజాతులను వీరు వశపరచుకొను టెటులు? యూరపుసమాఖ్య ఏర్పడుటకు వలయుపరి స్థితు లింతవరకు కనుపింపకున్నవి. బ్రయండుగారు ఏయాధారమునుబట్టి, ఇట్టిసంకల్పమును బయలుదేర దీసిరో దెలియకున్నది. యూరపుసంయుక్త రాష్ట్రము లెన్నటికయినను ఏర్పడునెడల, ఇంగ్లండుద్వారానే ఏర్పడవలయు నని, మాంఛెస్టరు గార్డియనుపత్రిక భావించుచున్నది. బ్రయండుగా రీసంగతిని అంగీక రించెదరని తోచదు. ఇంగ్లండు ఫ్రాన్సుల మధ్య పేగుసమావేశమునందు బయల్పడిన తీవ్రభేదము లిట్టియాశ కెడ మొనగకున్నవి.

కాంగ్రెసు జాతీయపక్షముల నిర్ణయము

మద్రాసుశాసనసభలో పాత్రో కమిటీరిపోర్టు ను విచారించునపుడు, కాంగ్రెసుపక్ష సభ్యులును, జాతీయపక్షసభ్యులును విచారణయందు పాల్గొన నిరాకరించి, సభనువిడిచిపెట్టి, తమధర్మమును నెర వేర్చిరి. పైమను కమిషనును బహిష్కరించినవారు, సహాయసంఘునివేదికను చర్చించుట కెటుల పాల్పడ గలరు? కాంగ్రెసుపక్షనాయకుడు స్వయంప్రాయ మును స్పష్టముగ వెల్లడిజేసి, పిమ్మటవెడలిపోయి తన గౌరవమును కాపాడుకొనెను. నాయకులగు వేంకట

పతి రాజుగారు దెలిపినటుల, బహిష్కారవిజయము ను, మాక్స్ నాల్డుగారుగూడ అంగీకరించి యుండిరి. సెంట్రలుకమిటీవారును, రాష్ట్ర సంఘములును, పైమను కమిషనుకు తోకలుగ పరిగణింపబడుచున్నవి గాని, వీని కెట్టిగౌరవస్థానము లేదని తేలినది. శాసన సభవారిట్టి కమిటీనివేదికను పైమను కమిషనువారి కంపుట అవమానకరమునటుకు సందియములేదు. ఇట్టి యవమానమునందు కాంగ్రెసుపక్షమువారుగాని, జా తీయపక్షమువారుగాని పాల్గొనరయిరి. జాతీయపక్ష నాయకు లగు ది. బి. ఆరోగ్యస్వామిమొదలియారు గారు, శాసనసభనుండి వెడలిపోకముందు, స్వప ట్టాభిప్రాయమును స్పష్టముగ వెల్లడిజేసి, ప్రశం సార్థముగ మెలిగిరి. శాసనసభలో నిలిచియున్న వారయినను, కమిటీ రిపోర్టును పూర్తిగ నామో దింపకబోయిరి. ఆర్. శ్రీనివాసనుగారు, సంస్కరణాభివృద్ధి అనలే పనికిరాదనిరి. ఏ. జె. పెట్టిగారు, ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును నిరసించుచు, క్రైస్తవులును, సిక్కులును ఇందుకు వ్యతిరేకు లనిరి. యూరపియను ప్రతినిధి యగు జేమ్సుగారు, వోటింగు హక్కును ఏమాత్రము విస్తరింపజేయ గూడ దనియు, కేంద్రప్రభుత్వమును కదలింపగూడ దనియు, దానియందు ద్వంద్వ పరిపాలనమును ప్రవేశపెట్టగూడ దనియు చాటిరి. మీదుమిక్కిలి, పరోక్షపు ఎన్నికలనుగూడ భారత శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టవలయు నని, వీరి యుద్దేశ్యము. యూరపి యనులపట్ల విచక్షణ గావించెడి చట్టములను ప్రవేశ పెట్ట వీలులేకుండ, ఏర్పాటు జేయవలయు నని, వీరి తలంపు. హాజీచట్టము వీరిమనమును వేధించుచున్న దని చెప్పవచ్చును. మొత్తముమీద సహాయసంఘు నివేదికవిచారణ, కేవలప్రహసనమువలె పరిణమిం చెను. శాసనసభలో జరిగిన చర్చ హాస్యాస్పద మయ్యెను. ఇట్టి నివేదిక దేశమున ఎట్టి గౌరవము బడయునోయూహించుట సులభసాధ్యము.

రామానంద ఫటర్జీ కేసు

మాడరక్ రివ్యూ పత్రికా సంపాదకు లగు రామానందఫటర్జీగారు, సన్దరులాండుగారి “పరా ధీన హిందూదేశ” మను గ్రంథమును బ్రచురించి నందులకు, వారిపై వేయిరూపాయల జరిమానాయు ముద్రాపకునిపై వేయిరూపాయల జరిమానాయు విధింపబడెను. ఫటర్జీగారు అతివాదులు గారని తెలి సిన విషయమే. సన్దరులాండుగారు, బ్రిటీషు పరి పాలనమునందలి లోపములను జూపించి, భారతీయులకు స్వేచ్ఛ యవసరమని తెలుపుటకే, యీగ్రంథ మును రచించిరి. వీరు తమ వాదమునకు సరిపోవు ఆధారములను నిరూపించిరి. అంతియ గాని, గాలి ప్రోగు జేయలేదు. ప్రస్తుత పరిపాలన విధాన ము మారి, స్వరాజ్యమునకు చోటిచ్చుట యవసర మని, భారతీయులెల్లరును గోరుచున్నారు. పైమను కమిషను వారియెదుటను, ఇట్టికోర్కె దెలుపబడెను. దీనియందు విపరీత మేదియు లేదని, ఎల్ల రంగీకరిం చెడి విషయమే. సన్దరులాండుగారి గ్రంథమును ప్రచురించుటలో, హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యవశ్య కతను నిరూపించుటయే, తమ యుద్దేశ్యమని, రామానంద ఫటర్జీగారు స్పష్టపరచిరి. పరిపాల నమునందలి లోపములను జూపుటయే, గ్రంథకర్త తలంపని, మేజిస్ట్రేటుగా రంగీకరించిరి. కాని, వీరి భాష ఉద్రేకపూరితముగ నున్నదని, మేజిస్ట్రేటుగా

రభిప్రాయపడుచు, లక్ష్మ్యము మంచి దయనంత మాత్రాన, సాధనములు మంచివని చెప్ప వీలులేదని చాటుచున్నారు. మేజిస్ట్రేటుగారు, ఏదో యొక కారణము తెలిపి, ముద్దాయిలను శిక్షించుటకు బూను కొన్నటుల దోచును. అంతియగాని, వీరి కారణములం దెట్టి పటుత్వము గనుపించదు. మేజిస్ట్రేటుగారి యుద్దేశ్యము జూచిన, ప్రభుత్వ విమర్శనమే అపాయకరమని, గనుపించును. ఈరీతిని అభిప్రాయ ప్రకటనమును నిరోధించుటవలన, ప్రజలలో మరింత యసంతృప్తి ప్రబలుట దప్ప వేరులాభము గలుగదు. రామానందభట్టిగారి గౌరవ మిందువలన, నింకను అతిశయింపగలదు. నిర్బంధపరంపరల మూలమున స్వాతంత్ర్యోద్యమ మంతరించునని, అధికార వర్గము భావించుచో, నింతకన్నను పొరబాటు వేరుండదు.

అనకాపల్లి మ్యునిసిపాలిటీ

అనకాపల్లి మ్యునిసిపాలిటీని ప్రభుత్వమువారేల ఎత్తివైచిరో, శాసనసభలో జరిగిన చర్చబట్టి గ్రహించవీలులేకున్నది. మ్యునిసిపాలిటీని నిలిపివైచి తేరిగి ఎన్నికలను మంత్రిగారు జరిపియుండవలసినది. మ్యునిసిపలుసంఘమువారు తమలోపములను సవరించుకొనుటకయినను, అనకాపల్లి మిచ్చియుండవలసినది. అట్టియవకాశ మియకుండ తీవ్రశిక్ష విధించుట బట్టి, ప్రధాన మంత్రి గారికి, స్థానికస్వరీపాలనముపట్ల ఎట్టియభిమానము గలదో వెల్లడియగుచున్నది. ప్రధానమంత్రిగారు రయినను, మ్యునిసిపాలిటీచేసినలోప మెద్దియో, శాసనసభలో వెలుకకపోయిరి. వీరు కలెక్టరుగారి యభిప్రాయముపై ముఖ్యముగ నాధారపడిరి. ఇప్పటి మ్యునిసిపాలిటీవారు, వెనుకటి మ్యునిసిపాలిటీవారు చేసిన లోపములకు నష్టపడవలసినవచ్చినది. కొంతకాలము డిప్యూటీ కలెక్టరుగారుగూడ దీనిని పరిపాలించిరి. ఈపరిస్థితులను ప్రధానమంత్రిగారు గమనించి, తీవ్రశిక్ష విధింపకుండ నుండవలసినది. డాక్టరు సుబ్బారాయన్ మంత్రిగారి కాలములో నాల్గు మ్యునిసిపలుసంఘము లెత్తి వేయబడినవి. ఇట్టి చర్యకు వీరు గర్వపడెదరేమో తెలియదు. కలెక్టరు బ్రాహ్మణగారు ప్రజాశయములపట్ల సానుభూతి గలవారని గూడ, సుబ్బారాయన్ గారు ప్రశంసించిరి. ఆరోగ్యస్వామి మొదలిగారు దెలిపినటుల, కడులులేని మ్యునిసిపలుసంఘము కనుపించదు. రోడ్లను, పారిశుధ్యతను చక్కబఱచుటకు, మ్యునిసిపలు సంఘములకు తగినంత ధనసమృద్ధి లేకున్నది. ఇట్టిలోపములు అనకాపల్లి మ్యునిసిపలు సంఘ మొక్కదానియందు మాత్రమే గలవని చెప్పవీలులేదు. జస్టిసుపక్షనాయకుడు, అడ్డరకమెంటు తీర్మానముపట్ల తటస్థముగనుండ, తదితర సభ్యులు ప్రతికూలముగ వోటు జేసియుండిరి. శాసనసభలో జరిగిన చర్చవలన ఒక్కలాభము మాత్రము గలిగినది. మంత్రిగారికి తగిన కారణములు లేవని, స్పష్టమయ్యెను.

స్వదేశసంస్థానాధీశులు: నెహ్రూగారి ఆహ్వానము

సర్వపక్ష సమావేశమువారు స్వదేశ సంస్థానాధీశులతోగూడ సంప్రతించుటకు వెనుకనంగీకరించియుండిరి. కాని, సర్వపక్ష సమావేశకార్యక్రమము నింతవరకు ముద్రింపకుండుటచే, సంస్థానాధీశుల కాహ్వాన మంపుటకు వీలుగలుగకపోయెను. ఇప్పుడు

నెహ్రూగారు కార్యక్రమమును పంపుచు సంస్థానాధీశుల సలఘమువారు తమ ప్రతినిధులను రౌండుటే బిలు సమావేశమునకు పంపవలయునని కోరుచున్నారు. సంస్థానాధీశులు, నెహ్రూగారి ఆహ్వానము నంగీకరించుటకేయస్కరమగును. బ్రిటిషు హిందూ దేశమును, సంస్థానములను గలసి సమాఖ్యగ నేర్పడి, అధినివేశరాజ్యముగా దంతర్భాగములు గాక మానవు. స్వరీపాలనము ననుభవించు హిందూదేశములో, సంస్థానాధీశులు సంబంధమును వదలుకొనదలచినను, వదలుకొనజాలరు. బట్లరుకమిటీపై వీరాధారపడజాలరు. ఏలన, సంస్థానప్రజలు తమకుగూడ బాధ్యతగల పరిపాలనమును ప్రసాదించవలయునని కోరుచున్నారు. వీరి కోర్కె రానురాను బలమగుచున్నది. సంస్థానప్రజలు స్వాతంత్ర్యము ననుభవించు బ్రిటిషు ఇండియాతో గలసియుండవలె ననియు, రెండుభాగములును గలసి ఏకసమాఖ్యగ నేర్పడవలయుననియు, కోరుచున్నారు. వీరికోర్కెలకు విరుద్ధముగ సంస్థానాధీశులు ప్రవర్తించుటవలన ప్రయోజన ముండదు. అందుచే సంస్థానాధీశులు భారతీయ నాయకులతో సంప్రతించి, భావిరాజ్యాంగవిధాననిర్ణయమునకు తోడ్పడుట వివేకము. హైదరాబాదు నైజాముగారికిని, మైసూరు మహారాజుగారికిని, తిరువాన్కూరు రీజెంటు మహారాజుగారికినిగూడ ఆహ్వానము లంపబడెను. నెహ్రూగారి సద్భావమును, సంస్థానాధీశు లెంతవర కాదరించెదరో చూడవలయును.

లాంకుపైరు మిల్లులనమ్మె

లాంకుపైరు మిల్లుల నమ్మె ఇంకను ముగియలేదు. పరిష్కారము గుడుర్పుటకు మాత్రము, లేబరు ప్రముఖులు పాటుబడుచున్నారు. వీరి కృషి ఫలించు సూచనలు గనుపించుచున్నవి. బ్రిటిషు ప్రముఖు లీ సమయమున నుపయోగించు హేతువాదము మాత్రము వింతగనున్నది. హిందూదేశమున విదేశవస్తుములపై విధించు సుంకములను ఎచ్చుజేయుచో, లాంకుపైరు వర్తకమున కెక్కుడు నష్టము గలుగును గాన, ఈ నమ్మె త్వరలో ముగియవలయు జేయవలయునని వీరు గోరుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు విదేశవస్తుములపై సుంకములను పెంచెదరని భీతిని పురికొల్పుటలో, బ్రిటిషు ప్రముఖుల యుద్దేశ్యము స్పష్టమే. ఇట్టి ఏర్పాటు జరుగకుండ జేయుటయే, వీరి యుద్దేశ్య మని చెప్పవచ్చును. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రిట్టి బెదరింపులకు లొంగెదరా యను ప్రశ్నగలదు. ముందేమి జరుగునో చూడవలయును.

డాక్టరుముత్తుగారి వైద్యాలయము

డాక్టరు ముత్తుగారు తయారీకిత్తకై వైద్యాలయమును నిర్మింపవలయునని, విశేషకృషి నలుపుచున్నారని తెలిసిన విషయమే. వీరు యూరపుఖండము నందు పలుతావుల నిట్టి చికిత్సాలయములను స్థాపించియుండిరి. వీరు గాలి, వెలుతురులద్వారా తయరొగమాను నివారింప బూనుకొందురు. వీరవలంబించునవి ప్రకృతిపద్ధతులు. వీరికి చిరకాలానుభవము గలదు. పాశ్చాత్య దేశములందు గూడ వీరు మెప్పుడడసిరి. వీరి వైద్యాలయమునకు ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటునొసగ నిరాకరించుట, శోచనీయము. వైద్యచికిత్స నెవరు

గావించినను, వారికి ప్రోత్సాహమొసగుట ప్రభుత్వధర్మము. గ్రాంటును నిరాకరించుటకు, వీరు తగిన హేతువును వెలుకరయిరి. అయినను, ప్రజలు నిరుత్సాహము జెందక డా॥ ముత్తుగారి సత్ప్రయత్నములకు తోడ్పడెదరనినమ్మెదము.

కొచ్చిను : మద్యపాననిషేధ ప్రచారము

ప్రభుత్వమువారు మద్యపాన నిషేధ ప్రచారమును జరిపెదరని తెలియుటతోడనే, బ్రిటిషు కొచ్చినులో కలవరమేర్పడినటుల తెలియుచున్నది. మ్యునిసిపలు సంఘమువారు, ఇట్టి ప్రచారమునిమిత్తము నాల్గువేల రూపాయల గ్రాంటును కోరియుండిరి. కంట్రాక్టరుల కీసంగతి తెలిసెను. ఎక్సైజు ఇన్ స్పెక్టరు గారె త ప్రోత్సహించినను, పాటదారులు ముందుకురాలేదు. వెనుకటిసంవత్సరములో సగము మొత్తముమాత్రము కల్లుపాటలవలన లభించెనట కంట్రాక్టరులు తమకు నష్టము వచ్చునని భయపడిరని తెలియుచున్నది. అన్ని ప్రదేశములలోను, కల్లు పాటలకు ముందుగ, ప్రచారము సాగించిన మేలుగ నుండును. పాటలు ముగిసిన పిమ్మట, నష్టపడుటకు పాటదారు లెవరును నమ్మతింపరు. అప్పుడు జరుగు ప్రచారమువలన ప్రయోజన ముండజాలదు.

మహమ్మదీయ ప్రముఖుని హితబోధ

కాజా హుస్సేను నైజామి అను డిల్లీ మహమ్మదీయ నాయకుడు, తోడి మహమ్మదీయులను ఎచ్చరించుచు, శ్రీకృష్ణనిజన్మదినము, మహమ్మదు జన్మదినమును ఒకదాని వెంబడి నింకొకటి రానున్న విగాన, మహమ్మదీయమతమువారు కృష్ణాష్టమినాడు గోవధను మానుకొనవలయుననియు, శ్రీకృష్ణనియువదేశములను గ్రహించుటకు, భగవద్గీతను పఠించి హిందూతత్వమును కనుగొనవలెననియు, హితబోధగావించిరి. అన్యమతగ్రంథములను పఠించి అందలి సారమును గ్రహించుటవలన, పరస్పరమతసహనము చేకూరును. ఒక మతముపట్ల ఇంకొక మతము వారికి గౌరవమేర్పడి, ప్రస్తుతవైషమ్యము లంతరించుటకు వీలగును. సర్వమతములలక్ష్యమును పరమేశ్వరుని జేరుటయే యని కనుగొనవలగును.

సెటిల్ మెంటుల నిలుపుదల

బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు నిర్మింపజూపు లాండు రివిన్యూ చట్ట మేర్పడువరకు, సెటిల్ మెంటు ఏర్పాటుల నన్నిటిని నిలిపివైచుటకు, వారు వాగ్దానముజేసిరి. ఇట్టివాగ్దానమునే మదరాసు ప్రభుత్వమువారు గావింపవలెనని కోరగ, వారందు కంగీకరింపరయిరి. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు రిచ్చిన జవాబు తృప్తికరము గాజాలదు. సరియగు చట్టమును, నిర్మించుటకు, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారేల ప్రయత్నింపగూడదో తెలియదు. అటుల గావించువరకు, సెటిల్ మెంటులను కట్టిపెట్టుటవలన, ఎట్టినష్టము గలుగబోదు. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు చూపిన దూరదృష్టిని మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు చూడజాలకుండుట శోచనీయము.

మోహనవిలాస త్రైబీకీ:—ఈ త్రైబీకీవారిచూ జమాన్యమున ఈ నెల 14 తేదీని సాయంత్రము 5 గంటలకు నె 20 రు గోవిందప్ప నాయకపిఠిలో ఎస్. క్రినివాసఅయ్యగారి యధ్యక్షతక్రింద నొక బహిరంగసభ జరిపబడును. రా. బ. ఒ. కందస్వామిచెట్టిగారు “గ్రంథాలయము, దాని యుపయోగములు” అను విషయమును గూర్చి యుపన్యసించెదరు.

మీరటు కుట్ర కేసు

—(ఐ:)—
ముద్దాయి ధరించు
చిహ్నములగుర్చి ఆక్షేపణ

మేజిస్ట్రేటు త్రోసివేయుట

వైద్యుల భిన్నాభిప్రాయములు

మీరటు, ఆగస్టు 12:—ముద్దాయి ముజఫర్ అహమ్మదు గారిని పరీక్ష చేసిన ముగ్గురు వైద్యునిపుణులు భిన్నాభిప్రాయముల దెలిపినట్లు తెలియవచ్చెను. ముజఫర్ అహమ్మదుగారు అనారోగ్యముగ నుండుటచే యీ పరీక్ష జరిగెను. ప్రాసిక్యూషను తరపు వైద్యులు చెప్పినదానితో డిఫెన్సు వకీళ్లు అంగీకరింపక భిన్నాభిప్రాయము వ్రాసినందున, వాచాసంగినరీపార్టు మేజిస్ట్రేటుగారు తమనద్దర హాజరుగనుంచి కేపు ప్రకటించున్నారు.

మాడుకోజులకు తిరిగి నేడు కోర్టువారు సమావేశ మయినపుడు డిఫెన్సువకీళ్ల మార్పులు జరిగెను. ధర్మవీరశింగు, ఉస్మాని, జోగ్గెరగారుతోబాటు దేశాయిగారు గూడ నేడు కేసు ప్రాతినిధ్యము లేకయున్నారు. ముద్దాయిలను అనుదినము పోలీసువారు కేసులు పరీక్ష చేయుటనుగూర్చి నామకార్థము చూచుచుగాని పట్టువలతో కాదని పోలీసు నూపర్వంటుగారు దెలిపినందున ఒప్పుకొంటిమి. అంతకు మించి తీవ్రముగ చిచ్చి జేసినచో మరల నిరోధయత్నముల సాగించెదమని హామీ వ్వసగారు చెప్పిరి.

ముద్దాయిలు ఎర్రజండా చిహ్నములను ధరించుటను గూర్చి గత నరువారమునాడు ప్రాసిక్యూషనువారు ఆక్షేపణ మూచించిన దానిపై నేడు గంట్నూరకాలము చర్చ జరిగెను. ప్రాసిక్యూషను వకీలు మిల్లర్గారు వారించుచు ముద్దాయిలు మాడుకో అంతర్జాతీయ సబావిధానము ననుసరించి ఇండియాలో నిర్భయము జరుపమన్నించినందున, వారు ధరించిన ఎర్రబాడ్డి కానింటర్ను సంస్థయొక్క చిహ్నమునియు, దానిపై సాక్ష్యము వైకొనుట అవసరమనియు జెప్పి, ఇంగ్లీషు న్యాయసాసము లందలి అంశములను కొన్నింటి నుదహరించిరి.

డిఫెన్సు వకీలు చక్రవర్తిగారు ప్రతిపాదనలు వాదించుచు సాక్షుల వేషము చేష్టలబట్టి నేరము నిర్ణయించు ఆచారము గలదనిగాని, ముద్దాయిల వేషమునుబట్టి నిర్ణయింపరాదనియు, ప్రత్యేకగుర్తు గల చిహ్నము ధరించుట వారి యుద్దేశములనుగాని ప్రాసేరముచేయు వాంఛనుగాని రుజువు జేయజాలదనిరి. ప్రాసిక్యూషనువారి ప్రార్థనాంశావన్యసమునందు గూడ యీ చిహ్నముల విషయమై కేస్గొనలేదు. ఇవి ముద్దాయిల దుస్తులలో నొక భాగముగ నెంచవలెను. వాటిపై సాక్ష్యము వైకొనరాదనిరి.

డి.పి. సిన్హాగారు చక్రవర్తిగారిని బలపరచిరి. ఇంగ్లీషు చట్టములకు ఇండియా చట్టములకు భేదము గలదు. ఇండియాలో ముద్దాయిలను సాక్షులుగ నివారించ వీలులేదు. నేడు వారి బాడ్డలను ఆక్షేపించిరి. కేపు వారి ముగ్గులొలతలను ఆక్షేపించ గలరు. (నవ్వు) ముద్దాయిల హర్షధ్వనులను, దుస్తులను ప్రతిహేళ సాక్ష్యము కానేరవు. మరియు యీబాడ్డి మాడుకో అంతర్జాతీయ సంస్థయొక్క చిహ్నముని ప్రాసిక్యూషనువారు బుజువు చేయవలె ననిరి.

ముద్దాయి డాంజిగారు వాదించుచు కొమింటర్ను సభ 1918 సం॥ జరిగినది. ప్రపంచముదలి పనివాండ్రందరు ఏకముగావలెనని నూచించునట్టి కొడవలి కుత్తిగల యీ చిహ్నము 80 సంవత్సరములక్రిందట నేర్పడిన వని జెప్పిరి.

కొమింటర్ను సిద్ధాంతము లన్నింటియొక్క బాహ్య చిహ్నము యీ బాడ్డేమని జె. పి. మిశ్రగారు బగులుజెప్పుచు, అదిక మ్యానిఫెస్ట్ బాడ్డే కాకున్నచో ముద్దాయిల కింతభయమేల యనిరి.

మేజిస్ట్రేటుగారి నిర్ణయము

మేజిస్ట్రేటుగారు ప్రాసిక్యూషనువారి ఆక్షేపణను నిరాకరించు యిరుపక్షములవారు అనేక పూర్వనిర్ణయములను నూచించిరిగాని ఆవేషముగూడ ప్రస్తుతపు కేసునకు పనికిరాదని. ఈచిహ్నము ముద్దాయిలు అరెస్టు కాగానే ధరించిరి. అందుచే షిషిక్సు ఆక్టు 8 వ సెక్షను ప్రకారము యెంచవీలులేదు. మరియు ముద్దాయిల చేష్టలను సాక్ష్యముగ నెంచరాదని డిఫెన్సువారి కోర్టువారు ఏకీభవించుచున్నారు. రెండువైపుల చిహ్నములను కేసులకు కమ్యానిష్ట సభకుమాత్రమే

చెందినదని ప్రాసిక్యూషనువారు రుజువుచేయలేదు. అనేక సంస్థలు యీ చిహ్నమును ధరించుచున్నపుడు దీనిబట్టి ముద్దాయిలు కేసులకు కమ్యానిష్టలనుటకు వీలులేదు. కావున ఆక్షేపణను త్రోసివేయుచున్నాను.

చౌదరి ధర్మవీరశింగుగారు తన సోదరుని కోర్టులోనికి రానిచ్చుట లేదని ఫిర్యాదుచేయగ, ఆతడు జైలులులో చూడవచ్చుననియు, కోర్టులో యిదివరకు ఆతని ప్రవర్తన బాగులేనందున రానీయరనియు మేజిస్ట్రేటుగారు నిర్ణయించిరి.

తరువాత కొందరు పోలీసుసాక్షులు “కీర్తి” పత్రికా కార్యాలయము, నైగలుగారియిల్లుమున్న గుభనములు సోదాజేయుటనుగూర్చి సాక్ష్యమొసంగినపిదప విచారణ నాటికి ముగిసెను. (అ. ప్రె.)

భారత రాజ్యాంగనిర్మాణము సంస్థానములు

రాండుటేబిల్ సమావేశమునకై ప్రతినిధిని సంపాదించిన దని మోతీలాల్ గారు సంస్థానాధీశ్వరులకు ఆహ్వానమునంపుట

అలహాబాదు, ఆగస్టు 12:—అఖిలపక్ష మహాసభవారి ప్రతినిధులతో సంప్రదించి భావి భారతరాజ్యాంగమున సంస్థానముల స్థానమును నిర్ణయించుటకును, భారతసంస్థానములకు కేంద్రరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకును నుండవలసినసంబంధములను నిర్ణయించుటకును సంస్థానాధీశ్వరుల ప్రతినిధులను పంపవలసినదని శ్రీ యు. త. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు సంస్థానాధీశ్వరుల సంఘాధ్యక్షునకు లేఖ వ్రాసినారు. ఇట్టి ఆహ్వానములు హైదరాబాదు నబాబుగారికి, మైసూరు మహారాజుగారికి తిరువాన్ కూరు మహారాజుగారికి పంపబడినవి. (అ. ప్రెస్.)

అఖిలపక్ష మహాసభ కార్యదర్శి ప్రకటన

అలహాబాదు, ఆగస్టు 12:—అఖిలపక్ష మహాసభయొక్క కార్యదర్శియగు రాఫీ అహమ్మదు కిద్వాయిగారు పత్రికల కీర్తిందిప్రకటనమును గావించుచున్నారు.

ఇండియా నేషనల్ డిమాండు అను చిన్న గ్రంథములో ఈ ఆహ్వానము స్థిరము. మీరందరును అంగీకరింతురు గాకయని కోరుచున్నాను అను మాటలు కలవు. ఈమాటలవలన నిదివరకొకసారి ఆహ్వానము పంపబడినది. పాఠకులకు ఆభిప్రాయము కలుగ వచ్చును. కాని యిట్లు కాదు. ఈ చిన్ని పాత్రముతో అఖిలపక్షమహాసభవారి నివేదికనుగూడ పంపవచ్చునని యూపి యుంచితిమి. అది యిప్పుడు తయారైనది. కనుక సంస్థానాధీశ్వరుల సంఘాధ్యక్షునకును, నిజాము మైసూరు మహారాజు తిరువాన్ కూరు మహారాజుగారలకు ఆహ్వానములు పంపబడినవి. (అ. ప్రెస్.)

సంయుక్త రాష్ట్రములలో గాంధీమహాత్ముని సంచారము

11-9-29 వ తేదిని ప్రారంభముగను
1929 సెప్టెంబరు 11 వ తేదిని మహాత్ముడు సంయుక్త రాష్ట్రములలో సంచారమును ప్రారంభించును. రెండునెలల పాటి సంచార మొనరించును. మండలములలో ఏర్పాటులు చురుకుగా జరుగుచున్నవి. (అ. ప్రె.)

అద్భుతము! అతిరుజువు!!

జ్యోతిషమును నమ్మకము లేని వారికి గూడ నమ్మకము గలుగునట్లు భూత భవిష్యత్వర్తమాన ఫలములు భృగు సంహితాది అపూర్వ గ్రంథములను బట్టియు, అనేక వేల జాతకములు చూచి యుండుట వలన గలిగిన అనుభవ జ్ఞానమును బట్టియు వ్రాయబడును. ఒకసారి చూచిన మీకు తెలియగలదు.

1. ఆయుర్దాయ నిర్ణయము, సామదాయక ఫలములు ఒక సం॥ రమనకు విదకా ఫలములు.	2-0-0
2. డిటా 5 సం॥ రములకు	5-0-0
3. ద్వారకభాన ఫలములు, మహాదశా ఫలములు	3-0-0
4. గ్రహస్థితుము చేసి, షోడశవర్షలు కట్టి వివరముగా ద్వారకభాన ఫలము, యావజ్జీవము అంతర్గత ఫలములు వ్రాయుటకు.	25-0-0
- జనన కాలములు లేక ప్రశ్న కాలం, తిథి, మాసము, నక్షత్రాలు పంపవలెను. పోస్టు ఖర్చులు వేలు.
హోరానిలయము, శికింద్రాబాదు, దక్కన్.

“పరరాజుల ప్రభుత్వమిది యని నొక్కిచెప్పట రాజద్రోహము”

రామానందచటర్జీగారికి రు 1,000 జరిమానా విధించిన కలకత్తా మేజిస్ట్రేటు మేజిస్ట్రేటుగారి తీర్పు

కలకత్తా, ఆగస్టు 12:—మోడరన్ రివ్యూ పత్రికాసంపాదకులగు రామానంద చటర్జీగారిమీదను ముద్రాపకులగు సజనీ కాంతదాసుగారిమీదను 124 (ఏ) సెక్షను ప్రకారము రాజద్రోహపు నేరము మోపబడెను. ఆమెరికాలోని జే. టి. సండర్లాండుగారు వ్రాసిన “శృంఖలాబద్ధ భారతభూమి” యను గ్రంథమును రామానందచటర్జీగారు ప్రచురించుటయును సజనీకాంతదాసుగారు ముద్రించుటయును నేరమని గనర్చుమెంటువారు భావించిరి. కలకత్తా మేజిస్ట్రేటుగారు యీనేరమును విచారణచేసి యీక్రిందితీరి తీర్పుచెప్పిరి:—

“శృంఖలాబద్ధ భారతభూమి” యనుగ్రంథము రాజద్రోహభావ పూరిత మగునా కాదాయమవిషయము నిర్ధారణచేయవలయున్నది. హిందూదేశములో కాననబద్ధమై నెలకొనియున్న బ్రిటిషు ప్రభుత్వము యెడల యీ గ్రంథము రాజద్రోహమును పురికొల్పేది భాగము లీగ్రంథమునందుకలవు. ఈప్రభుత్వములోని లోపములను అవజ్ఞతలను మాత్రమే నిరూపించుట యీ గ్రంథకారుని యుద్దేశమని వాదించవచ్చును నిదానముగా గ్రంథమునుచదివి జ్యేష్ఠమచేసికొనువారికే గ్రంథము యొక్క సదుద్దేశము హృదయంగమము కావచ్చును. గ్రంథము నిరసాయకమని అట్టి నిదానపరిశీలన చేయువారికి బోధపడవచ్చును. కాని ఆగ్రంథములోనుండి యుదాహరింపబడు కొన్ని భాగములను పరిశీలించినయెడల యీ క్రిందితీరుణములు గోచరింపగలవు.

(1) గ్రంథకర్త తాను సమర్థించెడి విషయములను తీవ్రమైన భాషలో రచించెననియు, అందువల్ల అతడు పదేకించెడి విషయములు పద్రవకరము లగుచున్నవనియు, అతనికిట్లు రచించుటలో దురుద్దేశము లున్నవనియు, అతని యుద్దేశము లపభ్రంశములనియు అసభ్యములనియు, తేటపడగలదు.

(2) ఈ దేశపు ప్రభుత్వమువారు బండబారిన నిర్లక్ష్య భావముతో ప్రజలయెడ వర్తించుచున్నారనియు వ్రాయబడినది.

3. ఈ బ్రిటిష్ పరిపాలకులు పరరాజులనెడి విషయము నొక్కి వక్కాణించబడినది.

4. ఈ ప్రభుత్వమునుగూర్చి ఐర్లండులలో అనేక విశేషణములు నరుసగా ప్రయోగింపబడినవి.

ఇట్టిభాషలో యీవిషయములను రచించుటవల్ల యీ భాష సమంజసమనియు, సహజమైయున్న భావించ వీలులేదు.

ఈగ్రంథము ప్రజలకు నిరుపద్రవకరమైనదని ముద్దాయిలు వాదించవచ్చును. ఈ గ్రంథమువల్ల ఉపద్రవములు వాటిల్లవచ్చును. వాటిల్లకపోవచ్చును. కాని, ఫలితమునబట్టి సంకల్పము నిర్ణయింప వీలులేదు. కాబట్టి గ్రంథములోనుండి కేస్గొనబడిన భాగములను పరిశీలించినపిదప యీ గ్రంథ ముద్రాపకులును, ప్రచురణకర్తలను 124 (ఏ) సెక్షను ప్రకారము రాజద్రోహము చేసినవా రగుచున్నారని నేను భావించుచున్నాను. వీరిని చెరసాల కంపుట నాయభివ్రతము కాదు కనుక వీరికి చెరియొక రు 1,000 లు జరిమానా విధించుచున్నాను. ఈ జరిమానా వారము దినములలో చెల్లింపవలయును. లేనిచో 3 నెలలు విడితైదు ననుభవించవలెను. (అ. ప్రె.)

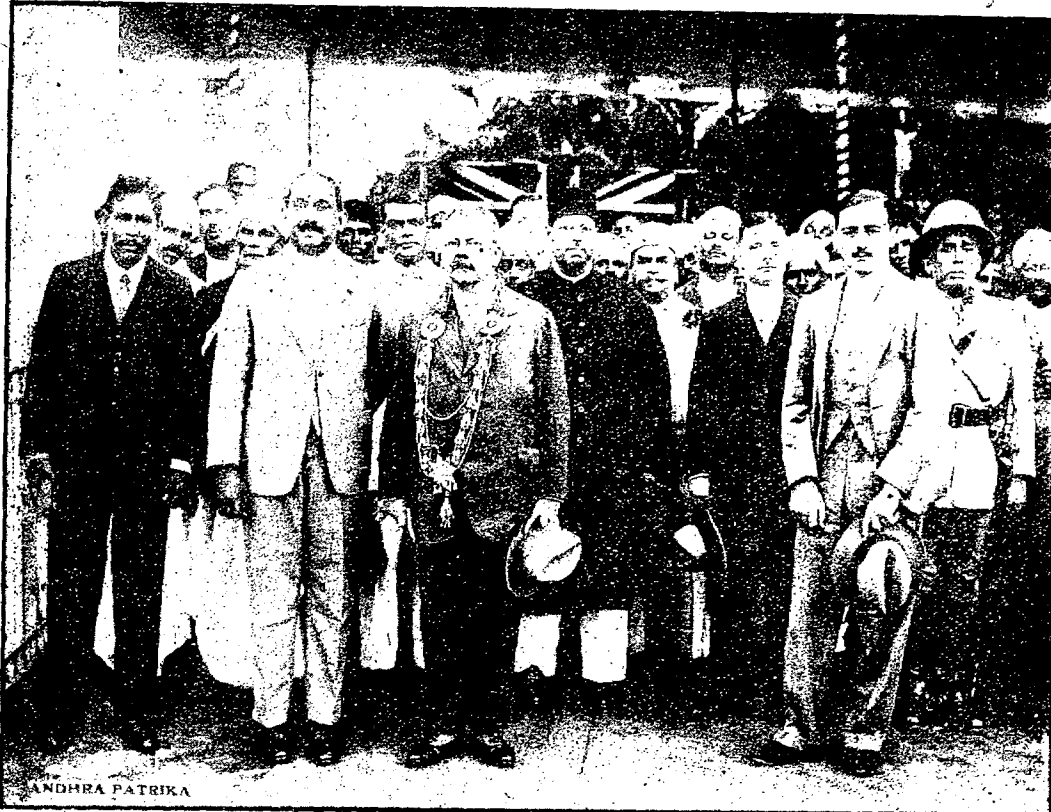
ఆఫ్ఘనుయుద్ధము

గార్డేజుకోట బాచ్చాసాకూగారి స్వాధీనములోనే యున్నది

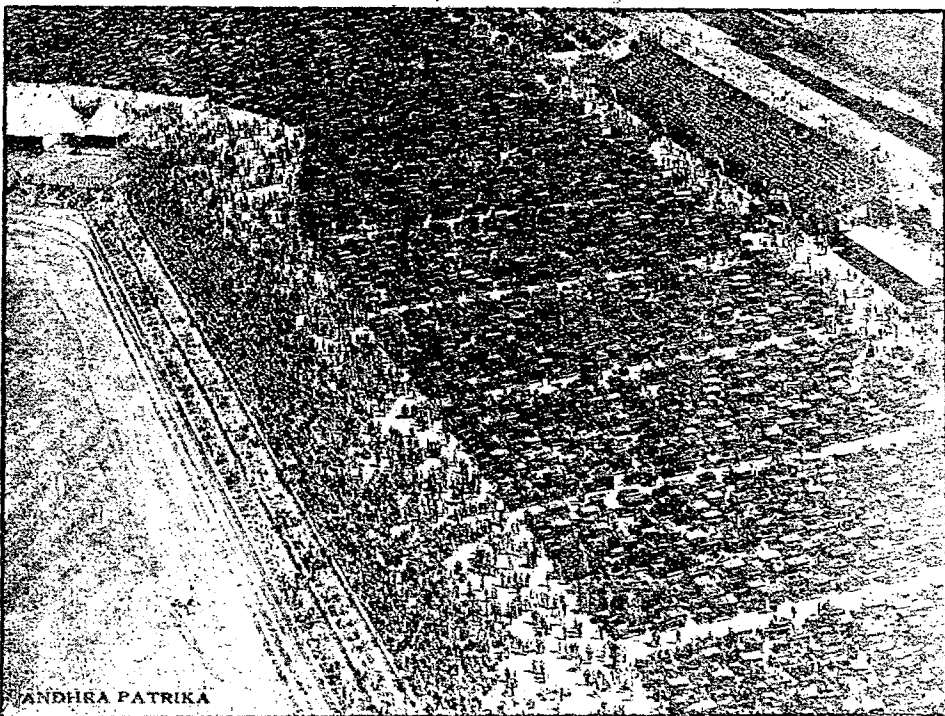
సిమ్లా, ఆగస్టు 12:—గార్డేజుకోట బాచ్చాసాకూగారి స్వాధీనములోనే యున్నది. కాంధహార్ ములో ప్రశంతముగా బాచాగారి పరిపాలన జరుగుచున్నది.

నాదిరుఖానగారి సోదరుడగు హుషంగ్ఖానగారు కాబూలుపై దండెత్తుటకు తిరిగి పటాలములను హానుచేయుచు ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. కుర్దాకాబూలకునుమవద్దనుండి బాచ్చాసాకూగారి పటాలములచే వెనుకకు తిరిమివేయబడిన హజారాపటాలములో కాబూలునకు రిగ్ మెల్లదూరములో నున్న జలాజేజును తిరిగి ఆక్రమించుకొనిరి. (అ. ప్రె.)

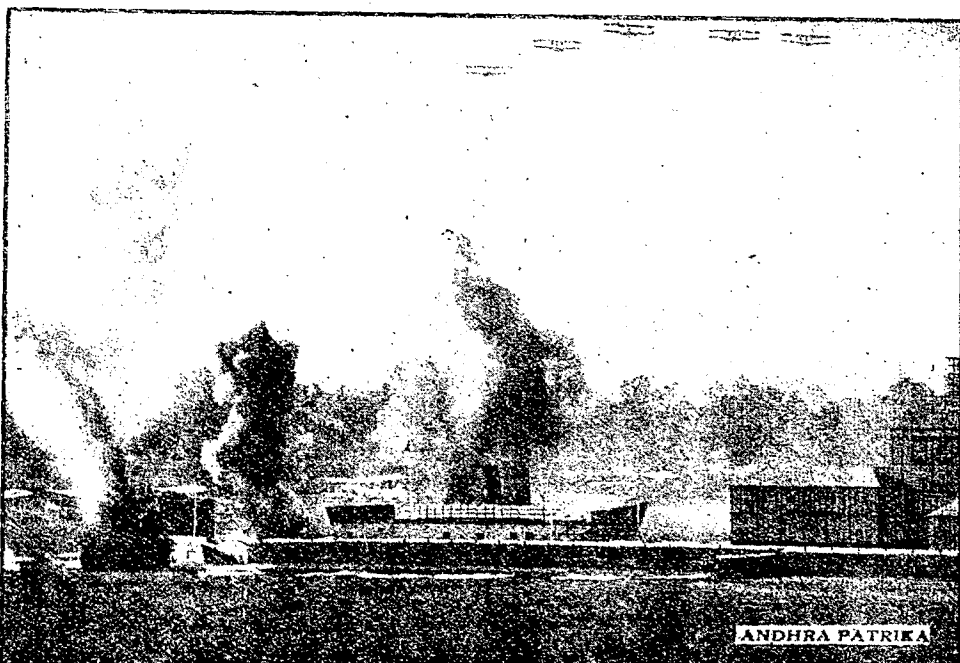

గవర్నరు మార్షల్ బౌండ్స్ గారు చెంగల్పట్టు జిల్లా బోర్డు కార్యాలయముయొక్క నూతన "పానగలు" భవనములను తెరచి సమరసముగా అతిథులు. గవర్నరుగారు మధ్యను వారి కుడివైపున జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షు లగు రా. ఎం. కె. రెడ్డిగారును నిలిచియున్నారు. (సి. ఎన్. ఎ.)

బ్రిటిషు రాయలు విమానదళమువారి వార్షిక ప్రదర్శనము హైదరాబాద్ నగరమున జరిగినపుడు జూడవచ్చినవారి మోటారు కారు లన్నియు అనేకవేలు సమావేశమయిన చోటు. (సెంట్రలు న్యూస్)

రాయలు విమానదళ ప్రదర్శనమునందు ఒక రేవుస్థలము ముట్టడి. పైనుండి విమానములు బాంబులు వేయుట, యుద్ధము జరుగు విధము ఈ పటమునందు జూడవచ్చును. (సెంట్రలు న్యూస్)

రా. సా., శ్రీకృష్ణన్ గారు
లాహోరు కుట్రకేసు, సాంఘర్ష హత్యకేసు, బాంబు ప్లాట్ రీల కేసులను విచారింప ప్రత్యేకముగ నియమింపబడిన మేజిస్ట్రేటు. (ఎన్. వి. ఎ.)

ఖా. సా. మహమ్మదు ఇబ్రహీము సాహేబుగారు
మదరాసు స్కూలు కాజుకొద్దు కేసులకు కీ. తే. తది కాచుంచెట్టిగారి ప్లాక్ నియమింపబడిరి. (ప్రె. పో. నీ.)

జాజసాదుల్లాఖాను సాహేబుగారు
రాజమండ్రి నివాసులగు వీరు చుట్టుపట్ల గ్రామములందు చాల హాని కలుగజేయుచున్న చిరుతపులిని 6 వ తేదీన శేటాడి చంపిరి. (ప్రె. ప్రో. నీ.)

జాబులు

గుడివాడ తాలూకా గ్రామాధికారి నభ

ఈ నభ ది 17-8-29 తేదీన పామర సభకు సభ్యులను 2 గంటలకు జరుగును.

విన్నవించు పుల్లయ్య.
పెన్సిడంటు.

కృష్ణామండల గ్రామాధికారి కార్యనిర్వహకనభ

ఈ నభ ది 18-8-27 తేదీన 2 గంటలకు గన్నవరం కృష్ణామండల జరుగును.

అగ్నివారి చంద్రయ్య,
ఉపాధ్యక్షుడు.

ఆంధ్రదేశ గ్రామాధికారి మహాసభ

ఈ నభ ది 15-9-29 తేదీన బెజవాడలో మైలవరం రోడ్డులోని జరుపబడును గనుక చిత్తుతూర్పుమును పంప గోరువారు యీ కలెక్షన్ లోగా ఆహ్వానం కార్యదర్శి బాధ్యత పూర్తి గానుండురావుగాను, గుడివాడ అని వ్రాయుటలెను. ఆహ్వానం నామము మంగు తెలుపబడును.

కొడాలి ఉమామహేశ్వరరావు,
ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు.

శ్రీ కలుగూళ్ళమ్మ తిరునాళ్లు

శ్రీకాళి కలగూళ్ళమ్మ తిరునాళ్లు 19-8-29 తేదీ జరుపుట ప్రస్తుతము నిలుపబడినది. ఇప్పటివరకు వర్షము లేనందున బావులు, గుంటలు యెండిపోయి నీటివనతిలేక జనులు మిక్కిలి బాధపడుచున్నారు. సర్వము కురిసిన తరువాత తిరునాళ్లు యెప్పుడు జరుగునది ప్రకటన మూలముగ తెలియపరచబడును.

(ధర్మకర్తలు)

కృష్ణామండల

సెకండరీ పాఠశాలలో పాఠ్యాయ సంఘము

పై నభ యజమాన్యమున 16-8-29 తేదీన 5-30 గంటలకు బెజవాడ పురపాలక సంఘాన్నిత పాఠశాల భవనమున నొకసభ జరుగును. అందు కలెక్టరు శ్రీ వెంకటగిరి రాజావారి కళాశాల ప్రధానాచార్యులగు ముగ్గురి శ్రీ మామిడిపూడి వెంకట రంగయ్య పంతులు, ఎం. ఎ. గారు, "విద్యా విషయమున ఆర్థము కట్టు విధియొనంపదగునా?" అను విషయము గూర్చి యంగ్ల భాషలో సుపన్దసించెదరు.

మాచిరాజు నరసింహారావు

కార్యదర్శి.

హిందూ యువతీశరణాలయము-మదరాసు

మహారాష్ట్ర జి. స. బ్యాంకు గారు, ఎం. ఏ. పిన్ని పాలు, తిరుపాళికా తేజ, అడ యారు, మదరాసు, పీరు బాలబాలికల విద్యాభివృద్ధి, నిరంతరము ఎక్కువ శ్రద్ధవహించి కృషిసల్పుచున్నవారలు.

ది 14-8-29 బుధవారము గం 4-30 నిలకు హిందూ యువతీ శరణాలయమునకు విచ్చేసి, జాతీయవిద్యావిషయములనుగుంచి ముచ్చటించెదరు.

జాతీయవిద్యాభిమానులెల్లరు విచ్చేయప్రార్థితులు.

యానవీ పూర్ణతిలకమ్మ,

కార్యదర్శిని.

ఆంధ్రదేశ జమిందారైతుల సంఘావళ్యకత

నట్టేలు ల్యాండు పట్టము సరణ జేయుట మన్నన జమిందారైతుల ఆర్థిక క్షేమమునకై జరుగవలసిన కృషిని గూర్చి యోచించుటకు గాను, ది 14-8-29 తేదీన ఏలూరులో పగలు 11 గంటలకు జమిందారి రైతుల సభావేళము జరుగును. మదరాసు శాసనసభ్యులను, జమిందారు రైతుల క్షేమమునకై కృషి సల్పుచున్నట్టియు శ్రీ విశ్వనాథదాసుగారు మన్నన ప్రముఖులు విచ్చేసెదరు. ఆంధ్రదేశ జమిందారి రైతులు అభిమానులను తప్పక దయచేయ ప్రార్థితులు.

ఇట్లు:—కొండా సుబ్బరాజు, మల్లపల్లి కొండయ్య, తామరపల్లి సుబ్బారావు, తొత్త వెంకటరామయ్య, పైడిపాటి వెంకటనారాయణ, కల్వారెడ్డి మండేశ్వరశర్మ: సమావేశ కర్తలు.

కృష్ణామండల అర్చక సంఘము-బెజవాడ

ఈ సంఘముయొక్క ర్యనిర్వహకనభ సమావేశ మి నెల 18 వ తేదీ సోమవారం పగలు 8 గంటలకు బందరులో శ్రీయుతులు బైరవభట్ల వెంకటసుబ్బారావు బి.ఏ. బి.యల్. జిల్లాకోర్టు వకీలుగారి ఆఫీసులో జరుగునుగాన సభ్యు లెల్లరును దయచేయ ప్రార్థితులు.

చర్చనీయాంశములు.

1. సంఘాధ్యక్షుని యొక్కయు సహాయకార్యదర్శి యొక్కయు రాజీనామాలు.
  2. దావావాదుల సంఘనిర్మాణము.
  3. ప్రచారమునకును చందాలసహకృతును చేయవలసిన యేర్పాట్లు.
  4. ఆంధ్రరాష్ట్ర అర్చక మహాసన సంఘమువాకి చెల్లింపవలసిన సొమ్ము.
  5. అర్చకపత్రికకు సహాయము.
  6. ఆయవ్యయముల పరిశీలనము.
- ఇంకను అగత్యములగు అన్ని విషయములున్నా.

వేదాంతం శ్రీనివాసాచార్యులు
ప్రధానకార్యదర్శి.

విందు

11-7-29 వ తేదీన కొల్లూరు బోర్డుబాలికాపాఠశాలయందు ముగ్గురి శ్రీ జరుగుమిల్లి సూర్యనారాయణపంతులు గారి కొకవిందుజరిగెను. సూర్యనారాయణపంతులుగారు మా గ్రామములో "పాతీసుయినప్పైర్లు" గా నాల్గవత్సరములండి ప్రస్తుతము పొన్నురునకు బదిలీజేయబడిరి. అల్పాహారవిందై నతరువాత మరల శ్రీ కొమరవోలు రాజయ్యపంతులుగారి యాజమాన్యమున నొక గొప్పసభజరిగెను. గ్రామములోని శ్రమఖులందరు విచ్చేసియుండిరి. అందు మరల శ్రీ సూర్యదేవర రాఘవయ్యచౌదరి, వేమవరపు సీతారామకృష్ణయ్య, పోలే పెద్ది రామమూర్తి-దివి శ్రీనివాసాచార్యులు(సంస్కృత పండితులు) గార్లు మరలొందరు, సూర్యనారాయణగారి గుణగణములను వర్ణించుచు వ్రుపన్యాసము లిచ్చియుండిరి.

అనంతరమందు సూర్యనారాయణపంతులుగారు, తమ వాక్కుధారలచే పాదులను ఆనందింపజేసి మావెంకటేశ్వర నిలయమునకు నూటయేబది రూప్యములు విరాళముగనిచ్చియుండిరి. అనంతర మగ్రాసనాధిపతిగా రంతోపన్యాసముచ్చియుండిరి. వందనములతో సభ ముగిసెను.

కూచిభట్ల ప్రభాకరశాస్త్రి.

భారతరాజకీయ నిర్బంధితుల

అభినందనదినము

అనకాపల్లి, ఆగస్టు 11:—నేటి సాయంకాలము 5-30 గంటలకు అనకాపల్లి మార్కెట్టులో కాంగ్రెసు సంఘమువారి యాజమాన్యమున బహిరంగసభ జరుపబడినది.

భారతదేశమున ఆర్థిక రాజకీయ స్వాతంత్ర్యాభివృద్ధికై త్యాగదీక్షలతో కృషిచేయుచుండిన దేశభక్తులయొక్క నేతాప్రాశస్త్యమును వారలంబించిన ఉద్దమాభివృద్ధికై వారలసందేశానుసారముగ దేశీయులు నడుపవలసిన కర్తవ్యములను శాంత ధర్మములతో కృషిచేసిన దేశసేవాపరులకు సంభవించిన నిర్బంధ బాధానమనములను నెల్లడించి, దేశారాధకులపై చూపవలసిన గౌరవాచరణలను కృతజ్ఞతతో వారి నభినందించి అనుసరింపవలసిన ఆచర్యములను సభలో విపులముగా తెలుపబడినది.

సభలో యాదినన తీర్మాన మంగీకరింపబడినది.

తీర్మానములు:—భారతదేశాభ్యుదయమునకై సర్వశక్తులను ధారవోసి దుర్భరనిర్బంధముల నవయుచు తమ త్యాగదీక్షలను ప్రకటించుచున్న దేశభక్తులను కొనియాడుచు వారు తల పెట్టిన కార్యములు అచరకాలమున సఫలీకృతమై కీర్తిప్రఖ్యాతి లతో నలరారునట్లు అనుగ్రహింపవలెనని యాసభవారు శ్రీ పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచు శాంతసద్భావులను పుణ్యాత్ములను నిరపరాధులగు దేశారాధకు లనేకులను కఠిన నిర్బంధముల పాలుచేసి కృశించేయుచున్న ప్రభుత్వచర్యలను పూర్తిగ నీడవారు నిరసించుచున్నారు. సంఘాతరగ్యవలతో సభ ముగిసెను.

దూర్వాసుల పార్థసారథిశర్మ,

సంఘకార్యదర్శి.

రీసెటిలెంటు విచారణ-ఘము

పశ్చిమగోదావరిజిల్లాలో పర్యటనక్రమము

రాజమండ్రి, ఆగస్టు 10:—సోమవారము యెస్. జి. రం. గాగారిట్లు తంజివార్తి సంపిరి:—రీ సెటిలెంటు విచారణ సంఘమువారి పర్యటనక్రమము ఇదివరలో ప్రచురింపబడిన రీతిగా పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలో జరుగదు. ఈనెల 23 తేదీన పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా పర్యటనము ఆరంభ మగును. క్రొత్త పర్యటన క్రమము ముమ్మందు ప్రకటింపబడెను. (తంజివార్తి)

అలహాబాదు యువజనసభ

సాంఘిక సత్పాతమునకు వ్యతిరేకము, కమ్యూనిస్టులు

విరుద్ధము

పండిత జహంగీర్ గారు సమితి ఆశయములను స్పష్టపరచుట అలహాబాదు, ఆగస్టు 11—అలహాబాదు యువజనసమితి యొక్క సామాన్యసభ ఈరోజు సాయంత్రము అనందభవనము నందు సమావేశమయ్యెను. శ్రీయుత పండిత జన హంగీర్ నెహ్రూగారి రగ్యత వహించిరి.

సమితి ఆశయములు

సమితి ఆశయములను గురించి ముచ్చటించుచు శ్రీయుత పండిత జహంగీర్ నెహ్రూగారిట్లు చెప్పిరి—

"యువజన సమితియొక్క ఆశయములేమి? సాంఘిక సత్పాతమును పెంపొందింపజేయునా? కమ్యూనిజమును వృద్ధిపరచునా?" యని అనేకు లడుగుచున్నారు. ఈ ప్రశ్నలు వివటకీ వింతగా నగుపడును. నవ్వలటకు పీరు మన నిట్టిప్రశ్నలువేయుట లేదు గదాయని నాకు సందేహము గలుగుచుండును. ఇట్టి ప్రశ్నల నడుగువారు సమితియొక్క నిబంధనలను చదువులేని సాంఘిక సత్పాతమునకు సభవారు ప్రతిపాదముగా ప్రయత్నించుకొనియు కమ్యూనిజముకు విరుద్ధమనియు తెలియగలదు. ఈ సమితిలో కమ్యూనిస్టులకు కమ్యూనిస్టులు కాని వారికి సాంఘిక వాదులకు, వ్యక్తివాదులకు, వేయేల దేశహితార్థమై ప్రయత్నించువారికందరకు తావుకలదు. మరియు ఈ సమితికారణముల చెప్పకుండ మొండివాదమును చేయుట నొప్పుకొనదు. రాజకీయ, సాంఘిక, ఆర్థికసమస్యలను విచారించివానిలోనుండి నిర్గుతీయుటయే ఈ సభయొక్క ఉద్దేశ్యము. ఈ సమయమునకు పనికిరాని సాంఘిక, మతాచారములను నిర్మూలము గావించుటగూడ ఈ సమితియొక్క ఉద్దేశమై యున్నది.

భారత సంఘమును నూతనోత్సాహముతోనింపి, బాగు చేయుటయే సంఘముయొక్క ఉద్దేశ్యమని సభవారిచే నామా దింపబడినది.

పండిత జహంగీర్ గారు అగ్యక్షుడుగాను, ఆర్. యెస్. ముఖర్జీగారు కార్యదర్శిగాను ఎన్నుకొనబడిరి. (అ. ప్రెస్.)

కొచ్చినసంస్థానము నిరంకుశ

విధానము

శాసనసభలో దివానుగారి యుపన్యాసము

కొచ్చిన, ఆగస్టు 10:—కొచ్చిన సంస్థానముయొక్క శాసనసభాసమావేశము నిన్న ముగిసినది.

ప్రభుత్వకార్యాలయ వ్యయమునకై బడ్జెట్టులో కొరబడిన మొత్తము యావత్తును సభ్యులచే నిరాకరింపబడినది. ఈ మొత్తము నిరాకరించుటవల్ల దివానుగారు తమయొక్క స్వతంత్రాధికారమును చలాయించు సదరు మొత్తమును మరలారు చేయవలసి వచ్చెను. దివానుగారు ఈవిషయమై సభలో సుపన్దసించుచు నిట్లు చెప్పిరి. అనధికారసభ్యులయొక్క అభిప్రాయములను మేము తృప్తికరించుచున్నామనుమాట సత్యనిరూధము. ఇందువిషయమై ఒక్కనిదర్శనమైనను ఎవరును చూపింపజాలరు. కొన్నిలువ్యవహారములను మహారాజాగారు శ్రద్ధతో పరిశీలించుచునేయున్నారు. ప్రజాప్రతినిధులతో మాడిన యీ శాసనసభ ప్రజల కొకపార్తితోపకముగా అనుగ్రహింపబడినది. ఈసభను ప్రజాప్రతినిధులు సద్వినియోగపరచుకొనవలెను, అట్లు అనుమాలబుద్ధితో ప్రజాప్రతినిధులు వ్యవహరించినయెడల వారియొక్క సక్రమవాఁధల నీడేర్చుటకై మహారాజాగారు వెనుదీయరు.

ఈ శాసనసభ ప్రజలకు చాల ఉపయోగకారియను విశ్వాసము నాకు పూర్తిగా కలదు. ఈవిషయమై కొందరు సభ్యులు అనుమానించిరిగాని వారట్లు సంకయాత్ములుగాక మాతో చేతులుకలిపి యీ శాసనసభను వృద్ధిలోనికి తెచ్చెదరు గాక యని కోరుచున్నాను. (అ. ప్రె.)

విదేశవార్తలు

హే గు స భ

బ్రిటిషు కీయవలసిన పరిహారమును హెచ్చుచేయ ప్రయత్నములు

(రూటరు)

లండన్, ఆగస్టు 18:—హే గు స భలో జర్మనులు ఇవ్వ వలసిన నష్టపరిహారముల మొత్తమును గూర్చి బ్రిటను తనవంతు రావలసిన మొత్తమును హెచ్చించినగాని పీలులేదని డెబువులచే ఆ మొత్తమునుమాత్రము ఎక్కువజేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవని డెలియూచున్నది. అందరికిని ఇచ్చివేయగా మిగిలిన పరిహారమొత్తమును బ్రిటనువంతుకు వచ్చినదానికి జేర్చి హేచ్చుజేసెదరట. చిన్న ప్రభుత్వములు గొప్ప ప్రభుత్వముల కీయవలసిన యుద్ధబుణుమును తగ్గించి వారికి రావలసిన పరిహారము క్రింద దీనిని లెక్క జూచెదరట.

ఎంగులిధానము ప్రకారము అందరకును ఇవ్వగా మిగిలిన పరిహారమొత్తము చిన్న బాతులకు చేరవలసి యుండుటచే వారి కది ముట్టలేదని గోలపెట్టుకుండుటకు ఇట్లు వారియవలసిన యుద్ధబుణు మొత్తమును తగ్గించెదరట.

ఆర్థికసంఘ సమావేశము

సోమవార ముదయమున గూడెను గాని వ్యవహారము పరిష్కారమునకు నూచనలు కన్పించుటలేదు. సభను బుధవారము వరకు స్నేడనుగాని కోరినప్రకారము ఆపుజేయుటకు నిశ్చయించిరి. ఇది మంచికే వచ్చినదని రాజకీయవర్తములవారనుచున్నారు. ఫ్రెంచివారి రిపుడు మరింత ఎక్కువ యుత్సాహముగ నున్నారు. స్నేడకగారి వైఖరి వారి కెంతయు నచ్చినటులున్నది.

రైను ప్రదేశము

పరిశీలన సంఘమునుగూర్చి బ్రియండు హెండర్సనుగారు మాట్లాడిరి. ఎవరి యభిప్రాయములను వారు సమర్థించుకొనిరి. రైను ప్రదేశమును ఖాళీజేయు లేదీ ప్రారంభమును పూర్తిచేయు లేదని నిర్ణయించుటకు హెండర్సనుగారున్నటుల హెండర్సను, బ్రియండు, ఫ్రై స్ట్రక్, హైమన్సుగార్లు మంగళవారము ప్రయివేటుగ చర్చించుటకు ఒప్పుకొనిరి.

హేగుసభ అడిపోకుండా వ్యవహారము సాగుటకు సీయర్సంటు మార్కెగారు రాయబారము సల్పుచున్నారను వార్తలు నిరాధారములాయె అతడు హేగుకుకూడ వచ్చిటులే లేదని యనుచున్నారు.

లంకాపైరు నేతపనివాండ్రు తగవు

ప్రధానమాత్యుని సలహా

(వైస్రెస్)

రుగ్బీ, ఆగ 12:—యజమానులతోనూ, పనివాండ్రుప్రతి నిధులతోనూ ఉభయులకు రాజీ కుదుర్చుటకు సర్ హోరెన్ విల్సనుగారు నేడుగూడ మాట్లాడిరి.

శనివారము యజమానులు ప్రతినిధులు ప్రధానమాత్యునితో మాట్లాడిన పర్యవసానమును గూర్చి నివేదికను ప్రకటించెదరట. ఈ సంభాషణ లెట్టియో యధికారకీత్యా డెలుపలేదు. దేనినాధారముగ జేసికొని మాట్లాడినో తెలియదు. మధ్యస్థ పరిష్కారమునకు యజమాను లంగీకరించెద రనుకొనుచున్నారు. ప్రాతవేతనముల ప్రకారము నేడు ఇంకొక విడుమిల్లులు పనిచేయుటకు ప్రారంభించినవి.

రాజుగారి ఆరోగ్యము

(వైస్రెస్)

రుగ్బీ, ఆగ 12:—రాజుగారు దినదినాభివృద్ధిని గాంచుచున్నారు. శనివారము, ఆదివారము బకింగ్ హం మండిరమున సూర్యరశ్మి ననుభవించిరి. నిన్న మధ్యాహ్నము చాలవరకు బోటలోనే కాలమును గడపిరి.

అన్నపూర్ణయ్యగారిని వెల్లూరునకు గొంపోవుట

నిన్నరాత్రి 11 గంటల ప్యాసెంజరులో శ్రీయుత అన్నపూర్ణయ్యగారు వెల్లూరుకు తీసికొని పోవడిరి. తెరలు కట్టిన మోటారు బస్సులో పోలిసు డిప్యూటీ సూపరింటెండెంటు గారు అన్నపూర్ణయ్యగారిని ప్రేమనుకు తెచ్చిరి. అన్నపూర్ణయ్యగారి మిత్రులు వారి దర్శనముకొరకు గోదావరి ప్రేమనువద్దకు వచ్చిరి. తెరలు కట్టియుండుటచే అన్నపూర్ణయ్యగారు బయటికి చూచుటకు పీలు లేకుండెను. వారికొరకు ప్రత్యేకింపబడిన మూడవ తరగతి బండిలోనికి డిప్యూటీ సూపరింటెండెంటు సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు రి గ్నరు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు అన్నపూర్ణయ్యగారిని తీసికొనివచ్చి కూర్చుండ జెట్టిరి. బండి కతలుసమయమున, డిప్యూటీ సూపరింటెండెంటుగారు పడిన శ్రమకు అన్నపూర్ణయ్యగారు వారి నభినందించిరి.

శ్రీయుత పాలకోడేటి సూర్యప్రకాశరావుగారికి యీక్రింది అచ్చులేఖ యందెట్లు తెలియబరచుచున్నారు.

నామితమా ?

శ్రీయుత అన్నపూర్ణయ్య, రాజుగారి అతిథిగా బోవునని తెలచెదను. అల్లూరి శ్రీరామరాజు, పరిపాలక వర్గమువారి నభినందించుచున్నాడు. తాను యిప్పుడు కఠిన యోగదీక్షలో నున్నాననియు, భవిష్యత్తు తనకు తెలియు ననియు, ప్రపంచమునకు తెలియబరచగోరెను.

కామట్ ప్రింటింగు ప్రెస్సు,

ఇట్టి మాదిరి వుత్తరములు, బ్రాసుహాలు కార్యదర్శిగారికి, జిల్లాజడ్జిగారికి కూడ అందినట్లు తెలియుచున్నది.

అన్నపూర్ణయ్యగారి శిక్ష

రాజమహేంద్రవరపౌరులసభ

రాజమండ్రి, ఆగస్టు 18:—నిన్న సాయంకాలము, డాక్టరు గురుమూర్తిగారి అధ్యక్షతక్రింద, తూర్పుగోదావరిజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారిచే, 2 సంవత్సరములుఖరిన శిక్ష రు500/-లు జరిమానా విధింపబడిన శ్రీయుత మధూరి అన్నపూర్ణయ్యగారి నభినందించుటకు సహాసభజురెను. శ్రీయుత వెన్నేటి సత్యనారాయణగారు ఉపన్యసింపుచు, చెన్నపురికాసనసభలో తీసికొనిరాబడిన అడ్డర్స్ మెంటు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా సమాధానము చెప్పిన న్యాయశాఖ సభ్యుడు, ఆర్థికసభ్యుల ప్రసంగములను తీవ్రముగా ఖండించిరి. శ్రీయుత అన్నపూర్ణయ్యగారి నభినందించు తీర్మానముకట్టి చేయబడెను. అధ్యక్షులు డా॥ గురుమూర్తిగారు, ముగించుచు, జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారి కఠినమనస్సును నిందించుచు, మరియు శ్రీయుత అన్నపూర్ణయ్యగారి కాంగ్రెసుప్రతికకు, సీతానగర ఆశ్రమమునకు సహాయము చేయమని ప్రార్థించిరి. (శ్రీప్రెస్.)

ఐ. సి. ఎస్. పోటీపరీక్షలు

ప్రభుత్వ ప్రకటన

మద్రాసు ప్రభుత్వప్రకటన మిట్లు డెలువుచున్నది:—ఇండియను సివిలుసర్వీసు ప్రవేశపోటీపరీక్షలు 1980 సంవత్సరము జనవరి నెల 2 తేదీని ఢిల్లీలో జరుపబడును.

ప్రెవెంటివులను గురించిన నిబంధనలు 6-8-29 తేదీ ఫోర్టు సెంటుబార్డ్ గెజెటునందు ప్రకటింపబడెను.

థెంగ్గిగారు

సామ్రాజ్య ప్రతిఘటన అంతర్జాతీయ

కార్యనిర్వాహక సంఘాధ్యక్షులు

[బీము సర్వీసు]

లండన్, ఆగ 12:—ఇండియాలో పూర్వము బ్రిష్ యూనియను కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులుగ నున్న ట్టి యు మిరటు కుట్రదారుడుగ విచారణలో యున్న ట్టి థెంగ్గిగారిని సామ్రాజ్య ప్రతిఘటన అంతర్జాతీయ కార్యనిర్వాహక సంఘాధ్యక్షునిగ మార్చునుగాని స్థానే ఎన్నుకొనిరి. ఏక గ్రీసముగ ఎన్నుకొనబడెను.

సామ్రాజ్య ప్రతిఘటన ప్రాపంచిక మహాసభవారు మిరటు ముద్దాయిల కట్టి గౌరవమునిచ్చిరో ఈ ఎన్నికచే డెలువుచున్నది.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము ప్రకటన

ఈ రోజువరకు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమునకు చేరిన లీప్టులు దాఖలా కాంగ్రెసు సభ్యులు ఆయాజిల్లాలలో చేరిరి. ఇంకను 80,000 మంది సభ్యులు చేరవలసి యున్నారు. కొన్నిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘములు ఎన్ని ఉత్తరములు వ్యాసినా రిపోర్టులు పంపడము లేకపోగా జబాబులుకూడా వ్రాయడము మానివేసినారు.

మనకు వ్యూధి 15 రోజులకన్న ఎక్కువకాలములేదు. ఇటువైపున జిల్లానాయకులు తగిన శ్రద్ధన హించిన యీ 80,000 మంది సభ్యులును చేర్చగలరని నానమ్మకము. కాన జిల్లానాయకులు, ఆయాజిల్లాలలో యుండే దేశాభిమానులు కలసి పనిచేసి వారివారి జిల్లాయొక్కయు, ఆంధ్రరాష్ట్రయొక్క యొక్కయు గౌరవము నిలబెట్టుదు రని నమ్ముచున్నాను.

1. గంజాంజిల్లా	రిపోర్టురా లేదు.
2. విశాఖపట్నం	886
3. తూర్పుగోదావరి	1930
4. పశ్చిమగోదావరి	967
5. పశ్చిమకృష్ణా	756
6. తూర్పుకృష్ణా	956
7. గుంటూరు	1200
8. నెల్లూరు	రిపోర్టురా లేదు.
9. ఆంధ్రమదరాసు	800
10. చిత్తూరు	65
11. కడప	445
12. అనంతపురం	40
13. ఏజెన్సీ	558
14. కర్నూలు, ఆంధ్రబళ్లారి	రిపోర్టురా లేదు.
7,548	

కా. నాగేశ్వరరావు,

కార్యదర్శి.

బాపట్లతాలూకా అప్పికట్ల ఫిర్కాలో, 27-6-29 తారీఖున జరిగిన ఎన్నికల విషయములో గవర్న మెంటువారు యిచ్చిన లోగడవు త్రువులు రద్దుపరచుకొనుచు శ్రీయుత లీగి రాజు కోటంరాజుగారి ఎన్నికతగాడా ఓడిపోయినవారు కోర్టువ్యాపార పరిష్కరంకోసంవలసిన దని గవర్న మెంటువారు తీర్మానించినారు.

గౌరుగారి ప్రచారము

[బీము సర్వీసు]

లండన్, ఆగస్టు 12:—సెంట్రలుకమిటీ తరపున గౌరుగారు సైముగారికి యోగ్యతాపత్రమును ఎవరియనుమతిబొంది ఇచ్చితి రయ్యా యని గౌరుగారిని సహాద్యోగిలకగ సకాజే టైముస్పత్రిక తప్పుగా ప్రకటించెననియు తా నట్లు అందిరితరపున ఆధికారమును విహించుటలేదని గౌరుగారున్నమాటలు నడువరులకు జ్ఞాపకమున్నవనే యనుకొనెదను. దీనికి బాధ్యత, సంతను గౌరుగారే వహించుచు మూడవతేదీని డాక్టరు కు ప్యానాడ్ సర్దు డోవిరాయి, రజా నవాబాబీ, ఎం. సి. రాజుగార్లు, సర్ జుల్ఫీకరుఖానుగార్లు సంతకములతో ఒక కాగితమును ప్రకటించిరట. ఈ తరువాతనే మరునాడు 4 వ తేదీని సండే టైముస్పత్రికలో గౌరుగారికథ ప్రకటింపబడెను.

ఆకాగితముందెట్లున్నది:—జూన్ 27 తేదీని శ్రీ. సైన్ వార్తలను జూచితిమి. సాక్షు లెవరిని విచారించెదరో యను విషయము సెంట్రలుకమిటీవారికి చివరనిమిషమువరకు తెలియకుండెను. అసంగతి తప్పని చెప్పుట మావిధి." నిన్నటివరకు న ఈ కాగితమును శ్రీప్రెస్ విలేజురి కీయలేదు. సకాజే టైముస్ లో సంగతి ఇండియాకు చెలివినపెమ్ముట ఈకాగితము బయల్పడినది. నేటివర కీకాగితము ఎవరికంట బడకపోవుటయు, దీనికి బదులుగ సండే టైముస్పత్రికలో గౌరుగారిసంభావనములకును కారణము తెలియుటలేదు. సెంట్రలు కమిటీ అగ్యుక్తుని మాటలను ఖండించుటకు బదులు శ్రీప్రెస్ ప్రకటనమును ఖండించునట్లు డెలిపెను. అదియు అసత్యము. సెంట్రలుకమిటీ అగ్యుక్తుని ప్రకటనమునే ఖండించెను. ఈకాగితము రూబరు ప్రకటించుటకు నిరాకరించుటచే గౌరుగారు సండే టైముస్ పత్రికలో తమ ప్రకటనమును సంభాషణములముగ గానింప నిశ్చయించెను. రూబరు నిరాకరించిన సంగతిఎంతవరకు నిజమో రూబరే డెలుపలెను. కాన ఎంతవరకు గౌరుగారు ఇతరసభ్యుల ఆమోదమును బొంది సైముగారిని పోగడుచు ప్రకటించి గో స్వప్నచుచున్నది. ఈ ప్రకటనముయొక్క నకలును శ్రీప్రెస్ కేల సప్లయచేయలేదో. సెంట్రలుకమిటీవారు ప్రత్యుత్తరము నీయవలసియున్నదని శ్రీప్రెస్ విలేజురి అనుచున్నాడు.

రాంజీ మగ్గొనాల్డుగారు

హేగులోనున్న స్నోడనుగారి కిచ్చినతంతి

(వైరెస్)

రుగ్బీ, ఆగ 12:—బ్రిటన్ కోర్టులను సెరవేర్చుట మొదటినివేదికను మార్చుచున్నందున దని ఆర్థిక సంఘమువారు గుర్తించవలెను. ఎవరేపక్షమునా రైతును వీరి వాదమును దేశమంతయు ఆమోదించుచున్నది. నాకు దెలిసినంతవరకు, నేను అచింతవరకు ప్రతి వార్తాపత్రికయు మీవాదమునే బలపరుచుచున్నది. కామస్పృహలో అన్నిపక్షములవారును మీపక్షమునే నడిపించిరి. యూరపులో శాంతిని స్థాపించుటకు మన

ము పాటుబడుచున్నారము. సహృదృభావముతో అయ్యది ఆధారపడియున్నది. ఈ విషయములో ఆర్థిక రాజకీయములందు గూడ మన మీ సభలో నెగ్గవలెను. కాని మనకు భరింపరాని సమయము వచ్చినది. ఆర్థికవిషయమై మార్పు గావలసియున్నది.

బ్రిటిషు ప్రతికలన్నియు స్నోడనుగారే సమర్థించుచున్నవి. ఎంగునివేదికను అంగీకరించెన మని బ్రిటన్ ఎన్నడును అనలేదని స్నోడనుగారు నిజమునే దెలిపి అయ్యది సరిగానే యున్నదని తైమ్సుపత్రిక చెలుపుచున్నది. స్నోడనుగారు రడిగిన మార్పులచే నిపుణులలో నివేదిక తారుమారగునది ఏదియు లేదు. ఇతరులనిమిత్తము బ్రిటనుకు రావలసిన మొత్తమును తగ్గించరాదని స్నోడనుగారు గట్టిగా దెలిపిరి.

మోటారు సైకిలుతో ఇంగ్లీషు

చానలును దాటుట

(వైరెస్)

రుగ్బీ, ఆగ 12:—హె. ఎస్. పెర్రేగారు కొత్తగా నేడు ఇంగ్లీషు చానలును దోవరునుండి క్యాలేకి బోయి తిరిగి మోటారు సైకిలుమీద నచ్చిరి. పోయినప్పుడు 7 గంటలు 25 నిమిషములుపట్టెను. ఇందులో క్యాలేదగ్గర నౌకాశయములో ఫలహారమునకు దీసికొన్న 40 నిమిషములు కూడ కలిపినవి. ఆతనికి యెట్టివిక్కును గలుగలేదు.

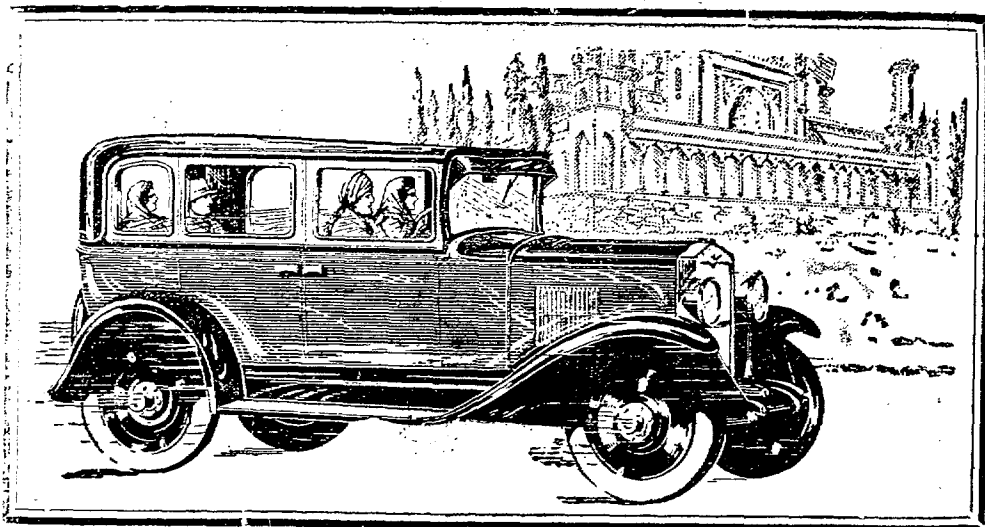
నాల్గింటి ఖరీదునకే ఆరునిచ్చుట ఎందువల్ల?

నాలుగు బాగుగా నేవయినర్చినది. ఆరు అంతకంటె ఎక్కువనేయుచున్నది. ఆలాగే ప్రజలందరు పాత చివర్ లెట్ నే స్టాండర్డ్ గా ఏర్పరచుకొనిరి. అందువలన యీకార్లు వివరీతముగా ఖర్చుగుటకు కారణమైయున్నది. చివర్ లెట్ చారిత్రమందు గొప్పవిశేషమిదియే.

పూర్వపుదానికన్న కొత్తది నూటికి 32 చొప్పున అధికమైన శక్తిని గల్గియుండుటే కాకుండా వీరి విషయములలో అనగా లైటింగ్, స్ప్రింగ్, అందము మొదలైన వాట్లయందభివృద్ధి గాంచినది.

అయితే జనరల్ మోటార్సువారు నాల్గింటి ఖరీదనకే ఆరు నెట్లా యివ్వగలిగిరి? 1928 సం॥లో 1200,000 చివర్ లెట్ కార్లు అమ్ముడు పోబట్టి ఆఖరీదుకే యంతగా అభివృద్ధిచేయుట కవకాశము గల్గినది. నాలుగవత్సరములుగా 100 యింజన్లు పరీక్షయైనర్చి తయారొనర్చగలిగిరి. చివర్ లెట్ యొక్కటిమాత్రం బాంబాయిలో తయారై పరీక్షింపబడి, ఇండియా, బర్మా సిలోను నందంతటవ్యాపించినది.

చివర్ లెట్
నెడన్

మాన్ సూన్ నందు తరువాతకూడ, చక్కగా ఉపయోగపడును.

ఎండాలుము, వర్షాకాలము, యీరెండు సమయములప్పుడు యీకారులో సౌఖ్యముగా ప్రయాణమొనర్పవచ్చును. వర్షము, గాలివల్ల భయములేదు. చుట్టు గాలితెరలు, అమర్చబడినది ఎప్పటికి ఉపయోగించదగిన టూరింగ్ కారులు

4 డోర్ నెడన్

రు. 2,595.

రు. 3,375.

ఏ చివర్ లెట్ డీలరైనను నరే, కానును మీగృహమునకు గొనివచ్చి చూపెట్టి పోగలడు.

సింప్సన్ అందు కో. లిమిటెడ్., మాంట్యురోడ్డు, మద్రాసు.

జి. హెచ్. బూలీ అందు కో. లిమిటెడ్., బెంగళూరు.

టి. ఫ్రేన్స్ అందు కో. లిమిటెడ్., రెడ్ ఫీల్డ్స్, కోయంబత్తూరు.

ప్రాచీలు:— కొచ్చి, కల్లికోట, ఎర్నాకులం.

జనరల్ మోటార్స్ వారిచే తయారొనర్చబడినది.

PRODUCT OF GENERAL MOTORS

BUILDING CARS IN THE EAST FOR THE EAST

GENERAL MOTORS INDIA, LTD.

C. 30

జనరల్ మోటార్స్ ఇండియా లిమిటెడ్.

వ్యవసాయము

బెజవాడ

రాజకీయ నిర్బంధితుల స్మరణ

(స్వకీయవిలేఖరి)

బెజవాడ, ఆగస్టు 12:—కాంగ్రెసు ఆదేశానుసారముగా రాజకీయ నిర్బంధితులను అనుభవించుచున్న కష్టపరంపరలను స్మరించుటగాను నిన్న సాయంత్రం రామమోహన లైబ్రరీ హాలునందు సభ జరిగెను. శ్రీయుత గూర్జరదేవర సుజీవ రాయణంగారు అధ్యక్షత వహించిరి. సంతకం వెంకటరంగ చార్యులు, మతం బాలసుబ్రహ్మణ్య గుప్తగారు నిర్బంధితుల కష్టములనుగూర్చి ఎట్టి కఠినస్థానమునను కరిగి నీరసనటుల ఉపన్యాసముల నిచ్చిరి.

హుజూర్ గారికి విందు

నిన్న సాయంత్రం ఆంగ్లా కో ఆపరేటివ్ ఇక్స్ ట్రేట్స్ టువారు రిజిస్ట్రారువారు రంగు హెచ్. యా. హుజూర్ గారి గౌరవానిగా అల్పహారవిందు సేర్పాటుచేసిరి. ఇక్స్ ట్రేట్స్ టువారు మొదటగా కో ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటు ఉద్యోగస్థులను విందునకు విచ్చేసిరి. ఇక్స్ ట్రేట్స్ టువారు విద్యార్థులు షేక్స్ పియరు నాటకమునుండియు సహకార నాటకమునుండియు కొన్ని అంకములను ప్రదర్శించిరి.

గుంటూరు

రాజకీయ నిర్బంధితుల దినోత్సవము

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

గుంటూరు, ఆగస్టు 12:—11-8-29 వ తేదీ సాయం కాలము 6 గంటలకు స్వరాజ్యమైదానములో రాజకీయ నిర్బంధితుల దినోత్సవసందర్భమున గొప్పసభ జరుపబడినది. అనేక మంది హాజరైరి. శ్రీ సేతి వెంకటచలపతిరావుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీయుతులు జి. వి. పున్నయ్యశాస్త్రి, మాచిరాజు రామమూర్తిగారు ద్వువక్తవహించిరి. సభలో నీక్రింది తీర్మాన మేక గ్రహముగా సంగీకరింపబడినది.

తీర్మానము

“దేశస్వాతంత్ర్యోద్యమమునందు, త్యాగముచేసి చెరసాలలకేసి పాటుబడుచున్న భారతదేశ స్వాతంత్ర్య నాయకుల నీ సభవా రభినందించుచున్నాము.”

“దేశస్వాతంత్ర్యమునకై పాటుబడుచున్న సుప్రసిద్ధ జాతీయనాయకులను చెరసాలలందుంచి వారికి అనాగరికపు ఆదరము జూపుచున్నందులకు ఈసభవారు ఖండించుచు నిర్బంధితుల కుటుంబములకు దేశీయులు ప్రసహాయ మొనర్చుట విధియని హెచ్చరించుచున్నాము.”

జి. వి. పున్నయ్యశాస్త్రిగారు,
అ! మాచిరాజు రామమూర్తిగారు.

కడప

(ప్రాజేపనరి రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టర్ సెలక్షన్)

ఈ కడపమండలమున కంటకును ఈసారికి ఒక ప్రాజేపనర్ కానుకని యుండెను. అందుకుగాను సుమారు 80 మంది గ్రామ్యులెట్లు జిల్లా కలెక్టర్ దొరవారికి అప్లికేషను పెట్టుకొని యుండిరి. పీఠలలో కొందఱు రెండుమాస సంవత్సరాల సర్వేనుగూడ నుండినది. కొందఱు డిప్టికలెక్టర్ కొడుకులుగూడ నుండిరట. అన్ని తెగలవారును అప్లికేషన్ చేసియుండిరి. రావుబహదూర్ కే. సి. మానవేన్ రాజుగారు న్యాయప్రభువులు. ఈ మండలమున మిక్కిలి వెనుకబడిన గొల్లకులమునకు చేరిన ఆర్. వేంకటరమణుడు అను 20 సంవత్సరములవానిని సెలెక్షన్ చేసియున్నాడు. ఈ సెలక్షన్ మకు మండలమంతయు సంతసించుచున్నది. ఈ వేంకటరమణుడు మేధావి. సర్వవిధముల నీయుద్యోగమునకు దగినవాడు.

(ఒక విలేఖరి)

చిన్న బిడ్డల జలుబులు, దగ్గులు

గొంతునొప్పి గాని, హృదయదౌర్బల్యము గాని కనిపించిన వెంటనే బిడ్డలకు పెప్సోబిల్డ్ నొకదానిని ఇమ్ము.

పెప్సోబిల్డ్ ను మ్రింగినవెంటనే అందుండి వెళ్లు అద్భుతమైన మందు సాగబిందువుల శ్వాసనాళములందును, శ్వాసకోశమునందును ప్రవేశించును. శ్వాసనాళముల కన్నిటిని ఉపశమనము గలిగించి, వ్యాధిసంబంధమైన పురుగులు లోనికి ప్రవేశింప నడ్డగించును. హృదయదౌర్బల్యమును పోగొట్టి తైత్వమును, జలుబును నయమొనర్చి, రొమ్ము పడినను, దగ్గు మొదలగువాటిని ఆపివేయును.

మందులంగళ్లన్నిటియందును దొరకును.

పెప్సోబిల్డ్ : పెప్సోబిల్డ్
PEPS PEPS

వెల సీసా 1 కి రు. 1-0-0.
సురక్షితమైన చిన్న మందుబిల్డ్

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీరాజ్యలక్ష్మమ్మగారి 19 వ వార్షికోత్సవము

ఆగస్టు 12:—శ్రీ శేషారాయన శ్రీ కందుకూరి రాజ్యలక్ష్మమ్మగారి 12 వ వార్షికోత్సవము శ్రావణ శుద్ధ సప్తమి (11-8-29) ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 4 గంటలకు ఆనందోద్వానములో జరుపబడినది. మల్ల రాజు జయంతి గంగన్నగారు దైవప్రార్థనను జరిపిరి. పిమ్మట కనవర శ్రీరాములుగారు శ్రీ రాజ్యలక్ష్మమ్మగారి జీవితమునుగూర్చియు ఆదేశములను గూర్చియు విపులముగా నుపన్యసించిరి.

విరంతుకరణాలయ బాలికల తోడ్పాటుతో శ్రీరాజ్యలక్ష్మమ్మగారు రాజ్యలక్ష్మినిలాస భవనములో ప్రతిజ్ఞనివారము జరుపుచుండిన శ్రీ ప్రార్థన సభలు కొంతకాలమునుండి యంతరించి యుండుటచే వారికి న్నియతములయిన యా సభలను ఈ యుత్సవసందర్భముగా పునరుద్ధరించి క్రమముగా జరుపుటకు కరణాలయ బాలికలు పూనుకొన్నారు. ప్రత్యేకముగ శ్రీలలితగారు 10-8-29 తేదీవారము సాయంకాలము 8 1/2 గంటలకు రాజ్యలక్ష్మి విలాసభవనములో ఈశ్వర ప్రార్థనయు, రాజ్యలక్ష్మమ్మగారినిగూర్చి పలువురు స్త్రీలచే ప్రసంగములును గావించబడినవి.

రాజమహేంద్రవర వైద్యసంఘము

ఈ సంఘముయొక్క సాంవత్సరిక సభ నిన్న సాయంకాలము 6 గంటలకు డాక్టరు జి. వెం. రామారావుగారి మేడవిూ సమావేశమయ్యెను. సంవత్సరనివేదికను ఆమోదించినపిమ్మట డాక్టరు కామతుగారిని అధ్యక్షులుగాను, డాక్టరు జి. వెం. రామారావుగారిని కార్యదర్శిగాను డాక్టరు పాలకోడేటి సరుమాంత్రిగారిని కోశాధిపతిగాను ఎన్నుకొనిరి. 300 రూపాయలను ఖజానా నూతన గ్రంథాలనుగూడ కొనుటకు వైద్యసంఘము వారు తీర్మానించిరి.

కాకినాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

సంట నవ్వుము

ఆగస్టు 12:—నవ్వుము లేకపోవుటచేత కాకినాడ తాలూకా పెద్దాపురం తాలూకా నగైరా పరివ్వనసాయము నకు నవ్వుము కలుగుచున్నది. ఏలేటి ఆధారము, చెరువుల ఆధారము గల భూములకు నీరులేకపోవుచున్నది. పరివృద్ధిచేయించుదుముఖము పట్టుచున్నవి. వేసినఆకుమట్ల తీయనక్కరలేకుండనే ఎండిపోయినవి. రయితులకు మరులుత్తె వైవము మిద భారము వైచిరి.

రాజకీయ నిర్బంధితుల దినము

ఈసానుభూతిదినము నిన్నను చామర్లకోటలో కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘ యాజమాన్యమున జరుపబడినది. నిన్నటిరాత్రి 9 గంటలకు పెద్దబజారులో శ్రీపాదపూడి సత్యనారాయణగారు రాజకీయ నిర్బంధితులను గురించియు వారిని ప్రభుత్వమువారు పెట్టినట్టి బాధలను వివరింపుచు ఉపన్యసించిరి. ప్రస్తుతదేశపరిస్థితులు ఇంగ్లండులోని పరిస్థితులు, భవిష్యత్తును పాటకపు జనులకును జరుగుచున్న సమరమును కొలదిగా తెలియజేసిరి. కాంగ్రెసు తీర్మానములను ఆచరణలో

పెట్టువలసిన దని హెచ్చరించిరి. విరివిగా చాలమంది కాంగ్రెసులో సభ్యులుగాజేరి స్వదేశవస్త్రమును ధరించి బ్రిటిష్ వస్తువుల బహిష్కరించినపుడే స్వరాజ్యము కనులపగట్టినట్లుండు ననియు కాంగ్రెసుయొక్క బలమును పెంపొందించువారనియు, స్వాతంత్ర్యసమరమునకు గాంధీమహాత్ముని నాయకునిగా జేసికొనుటయు గల్గునని హెచ్చరించిరి. రాజకీయ నిర్బంధితుల యెడల సానుభూతిని తెలియబరచుచు ప్రభుత్వమువారు చేయుచున్న దుండగకృత్యముల నిరసించుచు తీర్మానింపబడినది.

రాత్రి 10 గంటలకు సభ ముగింపబడినది.

శ్రీ తులసీజయంతి

శ్రీగోస్వామి కులసేదాసు జయంత్యుత్సవము నిన్నను కాకినాడలో అమృతాచార్యులుగా జరుపబడినది. 8 1/2 గంటలకు రామగారి పటముతో హిందీపటేరుమునుండి ఊరేగింపుటయ్యవము జరిగెను. పురమందిరమునకు చేరిన తర్వాత మహాసభ జరిగెను. శ్రీమాన్ కొమాండ్వారి శేఖరపాద్యులుగారు అగ్రాసనాధిపతిగా నుండెను. ఆయనయును, శ్రీ కె. ఎం. కృష్ణమూచారి వికాదర్ గారు, శ్రీ ఆమిరపు సాంబశివరావుగారు, బ్రహ్మశ్రీ కాశీభట్ల సుబ్బయ్యశాస్త్రిగారు పి. నూర్యనారాయణశర్మగారు తులసీదాసు జీవితమునుగురించి హిందీలోను తెలుగునను ఉపన్యసించిరి. సంస్కృతశ్లోకములు తెలుగుపద్యములు నునపబడినవి. ఇద్దరు విద్యార్థులు హిందీసంభాషణము గావించి గోస్వామిగారి జీవితరహస్యముల చెలిసిరి. వందనార్పణలతో సభ ముగిసెను. శ్రీ కులసేదాసుగారి ప్రసాదమును ఎల్లరును స్వీకరించిరి.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు జములు వ్రాయుటకు రు. 1-0-0; వై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0; ప్రశ్న వ్రాయు కాలమును తెలుపబడినది.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి.

ద్రవ్య శాస్త్రము

ప్రాశస్త్యము శివరామ్, దివానుబహదూరు చిత్రపు వెంకటాచలంపంతులు, నల్లూరి సూర్యనారాయణరావు పంతులు, ప్రాశస్త్య వి. యస్. శర్మ, కే. వి. ఆర్. స్వామి, యం. యశ్, వి. మొనలను ఆరశాస్త్రవేత్తలు, లోకజ్ఞానధురీణు లగువారి వలన ఆంధ్రభాషను అమూల్యంకార మని వినుతింపబడినది. వెల రు 1-0-0.

గ్రంథకర్త

యద్దనపూడి వెంకటరత్నం,

మర్పంటుతాడేపల్లిగూడెం (ప్రశ్నిమగోదానరి జిల్లా.)

సంతాననిరోధము

గుణదోషవిచారణ

(Birth Control)

ఇది యొక అపూర్వగ్రంథము. ఆంధ్రపత్రిక, సమదర్శిని, స్వరాజ్య, జస్టిస్, కాంగ్రెస్ పత్రికల మెప్పును బొందినది. కొలదిప్రతులే గలవు. ఆశాభంగము గాకుండ వెంటనే కొనుడు. ప్రతివారును తప్పకవదిరి తీరవలెను. వలయువారు ఆర్థరూపాయి ఖరీదుగల పాఠ్యేజి స్థాంపులను బంపును.

జరుగుమిల్లి సాంబశివరావు, బి. ఏ.

88, అక్బరుసాహెబువీధి, ట్రస్టి కేసు, మద్రాసు.

చెన్నపురి కమ్యూనిస్టుసంఘము

శ్రీ మునిస్వామినాయుడుగారికి సన్మానపత్రము
చెన్నపురి, ఆగస్టు 11:—నిన్నటిదినము సాయంత్రము 5-15 గంటలకు చెన్నపురి కమ్యూనిస్టు సంఘముయొక్క ప్రారంభసమావేశము, సర్ త్యాగరాయ భవనములందు జరిగెను. సభకు చెన్నపురియందలి అన్ని సంఘముల ప్రముఖులేగాక ఆంధ్ర దేశమందలి కమ్యూనిస్టుల నేతలు లభించియుండిరి. వచ్చినవారిలో శ్రీయుతులు, రా. బి. బి. మునిస్వామినాయుడు, వెలగ పూడి రామకృష్ణ, వి. సి. యస్., జాగర్లమూడి కుప్పస్వామి చౌదరి, ప్రాసెనరు సుబ్రహ్మణ్యము, కొడాలి శివరామకృష్ణ రావు, లింగం వీరభద్రయ్య చౌదరి, డాక్టరు వి. వి. చవుడరి పాములపాటి వెంకటకృష్ణయ్యచౌదరి, ఆడుసుమిల్లి గోపాల కృష్ణయ్యచౌదరి, మారపనేని వెంకయ్యచౌదరి, రావు సూర్య రావు, పానుగంటి వెంకటరంగారాయణంగారు చావులూరి మునిరత్నంనాయుడు, జాస్తి సాంబశిరావు సతీ, సీతామహాలక్ష్మిదేవి, అమీనాకన్య మున్నగు ప్రముఖులుండిరి. ప్రార్థనా యనంతరము శ్రీయుత కోంటి వెంకటరామమూర్తి వి. సి. యస్. గారధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీయుత గానాల రామమూర్తి శ్రీ మునిస్వామినాయుడు, రామమూర్తి, రామస్వామిమొదలగు, మున్నగువారిని సభవారికి యెరుకపరచిరి.

పిమ్మట శ్రీయుత బొల్లిని, మునిస్వామినాయుడుగారు చిత్తూరు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడవని కేక గ్రీవముగ నెన్నుకొనబడి నందులకుగాను వను అభినందనలను తెల్పుచు కమ్యూనిస్టుల భావ సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. అందు శ్రీ నాయుడుగారి గురుగణసంపత్తిని, సేవాధునితన వారు సంస్తుతించిరి. శ్రీ దోమా వెంకటస్వామి గుప్తగారు శ్రీ నాయుడుగారిని సంస్తుతించుచు పద్యముల జదివరి. పిమ్మట శ్రీ ప్రాసెనరు సుబ్రహ్మణ్యముగారు శ్రీ మునిస్వామి నాయుడుగారి యనాధారణ ప్రజ్ఞను కొనియాడుచు నొక గంభీరపన్యాసమున తమ ధన్యవాదముల నర్పించిరి. వారి యుపన్యాసమునందు చిత్తూరు మండల యుత్కృష్టతను దేర్చుచు, శ్రీ గోవిందరాఘవయ్య గారి కాలమునండియు, ఇప్పటివరకు చిత్తూరు గొప్ప ప్రతిభావంతులను మనదేశమున కొనగని యుండినది. శ్రీ పానుగంటి ప్రభువుగారు, జిడ్డు కృష్ణమూర్తిగారు, సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణయ్య, మునిస్వామినాయుడు ప్రస్తుతపు గవర్నరు మాజ్జోరిత్యాంకు మున్నగువారి కెందరనో దేశమునకొనగని చిత్తూరు మండలము ధన్యతగాంచిన దని నుడివరి.

పిమ్మట శ్రీయుత వి. రామస్వామి మొదలగువారు తమ ప్రారంభోపన్యాసమును గావించిరి. విద్యార్థులధర్మములను దేర్చుచు ప్రస్తుతపరిస్థితులను బట్టి విద్యార్థులగుడ రాజ్య పరిపాలనావిషయములను చక్కగ గమనించుచుండవలయుననిరి. ప్రస్తుత విద్యాపద్ధతి బాగుగ లేదనుచు, నిజమగువిద్యను మనబిడ్డల కొనగల కంఠమును ప్రయత్నించవలయునని కోరిరి. వ్యవసాయవృత్తి గౌరవమైనదని నుడివెనుచు కమ్యూనిస్టులు తమ బిడ్డలకు వ్యవసాయవృత్తియందు అభిమానమును ప్రకటింప వలయు ననిరి. విద్యాభివృద్ధి కమ్యూనిస్టుల వ్యవసాయమునందు లాభకరమగు నూతన పద్ధతులను వ్యవసాయమునందు ప్రవేశ పెట్టవలయునని యుపదేశించిరి.

పిమ్మట శ్రీ పరుచూరు సుందరవరదులుగారు ప్రత్యేక కలసభల యావశ్యకతను దేర్చుచు తమ సంఘములు గూడ దేశమాత నారాధించుటకు తగినవారినిగా జేయుటయే యీ సభ వారి యుద్దేశ్యమని నుడివరి. కమ్యూనిస్టుల హా శయు లందఱును యితరు విధులను దేశమాతృక యొడ సక్రమ ముగ నిర్వహించుకోరిరి.

శ్రీ కాకరాల సత్యనారాయణగారు కమ్యూనిస్టులను సంఘముయొడ శ్రద్ధవహించు బ్రార్థించిరి.

పిమ్మట అధ్యక్షులకు శ్రీ కోంటి వెంకటరామమూర్తి గారు తమను కమ్యూనిస్టుసంఘమునకు గల సంబంధమును దేర్చుచు కమ్యూనిస్టు దేశాభివృద్ధికరములను విషయములలో శ్రద్ధ వహించవలయు ననియు, విద్యాభివృద్ధి యొడల ముందంజ వేయ వలయుననియు నుడివరి.

ఒక గ్రూపులో తీయబడెను. ముఖ్యాతిగల లం దఱును స్వర్ణ మాలాంకృతులు గావించుచు. వందనములతో సభ ముగిసెను.

ఈ సభను ఆర్యంత జయప్రదముగ జరుపుటయేగాక, గొప్ప పక్షల నాహ్వయించియు, కమ్యూనిస్టుసంఘమును సంఘవిత మొనర్చక నితర సంఘములవారినిగూడ నాహ్వయించి, నిజమైన సంఘాభివృద్ధికిని దేశాభివృద్ధికిని తేరవుజూపించిన కార్యదర్శిగా రను శ్రీయుత పరుచూరు సుందరవరదులుగా రెంతయు నభి నందనయులు.

(స్వకీయవిలేఖరి)

చెన్నపురి కమ్యూనిస్టు సంఘము

నూతన కార్యనిర్వాహకుల యెన్నికలు
చెన్నపురి, ఆగస్టు 11:—నిన్నటిదినము సాయంత్రము 5 గంటలకు చెన్నపురి కమ్యూనిస్టుల సమావేశము శ్రీయుత డాక్టరు వి. వి. చౌదరి బారిష్టరు గారి యధ్యక్షతక్రింద సమా వేశమైనది. కీ. కే. శారీరాజులనాయుడు భక్తవత్సలునాయు డు గార్ల అకాల మరణములను తమ దురంత సంతాప మునువెలి బుచ్చుచు నొక తీర్మానమును కీ. కే. సర్ ముత్తయ్యచెట్టి ది. బి. ఓ. తణికాచలం చెట్టిగార్ల మరణమునకు తమ దుఃఖమును వెలిబుచ్చుచు మరొక తీర్మానమును గావించబడినది.

పిమ్మట ఈ క్రింది కార్యనిర్వాహకవర్గము యేకగ్రీవ ముగ నెన్నుకొనబడెను.

అధ్యక్షులు:—వి. యస్. సురస్వామి నాయుడుగారు వి. వి. బి. యల్.

ఉపాధ్యక్షులు:—గోగినేని రంగ నాయకులుగారు, లింగం వీరభద్రయ్యగారు, డాక్టరు వాసిరెడ్డి వెంకయ్య చౌ దరిగారు, వెనిగండ్ల వెంకటరత్నం చౌదరిగారు.

కార్యదర్శులు:—సి. వి. సుందరవరదులుగారు, వై. వి. సుబ్బయ్యగారు, జాస్తి సీతామహాలక్ష్మిదేవిగారు.

వివిధకార్యాలనుండియు, హాస్టలునుండియు ప్రతినిధి వర్గము నెన్నుకొనబడిన సభ ముగిసెను. పిమ్మట శ్రీయుత కోంటి వెంకటరామమూర్తి వి. సి. యస్. గారి యధ్యక్షత క్రింద శ్రీ మునిస్వామి నాయుడుగారికి అభినందనపత్రము సమర్పించుటకు సమావేశమైరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్రాకోఆపరేటివ్ ఇన్ స్టిట్యూటు

(స్వకీయవిలేఖరి)

దెజవాడ, ఆగస్టు 12:—నూతనముగ దెజవాడ పట్టణ మున కో ఆపరేటివ్ ఇన్ స్టిట్యూటు యొక్క ప్రారంభోత్సవ ము నిన్న సాయంత్రము కో ఆపరేటివ్ రిజిస్ట్రారు హెచ్. యం. హుడ్ గారిచే జయప్రదముగ జరుపబడినది. సభకు ఆన రబిల్ వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారధ్యక్షత వహించిరి.

ఈ ఇన్ స్టిట్యూటు నిర్విఘ్నముగ జరుగుగాత యనెడు మాటలతో హుడ్ గారు ప్రారంభోత్సవము జరిపిరి.

పిమ్మట బై లాల్ నగూర్చి ఆలోచన జరిగెను. ఈ ఇన్ స్టిట్యూటు నెల్లూరు, గుంటూరు, కృష్ణా, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, గంజాం జిల్లాలవారికి ఉపయోగపడునటుల ఏర్పాటు చేయబడెను. ఉత్తరజిల్లాలు అనగా గంజాం, విశాఖపట్నం, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలవారి ఉపయోగాధ్యము రాజమండ్రిలో గాని లేక వాల్తేరులోగాని మరియొక ఇన్ స్టిట్యూటును యేర్పాటుచేయుటకు అనుకూలమైన సవరణను విజయనగరం నుండి వచ్చిన సి. వి. సుబ్బారావుగారు రుపపాదించిరి. రామదాసు పంతులుగారు ఈ సవరణకు తమ అనుకూలతను వెల్లడించిరి. రెండు ఇన్ స్టిట్యూటులను నడుపుటకంటె ఒక్కదానినె ఎక్కుడు సామర్థ్యముతో నడుపుట బాగుగ నుండునని రిజిస్ట్రారుగారు చెప్పిరి. సి. రాజగోపాలాచార్యులు, డాక్టరు శేర్లూ పసుమర్తి వెంకటకృష్ణశాస్త్రి, నూరి వేంకట నరసింహశాస్త్రి, అయ్యంకి వెంకటరమణయ్యగారు ప్రస్తుత మీ విషయమై ఆలోచించుట సరిగాదనిరి. ప్రారంభించిన మొదటి సమావేశము ననే యీలాటి ఆలోచన యేలనని ప్రశ్నించిరి. అంతటితో యీ ప్రశ్నను గూర్చిన చర్చ విరమించబడెను. ప్రస్తుతము యీ లాటి ఇన్ స్టిట్యూటులు అనంతపురం, కోయంబట్లూరు, వేలూరు, తంజావూరు, దెజవాడ పట్టణములలో గలననియు, యీ అయిదుసంస్థల నుండి అయిదుగురు ప్రతినిధులున్ను, రిజిస్ట్రారు గారున్ను, మద్రాసు ప్రొవిన్షియల్ కో ఆపరేటివ్ యూని యన్ ప్రెసిడెంటుగారున్ను చేరిన సంఘము యీసంస్థలో సేర్వీలునైన విద్యావిధానమును గూర్చియు, నియమించబడవల సిన ఉపాధ్యాయులను గూర్చియు, జరుగవలసిన పరీక్షలనుగూర్చియు, విద్యార్థుల కీయవలసిన సర్టిఫికేటులనుగూర్చియు నిర్ణయించు అధికారమును కలిగియుండవలయు ననియు, అట్టిసంఘ ములను హెచ్చులాభము చేపూర్వకగలదనియు రామదాసు పం తులుగారు వివరముగా చెప్పిరి. సభవారు యీసూచనల ననుస రించి ఒక తీర్మానమును గావించిరి.

అంతటితో సభ ముగించబడెను.

కలకత్తా జూటుమిల్లు సమైలు

సమైదారుల కోర్కెలు మిల్లుయజమానులకు తెలియనే తెలియవట !

కలకత్తా, ఆగస్టు 10 :—మిల్లుయజమానుల సంఘమున కధ్యక్షులును బెంగాలు శాసనసభ్యులును అగు ఆర్. బి. లెయిర్లు గారిని కలిసికొని డా॥ బిఫన్ చంద్రరాయగారును, (శాసనసభ్యులు) మృణాళకాంత బోసుగారును, హెచ్. యస్. సుప్రహర్షి గారును మాట్లాడిరి. సమైదారుల కోర్కెలేవియో తమకు తెలియజేయబడలేదని లెయిర్లుగారు చెప్పిరి. అందువల్ల కార్మిక నాయకత్వము వహించిన ప్రభావతీదాసు గుప్తాదేవిగారిని మిగిలిన నాయకులను తమ కార్యాలయమునకు వచ్చి మాట్లాడగలందు లకు లెయిర్లుగారు కోరుచున్నారు. సంధిసమాధానపు మరతు లనుగూర్చి మాట్లాడెద మని బదులుచెప్పిరి.

కొన్ని మిల్లులలోని ఆడపనివాండ్లు పనిలోజేరుటకు ఆయత్తపడుచున్నారు.

భారతవర్తకసంఘమువారి విజ్ఞాపన

కలకత్తాలోని భారతవర్తకసంఘమువారు ఇండియా గవర్నమెంటువారికి యీక్రిందిటిగా నొక తంతివార్త నంపిరి. సుమారు 26 మిల్లులు కలకత్తాలో ఆగిపోయినవి. సుమారు 2. లక్షలమంది పనివాండ్లు నిర్వాహ్యులై యున్నారు. గోగు నారపరిశ్రమ పాడుపడినది.

ప్రజల ఆస్తియును, పాణిములను అపాయములపాలగుచున్నవి. ప్రజాశాంతికి భంగము వాటిల్లుచున్నది. కాబట్టి గవర్నమెంటువారు తమ వ్యాపారపు తగాదాల పరిష్కారచట్ట మును అమలుపరచి యీదురవస్థను తొలగించవలెను.

జమ్షెదపురంలో చేరిన గోల్కూరి టిక్లేట్టు ఫ్యాక్టరీ సమైలునిషయములోమాడ గవర్నమెంటువారు జోక్యము కలుగజేసికొని సమాధానము చేపూర్వకలయును.

కలకత్తా పౌరులనభ

కలకత్తా పౌరులు సభచేసిరి. సేను గుప్తగారు అధ్యక్షత వహించిరి. జూటుమిల్లుపనివాండ్ల కష్టములగూర్చి తమ సాను భూతిని తెలియజేసిరి. కార్మిక నాయకులను అరెస్టుచేయుట అక్రమమనియు సభలను ఊరేగింపులను నిషేధించుట అన్యాయ మనియు తీర్మానించిరి. ఈమిల్లుసమైలు సంగతిసంబర్ధములను గూర్చి విచారణజేయుటకై యొక విచారణసంఘము గవర్నమెంటువారు నియమించవలయుననియు కోరిరి. (శ్రీ ప్రె.)

ఆఫ్ఫనుయుద్ధము

వజీరు తెగవారిని వశపరచుకొనుటకై నాదిరుఖానుగారు యత్నించున్నారు

పెషావరు, ఆగస్టు 10:—మొహమాండు తెగవారిలో నుండి పటాలములను పోగుచేయుటకై అబ్దుల్ రజాకుగారి సహాయముతో నాదిరుఖానుగారు యత్నించుచున్నారు.

వజీరు తెగవారిని తమపక్షమునకు త్రిప్పవలెనని నాదిరు ఖానుగారు ఇదివరకు యత్నించి విఫలమైరి. కాని, తిరిగి ప్రయత్నము చేయుచున్నారు.

వేర్వేరు తెగలవారితో వివాహము జరుపుటవల్ల అసోన్యత మైత్రికలుగననియు తద్వారా ఆయా తెగలవారిని సమన్వయము చేయుట సులభమనియు తలంచి నాదిరుఖానుగారును ఆయన సోదరులును వివాహసంబంధములకై యత్నించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. అక్కరు చక్రవర్తియును, షాజహాను చక్ర వర్తియును, అమీరు అబ్దుల్ రహమానుగారును పెళ్ళి-భార్యల వివాహమాడుటవల్లనే తమ రాజ్యములను సుస్థిరముగా నేలిరి. కాని బేరంగజేయ-చక్రవర్తియును ఘాజిగారును ఏకపక్షి నత్తులై యుండుటచే తమ రాజ్యములను అస్తమింపజేసిరి.

షియా సున్నీ కలహములు

షియా సున్నీ కలహములను పరిష్కరించి సమాధానము చేపూర్వకమై పునః ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. మాల్కో దిన్ ఖేయిగారును యీవిషయములో ముందంజవేసి పూనుకొని యున్నారు. (అ. ప్రె.)

WANTED ON HIGH PAY.
Vacancies everywhere. Apply for a copy of "Guide To Chances" enclosing 2 anna stamps.
ROYAL ELECTRICAL COLLEGE,
Naichebandan, DELHI

మద్రాసు శాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరములు

తాండవనది వరదలు

సి. రామసోమయాజులుగారు. (ఏ) తాండవనది వరదల నాటంకపరచు విషయమున చీఫ్ ఇంజనీరుగారి నివేదిక ప్రభుత్వమునకు చేరెనా?

(బి) దానిపై ప్రభుత్వమునా రెట్టిచర్యలు కైకొనిరి?

(సి) ఆనివేదికను ప్రభుత్వపు టుత్తరువులను యీసభవారి యెదుట పెట్టెదరా?

ఉ|| (ఏ. బి.) నివేదిక చేరెను. దానినిగురించి విచారించ బడుచున్నది.

(సి) ప్రభుత్వమువారు యోచించెదరు.

బళ్లారిలో దేవుసోదరుల నిర్బంధము

కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు.-(ఏ) 1928 సంవత్సరం జూలై 8 తేదీని జయపురం మహారాజావారికిని దేవుసోదరుల కుమ ఒడంబడిక గురించినవిషయముగూడ దేవుసోదరులను బళ్లారిలో నిర్బంధవాసమున నుంచుటకు కారణమేమి?

(బి) దేవుసోదరులకు ప్రతివెలకు ఎంతదనమును ప్రభుత్వ మునా రొసగుచున్నార?

(సి) గతజూన్ 30 తేదీవరకును దేవుసోదరులవలన ప్రభుత్వమువారికి గాని, బళ్లారి విశాఖపట్నము జిల్లాల కలెక్టర్లకు గాని ఏమైన విన్నవించుకొనబడెనా?

(డి) కుద్యా వి. సి. ఎస్. గారు పార్వతీపురం స్పెషల్ అసిస్టాంటు ఏజెంటుగ నున్నపుడు కల్యాణసింగుపు రం వ్యవహారములను గురించి గావించిన రిపోర్టును ప్రభుత్వము వారు గమనించిరా?

ఉ|| (ఎ) 1927 సంవత్సరం ఆగష్టు 27 తేదీని అడుగబడిన నె 862 రు ప్రశ్నయొక్క జవాబును చూడవలెను. ఒడంబడిక ప్రయివేటు ఒడంబడికయై యున్నది. కల్యాణసింగు పురమును గురించి పూర్తియైన పరిష్కారము జరుగవలెను. అటుల ఇంకను జరుగ లేదు.

(బి) పైని పేర్కొనబడిన ప్రశ్నయొక్క డి. క్లాజు జవాబును చూడవలెను.

(సి) ప్రభుత్వమువారికి మాడు పిటిషన్లు చేరెను. ఆ యా జిల్లాల కలెక్టర్లకు పిటిషన్లు చేరెనో లేదో ప్రభుత్వము వారికి తెలియదు.

(డి) లేదు.

తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుడు

బి. వెంకట రత్నంగారు.-(ఏ) తాలూకాబోర్డున క ధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనబడిన పిమ్మట గెజిటునందు అతనిపేరు ప్రకటింపబడువరకును ఆతడు అధ్యక్షుడుగా పనిచేయవచ్చు నా యనియు జిల్లాబోర్డు యొక్క ఆఫీసియో మెంబరుగ నాతడు పనిచేయవచ్చునా యనియు తూర్పు గోదావరి జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడు ప్రభుత్వమువారి నడిగెనా?

(బి) ప్రభుత్వమువారి జవాబేమి?

ఉ|| (ఎ) అవును.

(బి) అట్లు చేయవచ్చునని జవాబొసగబడెను.

వ్యవసాయము

కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు.-(ఏ) కోయంబత్తూరు స్థలసాయ కలకాలలో ప్రవేశించుటకు ఎన్ని దరఖాస్తులు పెట్ట బడెను?

(బి) ఎందరు విద్యార్థులను చేర్చుకొనిరి?

(సి) వారి యోగ్యత లేమి?

(డి) ఈసంవత్సరము ఇంకను అధికముగ విద్యార్థులను చేర్చుకొందురా?

ఉ|| (ఎ) 803.

(బి) కమిటీవారిచే 48 విద్యార్థులు నెలెట్టకాబడిరి. అందు ఇరువురు చేరుటలేదు. కావున 46 గురుమాత్రమే చేర్చు కొనబడిరి.

(సి) అందరును ఇంటర్మీడియటు పరీక్షలందు కృతార్థులై తగిన యోగ్యతలు కలవారే.

(డి) ఈవిషయమునుగూర్చి ప్రభుత్వమువారులోచించు చున్నారు.

కాలెక్టుకేసు

జి. హరిసర్వోత్తమరావుగారు.-(ఏ) కాలెక్టుకేసు లో జస్టిసు వాలర్సుగారి జడ్జి మెంటును ఆకేసునకు సంబంధించిన తదితర రికార్డులను ప్రభుత్వమువారు పరిశీలించిరా?

(బి) అట్లయినచో దానినిగూర్చి ఎట్టిచర్య కైకొన బడెను?

(సి) చర్య తీసికొననిచో దానికి కారణమేమి?

ఉ|| (ఎ) అవును.

(బి. సి.) ప్రభుత్వమువారు దానిని గూర్చి యోచించు చున్నారు.

హైడ్రో ఎలెక్ట్రిక్ సీ-ములు

డా|| బి. ఎస్. మల్లయ్యగారు.-(ఏ) తమ పట్టణములందు ఎలెక్ట్రిక్ సీ-ములను ప్రవేశపెట్టుటకు మ్యునిసిపాలిటీలను, స్థానికసంస్థలను ప్రోత్సహించుపద్ధతిని ప్రభుత్వమువారు విడ నాడిరా?

ఉ|| లేదు.

కృష్ణా పం గోదావరిజిల్లాల నౌకజిల్లాగ మార్పుట

వి. రామ్మిగారు.-(ఏ) కృష్ణా పశ్చిమగోదావరి జిల్లా లను కలిపి ఒక జిల్లాగ మార్పుటకు ప్రభుత్వమువారు రుద్దే శించిరా?

(బి) ఆ విషయమును గూర్చి ఏమిచర్య కైకొనబడెను?

(సి) ఆయా జిల్లాలకలెక్టరుల యభిప్రాయములను తెలు పవలయునని ఉత్తరువు గావించబడెనా? అట్లయినచో కలెక్టరుల యభిప్రాయమేమి?

ఉ|| (ఎ. బి. సి.) అట్టి ఉద్దేశము ప్రభుత్వమువారికి లేదు.

నేతపరిశ్రమ

జి. హరిసర్వోత్తమరావుగారు.-(ఏ) ఈ రాజధానిలో నేతపరిశ్రమను గూర్చి నేతపరిశ్రమ సభనా రెజిస్ట్రేషన్లను గావించిరి?

(బి) చేతితో వడుకుటను గురించి వీరేమైన సిఫార్సు గావించిరా?

(సి) చేతితో వడుకుటను గూర్చి పూర్తిగా విచారణ సలిపి దానిని యితరులకు ఉపవృత్తిగా చేపెదరా?

ఉ|| (ఎ. బి.) గత మార్చి 22 తేదీని నె 509 రు ప్రశ్న కొనగబడిన జవాబును గమనించవలెను.

(సి) ఈ పరిశ్రమను గూర్చి గృహపరిశ్రమల విచారణ కొరకు నియమింపబడిన ప్రత్యేకోద్దేశి విచారించెను. అతని నివేదిక యీ సభవారియెదుట పెట్టబడెను.

పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వసాహాయ్య చట్టము

కె. ఎ. సాట్టానాగారు.-(ఏ) పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వ సాహాయ్య చట్టమునకు సవరణగ నేసభ్యుడైన ఒక ప్రయి వేటు బిల్లును ప్రభుత్వమువారి కంపెనా?

(బి) దానిని ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించిరా?

(సి) ఆచట్టమును సవరించుటకు ప్రభుత్వమువారికి ఉద్దేశము గలదా?

(డి) ఆ సవరణ యెట్టిది? శాసనసభలో అది ఎప్పుడు ప్రవేశ పెట్టబడును?

ఉ|| (ఎ) అవును.

(బి) ఈవిషయ మాలోచింపబడుచున్నది.

(సి) అవును.

(డి) కెక్టు నె 9 ని సవరించుట కుద్దేశింపబడెను. ఈ సంవత్సరమున శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడును.

బకెట్ మోపులు

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు.-(ఏ) మద్రాసు నగరమున బకెటు సాపు లభింపకుచుండుట గమనింపబడెనా?

(బి) ప్రస్తుతము ఈవిషయమున గల బిల్లు చట్టమునవరకును బకెటుసాపుల నూచివేయుటకు ఏమైన చర్య కైకొందురా?

(సి) బకెటుసాపుల బిల్లు యీసభవారిచే చట్టముగట పెట్టబడు ప్రవేశపెట్టబడును?

(డి) ఆలస్యమునకు కారణమేమి?

ఉ|| (ఎ) నగరమున అనేక బకెటుసాపులున్న వని ప్రభుత్వము వారికి తెలియును.

(బి) లేదు.

(సి) రాబోవుసభలో.

(డి) నెలెట్టకమిటీవారి నివేదికనుగురించి యోచింపబడుచున్నది.

క్రిమినల్ జస్టిస్

జి. హరిసర్వోత్తమరావుగారు.-(ఏ) మద్రాసు పోస్ట్లు పునందు మాల్వానిని తుపాకీలో గాల్చినందులకు శిక్షింపబడిన వైటుగారి శిక్షను అధికము గావించు విషయమున క్రాస్ ప్రాసి క్యూటరున కెట్టి ఉత్తరువులు గావించబడెను?

ఉ|| వైటుగారి శిక్ష సభిక్తము గావించవలెనని హైకోర్టు నందు పిటిషను పెట్టవలెనని క్రాస్ ప్రాసిక్యూటరు కోరబడెను.

తుంగభద్రా ప్రాజెక్టు

జి. హరిసర్వోత్తమరావుగారు. (ఏ) తుంగభద్రా ప్రాజెక్టు విచారణ ఇపు డెట్టిస్థితియందున్నది?

బి. విచారణ పూర్తయగుటకు ఇంకెంతకాలము పట్టును?

ఉ|| ఎ. ట్రయల్ పిట్సు, బోరింగులు డాములైన విూ ద నిర్మాణమైనవి. ఈ విషయమును గురించి అధిక విచారణ సలుపుటకు భూ శాస్త్రవేత్తను నియమించవలెనని భారత ప్రభుత్వమును కోరడమైనది.

(బి) భూశాస్త్రవేత్త అభిప్రాయముపై కాలనిర్ణయ నూ ధారపడియుండును. సలము యోగ్యమైనదే యని ఆత డభిప్రాయపడినచో యీ స్క్రీము విచారణ మాడు నాలుగేండ్లలో పూర్తయగును.

పండువెన్నెల

వెన్నెలకైనను వంకర ఉన్నది గాని సంస్కృత భాష కు లేదు. అట్టి భాషను స్వయముగా కొన్ని దినములలోనే, నేర్చుకొనుటకు తెనుగు లిపిలో ఆరు సంస్కృత పుస్తకములు చేసితిమి. దేవతల భాషయైన సంస్కృతము నేర్చుకొని సంస్కృతముతోనే, గబగబ, మట్లాడ గోరువారు రెండు రూపాయలు మాకు పంపుచో, మా ఆరు సంస్కృతపుస్తకములు పంపెదము. వి. పి. గా పంపుచో వృథాగా రు. 2-8-0 అగు ను. రెండు రూపాయలు ఇప్పుడు పంపువారికి, శక్తిమార్గము, శివరాత్రిమాహాత్మ్యము, నూరేండ్లు జీవించుమార్గము, అను మాకు పుస్తకములు బహుమానముగా పంపెదము.

శ్రీ కృష్ణసంస్కృతగ్రంథమాల, పెద్దాపురము.

ప్రైమా ఫోనులు

(సంపూర్ణ ధ్వనిగల మొదటిరకము ఫోనులు)

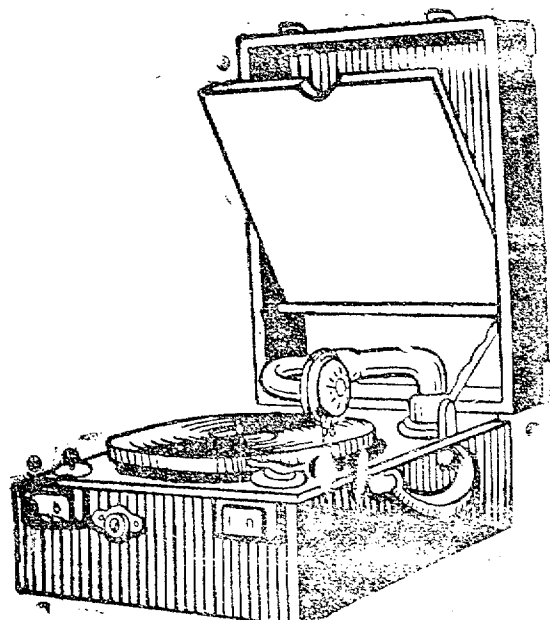
ప్రైమాఫోను పోర్టబులు లభిక్ముగ భూతిని సంపాదించి, మనోహరముగ కంఠస్వరము గల శ్రేష్ఠతరముగ ఫోనులని అంతటను అంగీకరింపబడినది. యంత్రశాస్త్ర సమృద్ధులు, లోపరహితములగు మోటారులతో, నవీన మగు ఎస్. మాడిరి టోకారములతో, విస్తారము ధ్వనిని పొందు ఛాంబరుతో, నవీనములగు మంచి మెటలుల పొందుబాటుతో నీదవలపబడినవి. ప్రపంచమందు మొదట తయారుచేయబడినవానిలో ప్రథానస్థానము వహించినది. గుణముతో నసమానమై, ధరల తారతమ్యముకు తీరస్కరించుచున్నది. 155 నెం. మోడలు డబుల్ స్ప్రింగు రికార్డు కంపార్టుమెంటు సహాయ. 80. 151 నెం. మోడలు డబుల్ స్ప్రింగు రికార్డు కంపార్టుమెంటు లేనిది ర్వు. 65. ఇండియా, బర్మా, సింగపూరు, జపాన్, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలాండ్, ఏ శేపు స్థలమునకైనను గుంకములేకుండ వంపబడును.

నలయువారికి కేటలాగు పంపగుము.

సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:-

BOMBAY PHONO & GENERAL AGENCY,

బొంబాయి ఫోనో అండ్ జనరల్ ఏజన్సీ, 52-22-24 కాల్యాదేవి రోడ్డు, బొంబాయి. 520-22-24, Kalbadevi Road, Bombay.

Telegraphic Address "PRIMAPHONE". 103-1.

బొంబాయి శాసనసభ

ఇంటిమిడేషనుబిల్లు చట్టముగుట

రాజధానినగరప్రజాశాంతిరక్షణబిల్లు సెలెక్టు కమిటీకి నివేదించబడుట

పూనా, ఆగస్టు 10:—ఈ ఉదయము 'ఇంటిమిడేషను' బిల్లు చట్టముగా నామోదించబడెను. అటుతరువాత రాజధానినగర ప్రజాశాంతిరక్షణచట్టమును ఉపపాదింప హోంమెంబరు గారు సెలెక్టుకోర్గా వారిమెన్ గారు అభ్యంతరముచెప్పిరి. 86 సెక్షన్లలోని రాష్ట్రీయ శాసనసభ క్రిమినల్ ప్రాసీజరు కోడులోని ఏ సెక్షన్ నుపై నను మార్పు తచ్చు మగాని క్రొత్త సెక్షన్ నును చేర్చు సభికారము చేసినయ్యి, మోక్షోర్టుల యధికారమును ఈ సెక్షన్ నియమించు సనియు వారిమెన్ గారు చెప్పిరి.

ఈ అభ్యంతరములను క్రోసీవేసి అగ్యత్యుడు బిల్లును పాదించుటకు సెల వొసంగెను.

హోం మెంబరు ఉపన్యాసము

ఈ బిల్లుపై సుపర్యసించుచు హోంమెంబరు బిల్లుచేప్పెను:—
“ఈ చట్టము ఖాయముగా శాసనముల చేర్చబడెను. అవసరమైన సమయములందు బొంబాయిలోను, పరిసరములలోను ఈ బిల్లు వర్తింపజేయబడును. ఈ రాష్ట్రములో పోలీసువారి ఆజ్ఞ కు ధిక్కారముగాని, ముఖముభిని పోరాడుటగాని లేదు. కొందరు దుండగిండ్లు వచ్చే పోయే వారిపైబడి హత్యగావించి పారిపోయి దాసుకొనుచున్నారు. బొంబాయిలో నిట్టి నేరములు నూతనములు. కావున పోలీసులుగూడ క్రొత్తపద్ధతుల నవలంబించవలసియున్నది. దుర్మార్గులను బంధించుట, వారున్న స్థలములకు వెళ్లి పట్టుకొనుట అవసరము. ఇందుకయి యిదివరలో పోలీసులు 1600 మందిని బంధించి, విచారణ జరిపినమీదట 900 మందిని వదలివేసిరి. సాధారణ చట్టముల ననుసరించి వీరిని ఖైదీంచుటకు వీలులేదుగాన కలకత్తాఆఫ్ఫు సంటి ఆఫ్ఫుననుసరించి యిచ్చుటగూడ అట్టచేయుట అవసరము. గూండా ఆఫ్ఫు అవసరమైయుండవచ్చునుగాని యిప్పటిలో ప్రభుత్వమునా రావనికి బూనుకొనలేదు.

నారిమెన్ గారి అభ్యంతరములు

నారిమెన్ గారు ప్రభుత్వ సభ్యుని ఉపన్యాసమునందలి కొంతభాగముతోనేకీభవించిరి. కాని బొంబాయినగర పోలీసు చట్టమే వారికి సంపూర్ణాధికారమునిచ్చుచున్నదని వారనిరి. బొంబాయి పోలీసు ఆఫ్ఫుప్రకారము పోలీసు కమిషనరు నిరంకుశ ప్రభువు కావచ్చును. ఈ బిల్లు మిక్కిలి ఘోరమైనది.

దుండగిండ్ల సమాహములను మాత్రమే చెదరగొట్టుటకు బొంబాయి పోలీసుఆఫ్ఫు అధికారము వొసంగుచున్నదిగాని, వ్యక్తులను బంధించుట కధికార మొసగుటలేదని హోంమెంబరుగారు చెప్పిరి. మొదటి రీడింగును పలువురు సభ్యులు బలపరుచుచేత బిల్లు సెలెక్టుకమిటీకి నివేదించబడెను.

(ఫ్రీ ప్రెస్.)

మా న స్టాల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

నల సులభము! (ప్రాప్తభిరులు ప్రత్యేకము) గుణ మధికము! కేరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగెడి వైశ్యకాకల కీమాత్రలు దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరుచి, ఆవులింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలహీనము, పిక్కిలు, పార్యములు, కేరసు, వ్రేళ్లు, అస్థులు మొదలగువానియందు గలిగెడి నొప్పులను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు చేచ్చును.

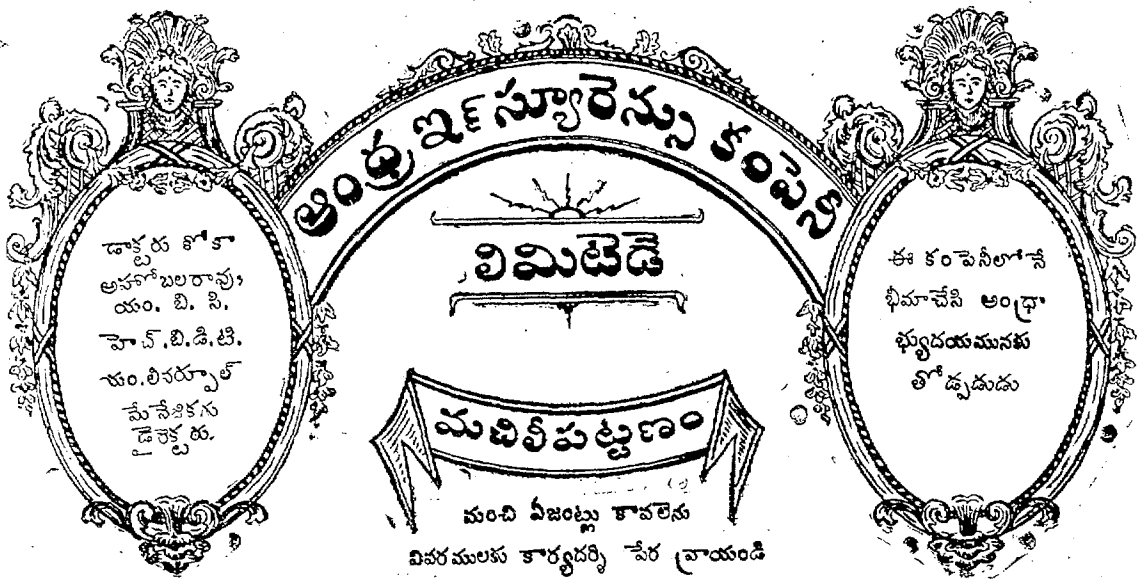
ఈమాత్రలు సేహవాతనొప్పులను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి, అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—

(98)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమి

విమిటేడే

మచిత్రపట్టణం

మంచి ఏజంటు కావలెను
వివరములకు కార్యదర్శి సేర వ్రాయండి

డాక్టరు కోకా
అహోబలరావు,
యం. బి. సి.
హెచ్. బి. డి. టి.
యం. లింగయ్య
మేనేజర్ కు
డ్రాఫ్ట్.

ఈ కంపెనీలోనే
భీమాచేసి ఆంధ్రా
భ్యుదయమునకు
తోడ్పడుడు

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో “ఇండియాలో” నెల్లను మొదటివా రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు సలీసుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు విని, మరి యితర రకములను ముట్టరు.

130

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

మా త్రలోక వ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యూరిసోల్)

అను ఔషధమును వాడుటచే తప్పక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాప్ సల్య ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని దుందుల హెచ్చుండు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు వోరకును

ప్రాప్తికను కావలసినవారు ఈ దిగువ వినిసమునకు వ్రాయలెను.

To be had of all Chemists, C. T. HARI 145, Broadway, Madras.

రాజకీయనిర్బంధితుల దినము

బందరుపారుల మహాసభ—చెరుకువాడ నరసింహం

పంతులుగారి గంభీరోపన్యాసము.

(నవ్వీయవిలేఖరి)

బందరు, ఆగస్టు 12—బందరు కాంగ్రెస్ సంఘమువారి యాజమాన్యమున తిలక్ చౌకులో ఆఖిలభారత రాజకీయ నిర్బంధితుల గౌరవదినము జయప్రదముగా జరిగెను. ప్రభుత్వము వారిచే నవలంబింపబడుచున్న నిర్బంధవిధానము గూర్చియు చెరసాలయందు రాజకీయవై డిలు పడుచున్న యిబ్బందులను గూర్చియు శ్రీయుత చెరుకువాడ వెంకటనరసింహంగారు సన్మసించిరి. ప్రభుత్వమువారికిని ప్రజలకును ప్రవర్తిల్లుచున్న పోరాటముయొక్క స్వరూపమును వివరించి స్వాతంత్ర్యము స్వర్గమునుండి ఊడిపడదనియు, స్వాతంత్ర్యము స్థాపించబడులో పలవేనకు వేలు భగత్ సింగు ఉరికంబములపై ప్రాణముల నర్పించవలసి వచ్చుననియు, స్వాతంత్ర్యసంపాదనార్థము వివిధ ప్రజలు, ప్రషియా, ఈజిప్టు ప్రజలు తీవ్రయత్నముల గావించి రనియు, ఆ ప్రజలమార్గము ననుసరించి భారతీయులు ప్రయత్నింపవలెననియు నరసింహంగారు మృదుచుగురముగాను గంభీరముగాను ఉపన్యసించిరి.

కే. ఆంజనేయులుగారు

ఆనంతరము శ్రీయుత కే. ఆంజనేయులుగారు సన్మసించుచు మీరటు నిరశనప్రతుల యెడల ప్రభుత్వమువారు చూపిన నిర్దాక్షిణ్య భావము, వై డిల చేబలవంతముగా ఆ హోరమును కడుపుల

లోని కెక్కించు ఘోరమార్గములను వివరించి భారతదేశముయొక్క గౌరవమును కాపాడి, ప్రపంచములోని యితర జాతులతో సమానగౌరవస్థానము నలంకరించునట్లు చేయుట భారతీయుల కర్తవ్యమని యుద్ఘోషించిరి. మీరటు వై డిల త్యాగమునకును నిశ్చలత్వమునకును ఆభినందనము లొసంగుట ప్రభుత్వపద్ధతులను ఖండించుచు తీర్మానము లామోదించబడెను.

బొంబాయి పౌరుల మహాసభ

బొంబాయి, ఆగస్టు 12:—నిన్న బొంబాయి యువకులు ఆఖిలభారత నిర్బంధితుల దినమును సలిపిరి. వై డిల వై ర్యపై ర్యములను నిశ్చలత్వమును ప్రశంసించుచు ఉపన్యాసములు జరిగెను. (ఆ. ప్రె)

ఎక్సెస్ ఉద్యోగీయులు

బజాజ్ గారిని ఇబ్బందిపెట్టుట

పోలీసువారిపై జమ్మన్ లాల్ గారు కేసుపెట్టుట

బొంబాయి ఆగస్టు 12:—వార్ధానుండి శ్రీయుత జమ్మన్ లాల్ బజాజ్ గారు పోర్ బందరు వచ్చినప్పుడు అచ్చట ఎక్సెస్ పోలీసులు వారినియిబ్బందిపెట్టినందున బజాజ్ గారు క్రిమినల్ ప్రాసీజరుకోడ్డు 162 సెక్షన్ ప్రకారము కేసుచేసిరి. వేదిరస్సులోనున్న ఒకపోలీసు వారంటు చూపకుండ బజాజ్ గారి సామాను పెదక గోరెను. తరువాత సామానును పెదకకుండానే వదలెనుగాని; బజాజ్ గారతని నంబరు నడిగినప్పుడు సామానును వెనుకకు తెప్పించినాడా చేసెను. జమ్మన్ లాల్ గారు వారినిచిన్న అతడువినలేదు. దొరదిరస్సును జేయని భారతీయులను చిన్నచిన్న ఉద్యోగీయుల రీటి యిబ్బందులను పెట్టుటనుగురించి ప్రజలకు ప్రబోధము గావించుటకు బజాజ్ గారు కంప్లెయింటు చేయదలచుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

మదరాసు హైకోర్టు తీర్పులు

గొల్లపూడి శివరామకృష్ణశాస్త్రిగారు
హైకోర్టు అడ్వకేటు, కచ్చేరిరోడ్డు, మైసూరు

(1) దావా గెలుచుట కై శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యస్వామి ఆరాధన.

ఒక మహమ్మదీయునకు కోర్టులో ఒక పెద్ద వ్యాజ్యము ఉండెను. అతను తన వ్యాజ్యము గెలుచుటకై, శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యస్వామివారి భక్తుడైన ఒక హిందువుని తన వ్యాజ్యము గెలుచుటకు స్వామికి పూజచేయవలసినదనియు, అట్లు ఆరాధనచేసి నందుకు అందువలె రూపాయలు ఇచ్చెదననియు ఒడంబడిక చేసెను. ఆ ప్రకారము ఆహిందువు స్వామికి పూజచేసినట్లు నురుజువయ్యెను. ఆమహమ్మదీయునికి వ్యాజ్యము రాజీ అయి, ముప్పది రెండు వేల అయిదు పందల రూపాయలు రాజీ లో ఇవ్వబడెను. ఒడంబడిక ప్రకారం పైకము ఇవ్వకపోవుటచే ఆ హిందువు మహమ్మదీయునిపై దావా తెచ్చెను. ఈదావా గౌ|| న్యాయి వారుగారివద్దకు రాగా, న్యాయమూర్తి జడ్జియొక్క మనస్సును తిప్పుటకయి పై ఎగ్జిమెంటు ఉద్దేశింపబడుట చే (ఆ పూజలన ప్రయోజనమున్నను లేకున్నను) ఆ యెగ్జిమెంటు చెల్లదని తీర్మానించి దావాను డిస్మిస్ చేసెను. అందుపై వాది అప్పీలు చేసెను. అప్పీలులో గౌ|| న్యాయి కూట్టుబ్రాటరు అనంతకృష్ణ అయ్యగారు క్రిందికోర్టు తీర్పును రద్దు చేసి వాదికి డిక్రీ ఇచ్చిరి. వాది తన కేసు గెలుచుటకయి దేవుని ప్రార్థించుటలో తప్పేమియు లేనప్పుడు ఆ పని మరియొకరిని చేయమనియు అందుకు కొంత ప్రతిఫలము ఇచ్చెదననియు ఏర్పాటుచేసికొనుటలో తప్పేమియు లేదనియు, గాజట్టి ఈ దావాలలో ఎగ్జిమెంటు న్యాయవిరుద్ధము కాదనియు తీర్మానించిరి. (57 యం. యల్. జే. 154 వ పేజీ).

(2) సరెండరు:—ఒక వితంతువు, తన అనుభవములో నున్న ఆస్తిని, వారసులకు సరెండరు చేయునప్పుడు, తనకు వున్న హక్కులేమిటో, సరెండరువలన రానున్న సాధకబాధకము లేమిటో తెలియకచేసినచో అట్టి సరెండరు చెల్లదు.

ఒక సరెండరుస్తావేజులో, వితంతువు తన యావజ్జీవము ఆస్తి అంతటిలోనుంచి వచ్చే ఫలసాయము అనుభవించేట్లు వరకు ఉండెను. ఆసరెండరు చెల్లదని తీర్మానింపబడెను. సరెండరు చేయునపుడు, తన భర్తవలన తనకు సంక్రమించిన యావదాస్తిని వారసులకు స్వాధీనముచేసేయవలెను. వితంతువుకు సరెండరుజేసిన తర్వాత మనోవర్తికై కొద్ది ఆస్తి తనజీవితవరకు ఉంచుకొనిచ్చునే తప్ప, ఆస్తిలోవచ్చే ఫలసాయముతా, ఆమెయే అనుభవించేట్లు వరకు ఉండకూడదు. (గౌ|| న్యాయి రీలీ, పండాల్ గార్లు యన్. యే. 839 ఆఫ్ 1922)

(3) వాది తనభూమిని ప్రతివాదులకు కాలుఇచ్చినట్లు రుజువుచేస్తే, ప్రతివాది ఆభూమిలో తనకు కాళ్ళకపు జిరాయితి హక్కు వున్నదని వాదించే యెడల, అట్టిజిరాయితిహక్కును రుజువుచేయవలసిన బాధ్యత ప్రతివాదిపైన నున్నది. ఈరుజువు భారము ప్రతివాదిమీద వేసేముందర, ప్రతివాది తనవద్దగాని తనపుర్యోకులవద్దగాని ఆభూమిని కాలుగా తీసికొనినట్లు వాది రుజువు చేయవలెను.

ఒకరయిత, మరియొకరికి 'మేల్వారం' ఇస్తావున్నట్లు ఒప్పకొన్నయెడల, తన వారివద్ద కాలుదారే అని ఒప్పకొన్నట్లే, కాబట్టి పైన చెప్పినరూలు అట్టివాట్ల వర్తించును. (గౌ. న్యాయి అడ్వర్సు వాలసు గార్లు. 1929 ఆల్ ఇండియా రిపోర్టు 6, మద్రాసు, 617 వ పేజీ)

(4) వాది ప్రోనోటుపై ప్రతివాదిమీద దావాచేసెను. ప్రతివాది, నోటుకుసరియైన స్టాంపుల అతికించక పోవుటచే నోటును సాత్వరములోకి పుచ్చుకోకూడదని ఆనర్డు చెప్పెను. అయితే ఈ విషయమును గూర్చి సారాంశము పుట్టలేదు. మనసబుకోర్టువారు దానిని ఎగ్జిబిటుగా మార్చుచేసిరి. దరిమిలాను డిక్రీ ఇచ్చిరి. నోటును మొదటి కోర్టులో ఎగ్జిబిటుగా మార్చు చేయుటచే ప్రతివాదికి ఆ నోటుకు సరియైన స్టాంపులేదని అప్పీలుకోర్టులో వాదించే అధికారము లేదు. అప్పీలుకోర్టుకు స్టాంపు ఆక్టు 86 వ సెక్షనును బట్టి క్రిందికోర్టు తీర్పును ఆపాయంబుపై మార్చే అధికారమున్ను లేదు. గౌ. మాధవస్వామయ్యగారు 1929 ఆల్ ఇండియా రిపోర్టురు మద్రాసు 623 వ పేజీ)

(5) ఒక పార్శ్వరూపిషాలో ఒకభాగమును తనభాగమును మరియొకరికి (భాగములు కానివారికి) ట్రాన్స్ఫరుచేసెను. ట్రాన్స్ఫరు పొందినవారికి తెలియకుండా, మిగిలిన భాగములు రెక్కలు తేల్చుకునేయెడల, అట్టి సెటిల్ మెంటు ట్రాన్స్ఫరు పొందినవారిని బైండుచేయదు.

ఒకభాగమును తనభాగమును మరియొకరికి (భాగములు కానివారికి) ట్రాన్స్ఫరు చేసినప్పుడు, పార్శ్వరూపిషాలో ప్రకారం "డిసాల్యు" అయిపోవును, అనగా అంతమొందును. దరిమిలాను మిగిలిన భాగములందరూ కలిసి వ్యాపారము చేసినప్పుడు, ట్రాన్స్ఫరు పొందినవారు, ట్రాన్స్ఫరు సమయమునకు తనకు రావలసినట్లు రెక్కలపై తేలేమొత్తముకు, ట్రాన్స్ఫరు చేసిన నుంచి వడ్డీగాని, ఆమొత్తముమీద దరిమిలాను మిగిలిన భాగములు చేసిన వ్యాపారములో వచ్చిన లాభములో వాటాగాని అతని ఇష్టానుసారం యేదో ఒకటి కోరవచ్చును. (గౌ|| న్యాయి. రామేశం జాక్సనుగార్లు 52 మద్రాసు వి. యల్. ఆర్. 509)

6. ఒక దేవాదాయమును గూర్చిగాని ధర్మాదాయమును గూర్చిగాని స్కీము ఏర్పాటుచేయమని వేసే దావాకు అప్పట్లో ఆ ఆస్తి ఏ ధర్మకర్త స్వాధీనము మేనేజిమెంటులో వున్నదో వారిని తప్పనిసరిగా ప్రతివాదిగా చేర్చవలెను. (గౌ|| న్యాయి అడ్వర్సుగారు యన్. యే. 1217 ఆఫ్ 1920.)

7. ఒకప్పుడు సాలుకు ఒకపంటయే పండుచున్నట్లు రుజువుచేసిన భూమి ఇప్పుడు రెండుకార్లు పండుచున్నట్లుంటే ఆ భూమిని రెండుపంటలు పండుటకు తగిన ఏర్పాట్లు ఆ భూమిని సాగుచేయుచున్న రయితలే చేసినట్లు ఊహించదగును. భూమి స్వంతదారు, తానే అట్టి "ఇంప్రూవ్మెంటు చేసినవని చెప్పే యెడల, అతను సాత్వరముచే రుజువుచేయవలెను. గౌ|| న్యాయి అడ్వర్సు, వాలసుగార్లు-(1929 ఆల్ ఇండియా రిపోర్టురు, మద్రాసు, 666 పేజీ)

8 జమిందారు, ఒక ఫసలీకి, ఒకరేటుప్రకారం రెండు రావలెనని దావా వేసెను. ప్రతివాది(రయిత) ఆరేటు న్యాయమైనది కాదనిస్తే, తను తక్కువరేటు ప్రకారమే. ఇవ్వవలసిన బాధ్యత ఉన్నదనిస్తే ఆనర్డు చెప్పెను. అయితే, ఈవాదనమీద ఎట్టి సారాంశమున్ను పుట్టలేదు. ప్రతివాది హియరింగుకోజున హాజరుకానందున వారికి ఎక్కుపార్టీ డిక్రీ, అతనుకోరిన రేటుప్రకారము ఇవ్వబడెను. దరిమిలా మరియొకఫసలీకి జమిందారు అదే రేటుప్రకారం దావావేయగా రయిత రేటు హెచ్చని లోగడ చేసిన వాదనపై చెప్పెను. జమిందారుగారు ఆపాయంబు లోగడ దావాలలో తీర్మానింపబడినట్లే ఎంచుకొనవలెననియు, అందుచేత, రయితకు అదేవాదన ఈఫస్టిదావాలలో చేయుటకు అధికారము లేదనియు పాదించిరి. గౌ|| న్యాయి మాధవస్వామయ్యగారు, లోగడదావాలలో ఈపాయంబుపై సారాంశముగాని, తీర్మానముగాని లేనట్లు స్పష్టముగా నుండుటచే ప్రతివాదివాదన విచారించతలనని తీర్మానించిరి. (1929 ఆల్ ఇండియా రిపోర్టురు మద్రాసు, 678 వ పేజీ)

వ్యాధి వీడితలకు వరప్రసాదముగు కిమందులను

జ్ఞానక ముంచుకొనుడు

ప్లాక్స్ ఆంటి మలేరియల్

నెండి జ్వరమాత్రలు

జ్వరములకు సోపుల కుపయోగించును. పెద్దదయిన జ్వరగడ్డలను తగ్గించును. 40 మాత్రల సీసా 1-కి రు 1-0-0

ప్లాక్స్ క్షయదగ్గు నివారిణి

నెంటునే నివారింప గలదు. సీసా 1-కి రు 1-0-0

ప్లాక్స్ కక్కు-వా దగ్గు నివారిణి

పసి పిల్లలకు మిక్కిలి ఉపయోగము. సీసా 1-కి రు 1-0-0

G. S. STEERS,

21, Errabalu Chetty St., G. T. Madras

గ్రామపునర్నిర్మాణపు తరగతుల

ఉపన్యాసములు

తాజేపల్లి గూడెం తాలూకా బోర్డువారు 3 వారములు మరుసను బోర్డు ఉపాధ్యాయులకు యీ తరగతులను ఏర్పాటు చేసి 40 మంది ఆంధ్ర ప్రముఖులచే నిప్పించిన ఉపన్యాసములు చిత్రపటములతో సహా సుమారు 400 పేజీలు గలిగిన అమూల్య గ్రంథము.

వెల రూ 1-8-0—(ప్రాప్తేశీ సహా) కావలసినవారు యీ దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

చిరునామా:—యన్. సుబ్బారావు, ఆర్డెనె జరు 5 వీజింటు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ గెన్ను కంపెనీ లిమిటెడ్.

కొత్తూరు, పశ్చిమగోదావరి జిల్లా.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1929 నం|| ఆగస్టునెల 13-వ తేదీ మంగళవారము

1. ధాన్యములు

లియ్యముబస్తాలు		
మనుమ తెనాలిడి	,, 45 కలది రు	12 12 0
నెల్లూరివి	,, డిబ్ 42	,, 12 12 0 18 0 0
శీలీ	,, డిబ్ 46	,, 15 8 0 16 8 0
రాగులు	ర. 164 బస్తా 1-కి	,, 11 0 0 12 0 0
శువులు	,,	,, 21 0 0 24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	,,	16 0 0 17 0 0
నెనగలు	,, డిబ్	,, 15 8 0 17 8 0
తెనలు	,, డిబ్	,, 16 0 0 17 8 0
దినుములు	,, డిబ్	,, 17 8 0 18 0 0
ఉలవలు	,, ర 195	,, 9 8 0 10 0 0

3. నూనెవస్తువులు

శువులనూనె కా 1-కి	,,	185 0 0 145 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	,,	14 0 0 19 0 0
తేరు నెనగపప్పు కా 1-కి	,,	46 0 0 47-0-0
తేరు నెనగనూనె గానుగ కా 1-కి రు.104 వినుగనూనె 92		
అనుదము కా 1-కి		100 0 0 102 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాచుపశువు కా 1-కి	139 0 0	122 0 0
కురపశువు	65 0 0	67 0 0
విరపకాయలు (గుంటూరుది) కా 1-కి	95 0 0	105 0 0
దనియాలు	,, కా 1-కి	82 0 0 42 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమండు మణుగు 1-కి రు 40	50	
బెల్లము కా 1-కి	రు 28	8 0 49 0 0
అసా-చక్కెర బస్తా 1-కి	,, 25 4 0	25 8 0
చింతమండు కా 1-కి	,, 85 0 0	50 0 0

5. ఇనుము

వట్టారకం కా 1-కి	,, 88 0 0	84 0 0
చదరం	,, 27 0 0	84 0 0
రవుండు	,, 82 8 0	85 0 0

6. నూలు

నం 20 బెన్ని సింహాయాడె	రు 7	15 0
నం 6 ,, కటారి	,,	5 0 0
నం 24 ,, లాకి	,,	8 10 0
నం 40 జామ్యర 10 పా	,,	10 10 0
నం 20 1/2 రెట్టలేడి	,,	7 8 0
నం 40 రాడి	,,	9 14 0
నం 4 బెన్ని మసీద	,,	4 12 3

7. లోహములు

నెండి 100 కులం 1-కి	రు 56	12 0 59 0 0
నెంకాకులం 1-కి	,, 21 8 0	21 14 0
పవన 1-కి		18 9 0
ఇత్తడి కా 1-కి	,, 255 0 0	258-0-0
రాగి కా 1-కి	,,	800

8. రంగులు

అతిమేలు స్విట్జరులాండు అతిజరంగా సింహాయాడు		
పిపా 1-డిగ్రీలు 200 కి రు	47 0 0	
,, నీలిరంగు 1 రతి		1 10 0
,, 14 రతులు		1 10 0
,, 28 రతులు		1 9 0
,, 56 రతులు		1 8 9
,, 1 అందరు		1 8 0
వట్ట-ము పాడుసా-కలెక్ అనగా (టర్ని-గడ్డు)	8	4 0
కాంగ్ 3 కి		1 0 0
గురు 4 కి		1 2 0

ఆరవ సంపుటము, ఎనిమిదవ సంచిక.

చందాదారులు కందు.

ఆగష్టు 8-వ తేదిని వెలువడినది.

సచిత్రమాసపత్రిక.

ప్రతి చంద్రమా సాది ని ప్రచురింపబడును

ప్రతిసంచికయందును రెండు మూడు రంగుల చిత్రములు, ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపబడును
చందా సం॥ 1-కి.రూ. 6-0-0 విడిపత్రిక వెల అణాలు 10 మాత్రమే.

విడి పత్రికల నుదితముగఁ బంపుటకు పిలు లేదు.

మాదిరిపత్రిక వలయువారు 0-10-0 తపాలుబిళ్లలు పంపవలెను.

శుక్ల సం॥ శ్రావణ మాస సంచిక - విషయానుక్రమణిక

ప్రసాదనము—వేలూరి శివరామశాస్త్రిగారు; తిక్కనవిరాట పర్వము—ప్రత్యుత్తరము—పి. వి. రత్నముగారు; తిక్కనవిరాటపర్వము—ఉపసంహార విజ్ఞానము—గుట్టం వెంకటసుబ్బరామయ్యగారు; విచారణదినము—తాపీ ధర్మారావుగారు; విద్య—అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు; విషాదవాణి—వేంకటకాళిదాసకవులు; సేవాంజలి—వేంకటపార్వతిశర్మకవులు; శ్రీశేషాద్రిశర్మగారి ఆంధ్రశ్రీమద్రామాయణము—వేదము వేంకటకృష్ణశర్మగారు; రామచంద్రప్రభు శతకము—కూచి నరసింహముగారు; ఉత్తరరామచరితనాటక రసవిచారము—కొంపెల్ల సుబ్బారాయశాస్త్రిగారు; బుద్ధుడు—జి. జాషువగారు; శివలింగము—కొడాలి ఆంజనేయులుగారు; శారదాకాంచిక వృత్తికింకిణి—ఆంధ్రవ్యాకరణ సర్వస్వతత్త్వము—వేదము వేంకటరాయశాస్త్రిగారు; అనురాగభవనము—బల్లారి కృష్ణప్పగారు; దొంగ—సెట్టి లక్ష్మీనరసింహముగారు; జ్ఞాన—మిన్నికంటి గురునాథశర్మగారు; విధివిలాసము—సోమయాజుల వెంకటరామమూర్తిగారు; సుమనస్సృతి; శాంత—“లీల”; ఆశ—వడ్డాది సీతారామాంజనేయులు

గారు; సోములుచెప్పిన కథ—శ్రీ. శ్రీనివాసరావుగారు; మా చిట్టిపలుకులు—నాదెళ్ల వెంకట్రావుగారు; భారతీయచిత్రచన—కొన్ని విశేషములు—త. రామారావుగారు; శాలివాహన నక్షత్రతి—రాళ్లపల్లి అనంతకృష్ణశర్మగారు; సూర్యకిరణప్రభావము—ముక్తిమాతలపాటి గోపాలకృష్ణశాస్త్రిగారు; పద్మావతీపరిణయమున చారిత్రకవిషయములు—పరుచూరు సుందరవరదులుగారు; మైసూరు పురాతన శిల్పకళ—బి. సుబ్రహ్మణ్యముగారు; వినోదశిల్పము—శాశ్వతపంచాంగము—కొ. నరసింహాచారిగారు; నిస్సంగి—నేమాని వాసుదేవమూర్తిగారు; చంద్రవల్లి—టి. శివశంకరముగారు; కుమారరామన చరిత్ర—య. వెంకటరమణయ్యగారు; విభులకు విన్నపము—శ్రీ విక్రమదేవవర్మగారు; ఆంధ్రభృంగయము—; భారతీయమహిళామండలి—; కలగూరగంప—ఇండియా డేజీలు; ఏడితాశ్వుతము; పార్లమెంటుసభ్యులందఱు; కేబుల మంత్రిగృహ; విమర్శనాంధ్ర; విమర్శనము—; నాటకకళ—శ్రీ శ్రీ సానం నరసింహారావుగారు—చిత్రాంగి; కీ. శే. జంధ్యాల శివన్న శాస్త్రిగారు—సూరిగుచ్చి కృష్ణమూర్తిగారు, సాభిప్రాయ విశేషములు—

చిత్రములు

ప్రవర్ణ చిత్రములు—నంకాంతి దాసరి; టోడీ (తోడి).

సాధారణ చిత్రములు—మైసూరు పురాతనశిల్పకళ—చిత్రములు; వెంచెలకొనచిత్రములు; ఆకస్మికభాయాచిత్రములు; ప్రకృతిచిత్రములు; మైసూరుచిత్రములు—ఈనాటికొన్ని; మృగద్వయము; మాతృప్రేమ; ద్రాక్షరామదేవాలయ శిల్పచిత్రము; వ్యంగ్యచిత్రములు; ఇతర చిత్రములును.

భారతి ప్రకటన రుసుము

6 మాసములకు వైన కంట్రాక్టుపుచ్చుకొనిన	1 పుటకు రూ. 20	1 నెలకుమాత్రము	1 పుటకు రూ. 30
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
3	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా

రీడింగు షేటరుమధ్య 100-కి 25 చొప్పున అధికముగా చార్జీ చేయబడును. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:—

మేనేజరు, “భారతి”, తపాలవెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.